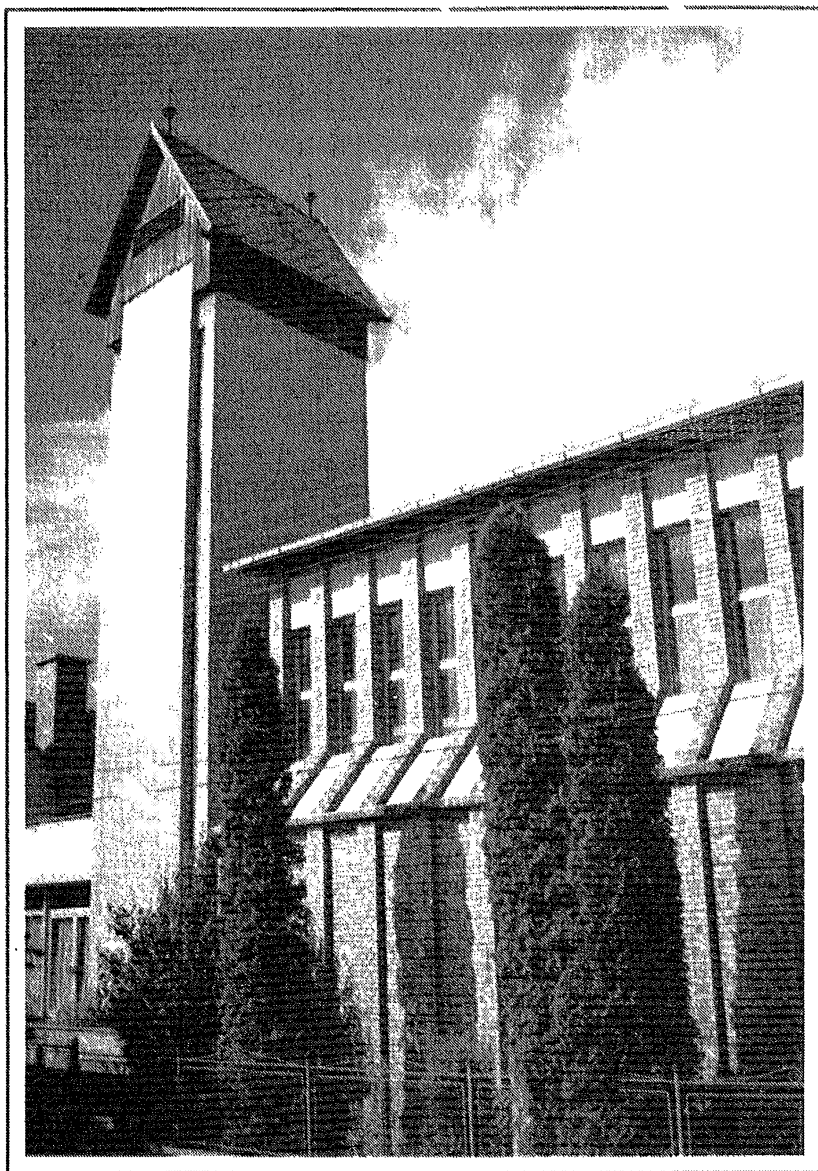

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

A kolozsvár-kerekdombi református templom

1998. január

IX. évf. 1. sz.

Tartalom

Tanulmány

Maksay Albert: Róma 8 magyarázata	3
---	---

Vasárnapi prédikációk

Fazakas Sándor: Az első parancsolat. 2Mózes 20,1–3	9
Kállay-Miklós Csaba: Karácsony után. 1Timóteus 1,15	11
Szigethy Béla: Elmélkedni vagy imádkozni? Máté 14,23	13
Varga László: Krisztus követése. Lukács 9,57–62	17

Egyetemes imahét

1. nap. Dávid Lajos: A Lélek vezetése. Róma 8,14	19
Pálfi József: Közösségben. János 14,22–26	21
2. nap. Antal Zoltán: A fiúság Lelkét kaptátok. Róma 8,15	23
Balogh Barnabás: Kérj, keress, zörgess. Máté 7,7–11	25
3. nap. Pásztori-Kupán István G.: Isten örökösei, Krisztus örökös társai. Róma 8,17	27
Kiss Csilla: Krisztus egységet ad. János 17,22	29
4. nap. Geréb Attila: Szenvedés – dicsőség. Róma 8,18	30
Lugosi Mihály: Megdicsőítetem öbennük. János 17,5–10	33
5. nap. Csiha Kálmán: Kétféle sóhajtozás. Róma 8,22	35
Veres K. Attila: Eljött az öröm napja! Ézsaiás 61,1–11	37
6. nap. Sógor Gyula: A reménység megtartó ereje. Róma 8,24	39
Kánya Endre: Megváltá az Úr Jákóbot. Ézsaiás 44,21–26	41
7. nap. Nagy Lóránt Géza: Segítség az erőtlenységben. Róma 8,26	43
Ífj. Csúry István: Kicsoda az Úr szolgája? Ézsaiás 42,1–3	45
8. nap. Incze Sándor: A Lélek esedezik a szentekért. Róma 8,27	47
E. Széles Mária: Az én lelkemet adtam belétek, hogy megéledjete. Ezékiel 37,1–14	50

Alkalmi prédikációk

Esketési beszéd

Sándor Endre: Isten nászajándéka. 2Timóteus 1,7	53
---	----

Temetési beszédek

Szabó András geryeszegi lelkipásztor temetésén: Csiha Kálmán: Öv, fáklya, ajtó. Lukács 12,35–40	55
Székely József: Szétosztotta önmagát. Jób 19,25	58
Köllő Gábor: Amit Isten készít az őt szeretőknek. 1Korinthus 2,9	58
Kállay László: Isten szolgálói. 2Korinthus 6,4–10	60

Bányai László: Szomorkodni, de nem esni kétségbe. 1Mózes 23,2	62
---	----

Tanulmány

Maksay Albert

Róma 8 magyarázata

8,1–11. A test szerinti élet átváltozása a Krisztus lelke szerinti életté

1. A bűn törvénye és annak rabsága nem kíméli a Krisztus közösségének áldásaira eljutott hívőket sem, de az ő túságuk a bűnnel nem reménytelen harc, mert van szabadítójuk, a Krisztus, aki győzedelmeskedik a bűn felett. Ezért meri az apostol hívő bizalommal kimondani azt, hogy akik a Krisztusban vannak, azokat nem éri kárhoztatás.

2. Azért nem éri, mert ők már nem tartoznak a bűn törvényének az uralma alá. A bűn környékezi és fenyegeti, de ők nincsenek vele szemben alattvalói viszonyban és függőségi állapotban. Új viszonylatba kerültek a Krisztus váltsága által, melynek folytán az alá a törvény alá kerültek, amelyet a Lélek ígért és ajándékozott számunkra. Ez a törvény szabadító törvény, mert úgy szabályozza és vezérli az összes szellemi és erkölcsi életerőket, hogy azok összhangban álljanak a Krisztussal való közösség rendjével. Ez a Krisztussal való élet pedig biztonságos védelmet nyújt a bűn és a halál ellen.

3. Miképpen szabadított meg Krisztus a bűn és a halál törvénye alól? Úgy, hogy ő megtette azt, ami a régi törvénynek lehetetlen volt: elítélte, ítélet alá vonta a bűnt azon a területen, ahol az a legerősebb: a testben. A törvénynek ez azért volt lehetetlen, mert a test erőtlensége és a bűnnel szembeni ellenállás hiánya meghiúsította a törvény hatékonyságát. Amit Isten törvénye parancsolt az embernek, és amit emberi elme törvénye hajlandó is lett volna követni, azt a másik törvény, a bűnnek az érzéki testben lakozó törvénye meggátolta, és ez a gátlás utat nyitott a bűn hatalmának. Isten tehát a gyarló s vergődő ember megszabadítására elküldte az ő egyszülött Fiát, a preegzisztens Krisztust, mégpedig a bűn testének hasonlóságában. A Fiú küldetése azt a célt szolgálta, hogy amit az ember erőtlensége és esendő testben képtelen végrehajtani, azt Krisztus az ő hasonlóan emberi, de isteni lényegénél fogva büntelen testében megtegye, tudniillik azt, hogy elítélje és legyőzze a bűnt. Ezt Krisztus meg is tette.

4. Kérdés azonban az, hogy a mi testünkre vonatkozólag is érvényes-e a Krisztus által a testben kivívott győzelem? Az apostol válasza erre az, hogy érvényes, mert a 2. vers szerint mi már a Krisztusban, az ő lelkének törvénye alatt élünk, így Isten törvényének igazsága, jogrendje (dikaioza) beteljesedik bennünk. Nem általunk teljesedik be, hanem a Szentlélek által, de a mi testünkben.

5. Azonban Isten törvénye kizárólag csak azokon telik be, akik lélek szerint járnak, vagyis akikben az elme törvényének az Isten törvényével szembeni lelki engedelmsége erősebb és elevenebb, mint a test fogékonysága a bűn érzéki csábításai iránt.

6. A testiek lebecsülik a lélek dolgait. Márpedig a csupán testi, érzéki, anyagi célokra törő ember életének elkerülhetetlenül a halál felé irányul a vége. Mind erkölcsi, mind fizikai értelemben egyaránt. A Szentlélek által kitűzött célok követése ellenben Istenhez vezet, s ez által a közeledés által létrejön Isten megengesztelődése az emberrel, az Istenrel való békeség viszont az örök élet alapja.

7–8. A lélek elhanyagolása, a testi lét princípiumainak a keretei közé lealacsonyított életfelfogás ellenkezik Isten akaratával, tehát ellenségeskedés Isten ellen. Az olyan ember, aki egész figyelmével azon van, hogy érzéki létét a bűn törvényével hozza összhangba, nem képes egyidejűleg Isten törvényének is eleget tenni, de nem is tehet eleget, mert Isten nem éri be az ő törvénye iránt való fél engedelmséggel és az ilyen engedelmséget el sem fogadja.

9. A mondottakat közvetlenül alkalmazza Pál. Megállapítja, hogy akik Krisztust befogadták és az ő közösségébe beolvadtak, azok nem testiek, hanem azok a lélekben járók kategóriájába tartoznak. A lélekben létel posztulátuma és kritériuma, következménye és mértéke Isten Lelkének bírása. Isten megköveteli, hogy akibe az ő Lelkét adta, az meg ne oltsa a Lelket. Isten azzal méri meg az övéit, hogy számon kéri tőlük: mennyire becsülték meg Krisztus nekik ajándékozott Lelkét, s mennyire maradtak hozzá hűségesek?

10–11. Az új, a Krisztus Lelke szerint járó lélekben a testnek csak passzív szerepe van. Nem is lehet más, mert a test mint a bűn melegágya nem volna alkalmas eszköze a léleknek, ha önálló aktivitásra lenne felszabadítva. Passzív szerepre kell korlátozni, s akkor a bűn tevékenysége is megszűnik, tehát a testnek mintegy holtta kell válnia a bűn miatt. De mihelyt ez bekövetkezett, akkor a lélek újjáéleveníti, átalakítja, megszenteli a testet, alkalmassá teszi Isten céljainak szolgálatára. Ez a földi életben erkölcsi értelemben végbemenő testi halál és megújulás az előképe az örök életre való testi-lelki feltámadásnak.

8,12–25. Akik a Lélek által Isten fiaivá lettek

12. Az apostol, miután feltárta a Lélek szerinti élet szent távlatait, további fejtegetései bevezetéseként leszögezi, hogy az embernek magasztosabb rendeltetése van, mint az, hogy a test adóságának tekintse magát és azt tartsa kötelességének, vagy érdekének, vagy akár gyönyörűségének, hogy érzéki természetének szolgáljon. Krisztus által kiabrázolt rendeltetés áll az ember előtt, erre kell tehát törekednie.

13. A lelki életre való törekvés több a buzgóságnál és jóindulatú igyekvésnél. Nehéz és minden erőt igénybe vevő küzdelemre kötelezi az embert, mely életre-halálra szól, hiszen az érzéki, test szerinti élet csak a halálban végződhetik, míg a lélek szerinti élet a halálban is diadalmaskodó és a halálban is megújuló élet, amit Isten Lelke tölt meg lét-tartalommal.

14–15. Azok, akik Isten Lelkének birtokában eredményesen vívják meg küzdelmüket, győzedelmüket a test és a bűn felett nem tulajdoníthatják maguknak, hanem annak, hogy átengedték egész lényüket Isten Lelke vezérletének. Ezt az önátadást határozottan megköveteli Isten. Azonban ez az önátadás más, mint a kényszernek való engedelmesség. A Lélek a gyermeki engedelmisség és szeretet aláztatát és meghódolását oltja be a bűn törvénye alóli felszabadulást kereső emberbe, aki éppen azért Isten akarátát nem szolgálja, félelemből cselekszi, hanem belső indíttatásból, szabadon, bizalomból és hűségből – felismerve, hogy Isten akarata nem zsarnoki önkény, hanem atyai szeretet. Ebből nyilvánvaló, hogy Isten mindazokat, akiket Lelke ajándékában részesített, a lehető legnagyobb dicsőségben részesítette, mert hiszen nincs annál nagyobb dicsőség, mert ha Isten a parányi embert gyermekének, fiának tekinti, ezáltal az Egyszülöttel, Jézus Krisztussal együtt mennyi örökségének részesévé avatja.

16. Az istenfiúság érzete nemcsak szubjektív lelki sugallat, nem csupán sejtelmes megérzés, mert hiszen ha az volna, akkor csalódás is lehetne, hanem megerősítést nyer a Szentlélek bizonyágtétele által. A Szentlélek bizonyágot tesz bennünk: azaz tudatára ébreszt istenfiúságunk dicsőségének; és a Szentlélek bizonyágot tesz általunk, azaz tudatára ébreszt istenfiúságunk kötelezettségeinek, melyek teljesítése által nekünk magunknak is bizonyágtétevékké kell lennünk.

17. Ez a vers a Lélek által Isten fogadott fiává nyilvánítottak örökségét írja le; örökségük tartalma a Krisztus dicsőségében való részesség (megdicsőülés), örökösödési joguk a Krisztussal együtt való örökségbirtoklás.

A római jog szerint az elsőszülött öröksége egyenlő a többi örökös testvérével. A zsidó jogszokás szerint az elsőszülött többet örökölt, mint testvérei. Isten kegyelmének nagyságát mutatja, hogy noha Istennek nem is az elsőszülött, hanem az egyszülött Fia, s a többi örökösök csak fogadott fiak, mégis egyenlő örökségben részesíti őket, ugyanannak a dicsőségnek a hordozóivá avatja, amely a Krisztusé.

18. A Krisztussal való közösség magában foglalja a Krisztussal való együtt szenvedést is. Egynek lenni Krisztussal a halálig, a keresztfának haláláig: ez a közösség legteljesebb fokú élése, mely a Krisztusban való élet csúcsa, a vele való megdicsőülés felé nyit utat. Ha ilyen jövődő vár reánk, akkor a földi lét szenvedései, megpróbáltatásai és különösen azok a szenvedések, melyeket Istenért, Krisztusért és az evangéliumért kell elviselnünk, lesznek a döntők, a bűn és a halál elveszítik jelentőségüket, semmivé válnak. Ha sokkal többet szenvednénk, még az is kevés volna ahhoz a dicsőséghez mérve, mely meg fog jelenteni nekünk.

19. Ez a dicsőségözön akkor fog megjelenni, amikor Isten elérkezettnek ítéli az időt az ő korlátlan és teljes országlásának, az üdvuralomnak minden vonatkozásában való tényleges, gyakorlati életbe léptetésére akkor, amikor a Lélek által a fiakká fogadott kiválasztottakat beiktatják dicsőségükbe, mennyei örökségükbe. Ezt az isteni nagy fordulatot sóvárogja és várva várja az egész mindenség, mert akkor dől el, akkor fog nyilvánvalóvá tétetni, hogy kik azok, akiket Isten fiakká fogadott. Addig ezt csak sejteni lehet, de bizonyosat senki sem tud róla. Mikor aztán Isten dicsősége kiárad az egész világra, akkor az egész mindenség tanúja lesz az istenfiak kijelentésének (apokalipsis tón huion tou Theou), Azok, akiket Isten erre rendelt, a Lélek által már kijelöltettek az ő fiaivá. De ez még csak előkészület. A világ (lásd a 22. verset) minden más teremtmény között magában hordozza az istenfiúság jelöltjeit is, akik azonban a végső nagy beteljesüléskor lesznek teljes mértékben azokká, akikké elhívtak. Addig a mindenség sóhajtozva és vajúdva hordozza őket, mint a szülőanya a magzatát, aki már megvan, de még sincs meg mindaddig, amíg el nem érkezik a világra jövetelének órája. Az ő fogadott fiaira nézve Isten határozza meg ezt az időt, s ez az idő, mely a fiakra nézve a megdicsőülés órája, egyben az egész világ megváltásának ideje lesz, amikor a teremtett világ megszabadul a romlandóságtól, úgy, amint a feltámadásban megdicsőül és romolhatatlanságot ölt magára a test (lásd a 23. verset). Amíg ez az idő el nem jön, lihegve és esedezve várjuk testünk megváltását, de majd akkor a nagy felszabadulás érzete szent örömmel fog eltölteni, mert szépsége és tisztasága kimondhatatlanul gyönyörű lesz. Luther szerint akkor Isten szebbé teszi a földet, s míg a jelenlegi világ Isten gondviselő munkáját a hétköznapi formájában mutatja, akkor húsvéti ruhát fog ölteni és pünkösdi palástot vesz majd föléje.

20–21. Mi az oka annak, hogy noha a Lélek kijelölte már az istenfiakat, ez a jelenlegi világ mégsem alkalmas a dicsőség azonnali kibontakozására? A 20. vers így felel erre: „Nem önkényesen, hanem az alávétő miatt.” Ebben a bűnesetre való utalást kell felismernünk. Isten Ádám miatt vetette a világot mulandóság alá. Míg a váltáság műve az idő teljességékor véglegesen be nem fejeződik, addig a teremtett világ ennek a mulandóság alá vetettségnak a terhétől nem tud megszabadulni, a maga erejéből nem tud felemelkedni. Az 5,12–21 Krisztus művét és Ádám bűnének hatását hasonlította össze, kimutatva, hogy az egész emberiség bűnbe jutott és a sorsa a Krisztus váltáságától függ. Itt a 8. részben viszont nemcsak az emberiséget, de az egész mindenséget Krisztus váltásága alá helyezve látjuk. Megvan tehát a reménység, hogy ha most hiábavalóság alatt van is a világegyetem, de Krisztus váltásága által éppen úgy megszabadul a pusztulástól és a rothadandóságtól, mint azok, akik Krisztusban Lélek által Isten fiaivá lettek, de nemcsak léleekben, hanem az örök életre feltámadó testükben is megdicsőülnek.

24–25. A 22–23. versek tartalmát fentebb már érintettük. A 24. és 25. vers azt írja le, hogy bár ez az üdvváradalom most még csak reménység, mégis teljesen bizonyos, azért az apostol kétségtelen tény gyanánt mondhatja, hogy a reménység által „megtartattunk” E nélkül a remény nélkül kételkedés és csüggedés kellene hogy erőt vegyen rajtunk. De amit Isten akar, az bizonyosan megtörténik, még akkor is, ha ma még nem szemmel látható valóság is. Azt a dicsőséget, amit Isten örökségül ígér, testi szemekkel nem láthatni még, de Istennél megvan, készen áll, és ő majd kiárasztja mindazokra, akiknek ezt – mint fogadott fiainak – örökségül szánta.

8,26–30. A reménykedő várakozás és az isteni bizonyosság

26. Az Isten által megígért dicsőség olyan nagy és olyan fenséges érték, ami után mindennél jobban vágyakozik az ember és az egész világegyetem. Az ember ebben a feszült vágyakozásban nincs magára hagyva, hanem amikor erőtelensége érzése folytán már-már elcsügged és kétségbeesik, maga a Lélek jön segítségére. Az ember sóvárgása ugyanis nem elég ahhoz, hogy a dicsőség megközelítésére eljuthasson. Nagyobb, rajtunk kívül eredendő, de bennünk munkálkodó hatalomra van szükség. E hatalom a Lélek, amely együtt nyeretik meg a mi erőtelenségünkkel. A Lélek hatalma preegzisztens, kezdetől fogva van, nem személyenként adagolt erő, hanem világteretmő isteni hatalom. Úgy, hogy amikor mi e világba gyarlóan beleszülettünk, már készen várt bennünket a Lélek hatalma. Így van segítségünkre a Lélek az üdvért való tusakodásban. Ennek a tusakodásnak a leírása a 26. vers közepén olvasható: „Mert azt, amit kérnünk kell, amint kellene, nem tudjuk.” Nem azt fejezi ki, hogy a mi Istenhez idézett kérdéseink mind hiábavalók. Minden imádkozásnak van súlya és lehetősége. De viszont tagadhatatlan tény, hogy az ember az imádkozás módja felől nincs tisztában. Mikor Istenhez fordul, úgy tekintti őt, miként a maga belső, lelki tapasztalataiban megismerte. Ám Istent mint szubjektíve átélt valóságot nem tudjuk kellően kiismerni, a legközvetlenebb szubjektív élmény is csak körülötte jár, de nem ér fel hozzá. Azért hiányosak imáink is, mert nem vagyunk teljes tudatában Isten mivoltának s így imáink nem lehetnek méltóak hozzá. Isten látja e keresést, és segítségül küldi a Lelket, amely kimondhatatlan fohászokodásokkal esedezik érettünk. Az Isten kegyelme mindennél sokkal több, és mindeneknek magasan fölötte áll. Csak a Lélek nyelven lehet megközelíteni. De az a vigasztalás, hogy ott, ahol az emberi képességek elérik a maguk határát, a Lélek a legválságosabb percekben segítségünkre jön, és felemel Istenhez.

27. A szívek kutatója tudja, mi a Lélek gondolata. A Szentléleké, aki az Istennel való vergődésünk közepette segítségünkre jön. Ez megkülönbözteti a Lélek gondolatát a mi emberi gondolatainktól. A mi gondolataink mindig bűnősek. A mi lelkületünk sohasem tiszta, a legemelkedettebb órában sem tud egészen tisztává válni. Nem tudja függetleníteni magát attól, ami ehhez a földhöz köti. Azonban Isten Szentlelket adott, és a Szentlélek irányítása szerint való élet közelebb visz bennünket Istenhez. Ez a Szentlélek lakozik bennünk, és a Szentlélek felőlünk való elgondolása tartalmazza életünk igazi célját. Talán nem is tudjuk, hogy mi a Lélek elgondolása. De a Lélek tudja, és e felé a Lélekcél felé irányít bennünket. Isten ebben az irányban, de nem a mi elgondolásunknak megfelelően visz bennünket előre. Mi oda jutunk el, ahová Isten akarata emel bennünket. Isten ismeri a Lélek gondolatát. A „huper hagian” azt hangsúlyozza, hogy itt szemben áll a mi testi mivoltunk és a mi mennyei elrendelésünk szentsége. Mi nem tudjuk függetleníteni magunkat földi mivoltunktól. Ő viszont mennyei rendeltetésünket viszi a megvalósulás felé.

A 28. verset a 29–30.-kal együtt a keresztyén ember bizonyosságának lehet nevezni. „Mert tudjuk...” Ez a megrendíthetetlen hit kifejezése. Miért megdönthetetlen és meg-

változtathatatlan e hit? Azért, mert Istenre vonatkozik. Azoknak, akik Istent szeretik, mindenek javukra vannak. Miben áll a jólét, amit az Úr kegyelme az őt szeretőknak osztályrészéül juttat? E kérdés abban az ígéletben kap feleletet, amiről az egész fejezetben szó van: Isten ezeket a megdicsőülésre vezeti. Azonban e mondat értelmét teljessé csak a 28. vers második fele teszi: akik eleve elrendelés szerint elhívtak, tudniillik arra, hogy Istent szeressék. Tehát az Isten szeretete nem valami Isten felől jövő ragaszkodásnak, vonzalomnak a szubjektív megérzése és viszonzása az ember által, hanem az Isten szeretete a kiválasztásnak és az elhívásnak bizonyágtévő jele. Istent azok szeretik, akiket Isten szeret és elhívott. A következő versekben sorozatos fokozatait látjuk Isten kiválasztó tevékenységének. Isten azokat rendelte el, hogy őt szeressék, akiket ismert.

Ennek az ismerésnek az értelmét több oldalról világítja meg az Ige.

a) *Eleve ismerés.* Isten tisztában van a maga akaratával, és tudja előre, hogy kiket kiválasztott, azokkal mi a célja, és hogy a cél megvalósítására mennyiben alkalmasak. Ennek az isteni eleve ismerésnek a hatóereje folytán azok, akik Istent szeretik, átadják magukat neki, átváltoznak Krisztus hasonlóságára, feladják mindazt, ami megkülönböztetően egyéni volt, úgyhogy emberileg nézve egészen megváltoznak, mert a maguk ember volta helyett felöltik Krisztus hasonlóságát, és ez a hasonlóság válik Isten előtt ismertetőjelükké.

b) *Kiválasztás, eleve elrendelés.* „Akiket eleve ismert el, el is különíti.” Ez az elkülönítés indítja meg azt a munkát, amely a kiválasztottakat az istenfiakkal egyformává teszi. Akiket fiakul kiválasztott, azokat mind egyenlő jogú örökös társakká akarja tenni. Mikor Isten a maga akaratának megvalósításában ezt elvégezte, miután azokat, akik az övéi, átfurmálta ama szent hasonlóságra, mely Krisztussal testvérekké teszi őket, akkor hozza tudtunkra, amit tenni akart értünk és velünk.

c) *Elhívás.* Ebben az elhívásban tudtára adja kegyelme akaratát, és ennek a tudtul adásnak nem lehet ellenszegülni. Akkor, amikor ezt tudtul adja, csak az engedelmesség következik be. Hogy az engedelmességnek semmi akadály ne lehessen, semmi ellentétes erő ne gátolhassa azokat, akik a kiválasztásnak engedelmeskedtek, megtisztítja a bűneiktől, megkülönbözteti a maga számára, olyan ruhába öltözteti őket, amelyben méltán jöhetnek színe elé.

d) *Megigazítás.* Ezt is a maga kezdeményezéséből viszi véghez. Az embernek ebben érdeme nincs, ő csak hódolattal engedelmeskedik. Nem érdem, csak engedelmesség, de bizonyos, hogy akit kiválasztott, azt meg is dicsőíti, s az ígért dicsőség Isten fiainak dicsősége lesz. Itt van a betetőzés, ami Isten fiainak osztályrészéül jut.

e) *Megdicsőítés.* Ebben a folyamatban kezdettől végig a legfontosabb tény az, hogy az egész Istentől függ, minden, ami történik, Isten akaratának következménye. Őtöle indul ki és önála fejeződik be az egész folyamat.

8,31–35. Isten szeretetének nagysága

A 31–35. versekben az Isten irántunk való szeretetének nagyságát írja le az apostol. A 36–39. versekben ennek a szeretetnek páratlanságát mutatja fel, földi, térbeli, mennybeli viszonylatokkal való összehasonlítás alapján.

A 31. versben az apostol a bevezető kérdéssel summáját adja annak, amire a 8. részen keresztül eljutott. Mit mondjunk ezekre? Prostanta: visszautalás a megelőző megállapításra. Isten az ő Szentlelkét adta nekünk, fiakká fogadott, dicsőségét ígérte örökségül, új életre hívott el bennünket, úgy rendelkezett velünk, hogy az ő szent Fia váltsága által üdvösséget nyerjünk. Mi lesz a mi válaszunk? Isten jósága azt jelenti, hogy Isten velünk van, Isten felvett, gondoz bennünket, javunkat akarja, és benne olyan védelmezőnk van, akinek senki és semmi nem állhat ellent. Tehát csak azt mondhatjuk, hogy

Isten az Úr, és annak, akivel Isten van, senki és semmi nem árthat. Akit Isten kiválasztott, azt akármilyen érheti, de semmi sem esik annak a dicsőségnek a rovására, amire Isten elhívta.

Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Senki és semmi. Ez nem jelenti azt, hogy ellenségünk nem lehet. Ellenségeink lehetnek, viszonyaink kedvezőtlenül alakulhatnak, de nem befolyásolhatja az eljövendő dicsőséget senki és semmi. Ennek biztosítékául a 32. versben Isten kegyelmének a legnagyobb jelére emlékeztet az apostol. Isten a legnagyobb áldozatot hozta meg értünk, az ő egyszülött Fiát adta halálra, hogy belőle mi életet vegyünk. Ebből következik a váltság, az üdvösség. Ha Isten ezt a nagy áldozatot meghozta, hogy Krisztus ezt véghezvitte a mi javunkra, bizonyos, hogy ennek a következőkben is részesei vagyunk, az üdvösségben is részesít bennünket, mégpedig ajándék gyanánt.

33. Ha így áll a dolog, akkor az igazságnyilvánítás után embernek nincs joga felülbírálatra. Ember nem bírálhatja felül Isten rendelkezéseit. Ki emel vádat Isten választása ellen? Ha Isten valakit igazzá tett, ez az igazzá nyilvánítás új élettel ajándékozta meg, új lényé tette, és ezt semmi sem befolyásolhatja. Akármilyen bűnös volt megelőzőleg, a kiválasztás következtében tisztává és szentté lett.

34. Kicsoda kárhozzát, amikor Krisztus a halálával és feltámadásával, megdicsőüléseivel, közbenjárásával magára vette a mi kárhozzátásunkat? Ha pedig ő a kárhozzátást átvállalta, ki lehet az az ember, aki kétségbe vonhatja ezt és azt állíthatja, hogy Krisztus benne hagyott a kárhozzátban?

A 35. vers megadja a nyitját annak, hogy miért nem árthat az Isten kiválasztásának senki. „Mert a Krisztus szerelme van nálunk.” Krisztus szeretete nem azt jelenti, hogy mi szeretjük Krisztust. Ez az Istennek a Krisztusban irántunk megnyilvánult szeretetét juttatja kifejezésre. A mi szeretetünk Krisztus iránt olyan erős, hogy minden körülmények között megtalálhatja megnyilvánulási helyét. De mert Krisztus szeret minket, és mert az ő szeretete erősebb a viszontagságoknál és a megpróbáltatásoknál, amik a mi életünket érhetik, ezért senki sem szakíthat el tőle. Az ő szerelme szilárd alap, ami bizonyossá teszi, hogy az üdvösséget, amit ő ígért, elnyerhetjük.

8,36–39. Isten páratlan és felülmúlhatatlan szeretete

36–39. E versek Istennek Krisztusban megnyilvánult szeretetét tanúsítják olyan lendülettel, amely minden logikai argumentálást feleslegessé tesz. Nem arról van szó, hogy Isten mellettünk való állásfoglalása minden ellenségeskedéstől megkímél, mert miként az ószövetség népét nagy megpróbáltatások érték, úgy azóta is minden időben megpróbáltatások fogják érni a választottakat. Ezt igazolja a Zsolt 44,23. Izrael fiai életében sokszor fordultak elő olyan időszakok, amikor az Isten ügyéért szenvedniük és véreznük kellett, és mindig is úgy lesz, hogy akik bátran állanak Isten mellett, azokat sok szenvedés éri. De mindenkiben diadalmaskodnak, mindenek felett győzedelmeskednek. E győzelmet az irántuk való istenszeretet teszi lehetővé. A győzelmet annak köszönhetjük, aki bennünket szeret: Krisztusnak és Krisztusban Istennek. Hogy ez a szeretet mekkora, azt az apostol azzal ábrázolja, hogy mennyei és földi, tér- és időbeli viszonylatokkal hasonlítja össze. Élet és halál, ez a két legmélyesegesebb viszonylata az emberi létnek, nem választhatnak el ettől a szeretettől; angyalok, uralkodók minden pompázó erejükben nem foszthatnak meg tőle.

Vasárnapi prédikációk

Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Az első parancsolat

Alapige: 2Mózes 20,1-3
Bibliolvasás: Róma 8,15

1. „Nem vagyok többé szolgál, hanem fiú.”

Ma már más a helyzet, mint évezredekkel ezelőtt. Úgy eltűntek az istenek, mint a csillagok, amikor feljön a Nap az égre. Eszünkbe se jutna Isten helyett vagy mellett más isteneket tisztelni – mondjuk mi. Az alábbi kérdésre adott válasz is ezt igazolja: Tudna-e nekem valaki bálványt mutatni ebben a nagykorúvá lett világban? Bizonyára senki. De van valaki, aki igen: Isten. Az első parancsolattal Istennek az a célja, hogy megszabaduljunk az idegen istenek gyámsága alól. Isten nem azért szabadította ki az ő népet Egyiptom földjéről, a szolgálat házából, hogy egy másik Egyiptomba vezesse, idegen istenek rabságába, hanem az atyai ház biztonságába. Mi már tudjuk, hogy az Egyiptomból való szabadulás csupán árnyéka annak a szabadságnak, melyet Krisztus szerzett nekünk a Golgotán. Ez a szabadság az Atyától felkínált fiúsággal azonos. Egy igazi, nagykorúvá lett fiú nem tagadja meg a fiúságot, és csak egy nagykorúvá lett fiúnak tud az Atya igazán atyjává lenni. A nagykorúvá lett fiúnak az Atya nem gyámja, sem zsarnoka, de nem is olyan „mindent megbocsátó jóságos Atya”, aki fölött kedélyes jóakarattal térünk napirendre. Ő olyan Atya, akinek hatalma az idegen istenektől megszabadító szeretetében lesz nyilvánvalóvá.

2. „Ott voltam, ott vagyok s úgy remeg a szívem.”

Az Egyesült Államok déli államaiban, ahol sok feketebőrű él, szinte mindenki ismeri azt a néger spirituálét, melynek négysoros szövege csupa kérdéssel van tele. Nyers fordításban, csak a tartalmat szem előtt tartva, így hangzik:

Ott voltál, amikor őt keresztre feszítették? Ott voltál?

Ott voltál, amikor dárdával az oldalát átdöfték? Ott voltál?

Ott voltál, amikor a Nap elsötétedett? Ott voltál?

Ott voltál, amikor őt sírba helyezték? Ott voltál?

A válasz egyben refrén is: „Ott voltam, ott vagyok, s úgy remeg a lelkem.”

Tudod, ki szólít meg téged az első parancsolatban? Az, akit Jézus Krisztusban keresztre feszítettél, akinek oldalába dárdát döftél, aki mikor meghalt, a Nap elsötétedett, s akit azután sírba helyeztél. Mi is ott voltunk és ott vagyunk, ha igaz keresztyének vagyunk, ha a keresztről szóló beszédet meghallottuk, ha az ő halálába és feltámadásába belekeresztelkedtünk, ha megtöretett testével és kiontatott vérével élünk. Ott voltunk és ott vagyunk! Igaz keresztyének más helyen nem lehetünk. Ezen az istentiszteleten is ott vagyunk, sőt még csak most vagyunk ott igazán, amikor éppen az első parancsolatot halljuk. Mert a Sínai-hegyről nem akárcsak szól hozzád, hanem az az Isten, aki veled a keresztfán találkozott. A kereszttől állunk, és remeg a szívünk a szent és igaz Isten előtt, akinek szájából ma az első parancsolatot hallgatjuk. Tudod, mit mond neked? Azt, hogy mindenkinek fölött engem félj, engem szeress és bennem bízz! Amikor Jézus az első parancsolatot magyarázza, ugyanazt mondja: „Szeresd az Urat teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.”

3. „Menekülj az idegen istenek elől!”

Dobd el a bálványokat! Féltre velük! Isten nagyon félt minket tőlük. Ebből a féltésből, ebből a tiltásból nem neki, hanem nekünk származik előnyünk. Úgy tiltja tőlünk az idegen isteneket, mint édesanya gyermekét a rossz társaságtól. Isten jól ismeri a bálványok természetét, sokkal jobban, mint mi, az ő gyermekei. Ha egyszer megkóstoljuk a bálványok édes ízét, rabjai leszünk, szenvedélyünké válik. Ha odaadod a kisujjadat, az egész karodat kéri. Az egyházatyák, amikor az első parancsolatot magyarázták, három fő csoportba sorolták a bálványokat: a világ, az ember és önmagunk. A címszavak alatt ezt olvassuk:

a) Ne imádd a világot a maga örömeivel, gazdagságával, hatalmával és dicsőségével!

b) Ne imádd az embert, házastársadat, gyermekedet, unokádat, családodat vagy szülőföldedet!

c) Ne imádd önmagadat, szokásaidat, szeszélyeidet, szenvedélyedet, szükségleteidet!

Ha imárod ezeket a bálványokat – mondják az egyházatyák –, akkor ezek zsarnokok, Egyiptom földje, a szolgálat háza lesznek, melyek elrabolják szabadságodat. Mi azt hisszük, hogy kézben tudjuk ezeket tartani, rendelkezünk felettük, de fordítva van, ezek rendelkeznek felettünk, megragadnak, rabul ejtenek. Egy régi vadásztörténetben olvastam, hogy a fél falu fogott össze, hogy hurokra kerítsék az öreg és ravasz rókát, mely naponként dézsmálta a falu szárnyasait. Élve akarták elfogni és diadalmenetben a falu utcáin végighordozni. Egy vasárnap reggel (jellemző!) hatalmas tömeg gyűlt össze a róka barlangjánál. Csak egy bátor kisfiú fért be a keskeny odúba. Néhány perc múlva diadalmasan kiáltott: „Megfogtam! Megfogtam!” Aztán csend lett, majd egy síró, könnyörgő hang hallatszott: „Nem tudok kimászni! Megfogott a róka, megfogott a róka!” Ez a bálvány természete. Így vagyunk vele. Játékszernek tekintjük és csapdánkká lesz. Olyan a bálvány, mint a jól menő üzlet: rabság. Az egyik üzlet tulajdonosa panaszkolt: „Valamikor azt hittem, hogy az üzlet az enyém, én vagyok az úr, én parancsolok benne, én birtokolom azt. De most tudom, hogy fordítva van. Rabja vagyok az üzletemnek. Nem én vagyok az úr, az az én uram. Nem az az enyém, én vagyok az övé.” Az idegen istenek rabul ejtenek és elszakítanak Istentől és embertől. Konfirmandusok szüleit látogattam, és meghívtam az édesapát a templomba. Önérzetesen mondta: „Van valami, ami engem tökéletesen kielégít: mindennap egy üveg bor. Én ennél többet az élettől nem várok. Ez az én istenem.” Pálnál olvassuk, hogy van, akinek a saját gyomra az istene. Van, akinek a pénze, vagy a drog lesz nagyja az életében s lesz istenévé. Hány család lenne boldog, ha az édesapa vagy a fiú lemondana idegen isteneiről, de nem mond le, mert ő azt a saját, féltő családjánál, az életénél, de még az üdvösségénél is többre becsüli. Van, akinek a televízió vagy a nikotin lesz istenévé. Jól tudja, hogy ez utóbbi az életébe kerül, s mégsem dobja el. Rabja lett választott istenének.

4. „Hordoztalak titeket sasszárnyakon.”

Éppen a Tízparancsolatot megelőző fejezetben olvassuk: „Ti láttátok, amit Egyiptommal cselekedtem, hogy hordoztalak titeket sasszárnyakon és magamhoz bocsátottalak titeket.” Miért akarjuk inkább Egyiptomot, a szolgálat házát, mint a szabadságot? Isten éppen azért adta az első parancsolatot, hogy ne legyünk idegen istenek rabszolgái és ne kíváncsozzunk vissza Egyiptomba. 400 évi rabszolgaság után, a visszanyert szabadságban sírni kezd Izráel népe. Visszasírja Egyiptomot, mert a hasuk lett az istenük. De Isten ez a népet sasszárnyakon hordozza. Ha a sasfiú túl korán repül ki a fészekből, és azt hiszi, hogy tud repülni, szárnyaszegett lesz és elkezd zuhanni. De az anyasas észreveszi, utánarepül, még a levegőben felfogja, szárnyain hordozza, és visszarepül vele a fészekbe. Így tett és így cselekszik ma is Isten. Az ő népét sasszárnyon hordozza, kiszabadítja és magához bocsátja.

Amikor konfirmáltunk, legelőször a Heidelbergi Káté első kérdését tanultuk meg: „Mi életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod?” A tömör válasz így hangzik: Egyedül Jézus Krisztus! Így van ez az életünkben is, vagy „pótkrisztusok” kellenek? „Nem ihatjuk az Úrnak poharát és az ördögnek poharát. Nem lehetünk az Úr asztalának és az ördög asztalának vendégei.” Vagy Krisztus az életed ura, vagy elvesztél.

5. Elrejtett isteneink.

Megfigyeltétek? Akinek idegen istenei vannak, az nemcsak imádja, de dugdossa, rejtegeti is azokat. Ehhez nagyon értünk. Amikor Jákób Lábán elől megszökik, Ráhel magával viszi atyjának házi bálványait. Ellopja őket. Lábán felfedezi a lopást és utánuk megy. Tüvé teszi a sátrakat, és sehol sem találja őket. Talán csak sejti, de már nem keresi őket a bajára hivatkozó Ráhel nyerge alatt. Ráhel elrejtette idegen isteneit.

Nincs olyan Lábán, aki megtalálná jól elrejtett házi bálványainkat. Nagyon ügyesen és leleményesen tudjuk azokat elrejteni. De van valaki, aki megtalálja őket: Isten Szentlelke, aki felállít a nyeregből, amelyre ráültünk, mint Ráhel, hogy ne maradjanak rejtve idegen isteneink. Megremeg a szívünk a bálványainkat ma is megtaláló Isten előtt? Hogy remegett a Zákeus szíve, amikor Jézus betért hozzá, elvette házi bálványait, csörgő aranyait, és utána azt mondta neki: „Ma lett idvessége ennek a háznak.” Úgy van, ahogy mindjárt énekeljük: „Teelőled elrejtenem semmit nem lehet.”

Legyen idvessége a te háznak! Térjen be hozzád Jézus. Add oda neki idegen isteneidet, melyeket eddig rejtegettél. Hiszen ő azért halt meg a keresztfán, hogy levegye rólunk ezt a súlyt, hogy kiszabadítson bennünket az egyiptomi fogságból, az idegen istenek szolgálatának házából. Csak így állhatunk meg a keresztfá előtt s énekelhetem én is a néger spirituálét: „Ott voltam, ott vagyok, s úgy remeg a lelkem.” Ámen.

Kállay-Miklós Csaba

Karácsony után

Alapige: 1Timóteus 1,15
Bibliáolvasás: Lukács 3,21–35

„Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én.”

Jézus Krisztus, a világ Megváltója megszületett! Nincsen többé ok a félelemre! – ez a karácsonyi evangélium lényege. Az evangéliumok, a központi üzenet megfogalmazásán túl, a körülményekre is figyelnek. Így lesz fontossá a keresztyén világ számára a betlehemi éjszakában felcsendülő angyali ének, a pásztorok elindulása és megérkezése a jászolban fekvő gyermekhez. A napkeleti bölcsek fáradságos útja és hódolata szintén hozzátartozik a karácsony ünnepi hangulatához.

Nekünk viszont nem néhány hangulatos napra van szükségünk. Egyetlen estével, melyet meghitt családi körben, békességben, szeretetben töltünk el, vajmi keveset érünk, ha utána újra a küzdelmes, gyanakvó, gyűlölködő és egyre bizonytalanabbá váló hétköznapi napok következnek. Hétköznapijaink biztonságának lehetőségét kutatjuk. Megtalálni csak annál lehet, aki adja: Istennél.

Figyeljük meg, mit üzen az Úr Pál apostolon keresztül. Az apostolnak nincs szüksége arra, hogy képzeletben visszatérjen Betlehem tájaira és magát odahelyezze akár Mária és József, akár a pásztorok vagy a napkeleti bölcsek mellé. De ha meg is tenné, és ha őszintén tenné is meg, akkor sem egy hangulatos, nyugalmat árasztó, biztonságos környezetbe kerülne, hanem szembetalálná magát az emberi élet gondjaival, félelmeivel, reménytelenségeivel. Igaz, így ő is tanúja lehetne az örömnél és álmélnél, a tőp-

rengésnek és hódolatnak, amivel a karácsonyi történet szereplői a megszületett Jézus Krisztus felé fordulnak. Mégsem ezt teszi. Nem megy és nem vezet vissza a karácsonyi történethez, hanem a karácsony örömeit viszi azokhoz, akiknek szükségük van rá.

Nem a körülményeket, hanem az esemény célját emeli ki. Krisztus eljött, megszületett – ez a történet lényege. Célja: „hogy megtartsa a bűnösöket”

Csodálatos üzenet ez, mert Isten azt ígéri, hogy Jézus Krisztus minket sértetlenül megőriz, kiszabadít minden veszélyből és üdvözít. Mindezt velünk cselekszi, akik naponta ott állunk egyrészt a mindennapi gondok, másrészt a bűn és a Sátán kereszttüzeiben. Velünk, akik szeretnénk hinni, bízni Urunk erejében, akik szeretnénk engedelmessé válni akarátának és célegyenest haladni az ő útján, de újra és újra megtorpanunk, elbizonytalanodunk, kételkedünk és kétségbeesünk, végül elbukunk. Amikor összeomlik minden, és az ember bűnössége tudatában önmagát elveszettnek véli, a karácsony üzenetével Krisztus újból biztat: nincs veszve semmi, életed biztonságban van, hiszen a bűnösökért jöttem, őket akarom megtartani. Nem az egészségeseknek, vagyis az igazaknak van szükségük orvosra, a Megváltóra, hanem a betegeknek, a bűnösöknek.

Olyan lehetetlennek látszott mindez Pál kortársai számára, és annak tűnik előttünk is, akik ismerték és ismerjük Isten bűn miatti rettenetes haragját, hogy az apostol kénytelen rövid bevezetőt tartani.

Ez a beszéd igaz, vagyis hiteles – állítja az apostol –, tehát mindenképpen méltó arra, hogy elfogadjuk és igaznak tartsuk. Érdemes odafigyelni és komolyan venni, mert Isten szava, ígérete ez.

Sajnos nem lehet elég gyakran hangoztatni az isteni kijelentés hitelességét, mert elszoktunk az igaz beszédétől. Természetessé vált, hogy az ígéretek megmaradnak ígéreteknek. Évekkel korábban még milyen szépek, nemesek voltak az ígéretek, és tudtunk lelkesedni, bízni, tervezgetni. Ma már keserűen legyintünk, s az ígéretek mögött újabb cselet, veszélyt, bizonytalanságot szimatolunk. Az emberi szavak elértéktelenedtek.

Vajon akadna-e olyan ember, aki ki merné jelenteni: emberek, higgyétek el, hogy amit ma a parlament vagy a kormány mondott, amit a rádióban hallottatok, a televízióban láttatok, az mind tökéletesen igaz? Merné mondani valaki: én megtapasztaltam, saját példámmal tudom igazolni, hogy hiteles ez a beszéd?

Lám, Pál megtette. Kiállt azok elé, akik támadták, akik apostolságát kétségbe vonták, kiállt a világ elé, és kijelentette, hogy amit mond, az hiteles, mert Isten üzenete az. Az életével is bizonyítani tudja. Én vagyok az első a bűnösök között – hangoztatta –, de hát mit számít ez, ha Krisztus azért jött, hogy a bűnösöket megtartsa! Tudjátok, hogy ki voltam, és láthatjátok, kivé tett engem Krisztus, a megtartó és szabadító Úr.

Pál nem volt a túlzások embere. Nem azért mondja magát elsőnek a bűnösök között, hogy bennünket megnyugtasson és hiú reménységet kínáljon. Bűnös volt, mert az egyik legnagyobb bünt követte el. Kortársai mint farizeust büntelének, igaz, istenfélő, tökéletes férfiúnak tartották. Később a keresztyének úgy néztek Pálra, mint példaképükre. Mégis bűnösnek mondja magát, de nem azért, mert üldözte a keresztyéneket, hanem azért, mert hitetlen volt. Nyilvánvalóvá vált a Krisztus igazsága, mégsem tudta a róla szóló bizonyoságtételt hitelesnek elfogadni. Aztán megtért, igaznak vallotta Isten szavát, és bekövetkezett a változás: bizonytalan, állandó veszélynek kitett, a halál révén álló életét ettől kezdve megváltott, épségben megőrzött, biztonságban levő életnek tudja.

Krisztus azért jött el erre a világra, hogy megtartsa a bűnösöket: bennünket. Fogadjuk el igaznak, hitelesnek mindazt, amit nekünk Isten Krisztusról és a mi megváltásunkról kijelentett, mert akkor örömteli karácsonyunk lesz és mindennap tökéletes biztonságban megmarad életünk. Ámen.

Szigethy Béla

Flanders, Amerikai Egyesült Államok

Elmélkedni vagy imádkozni?

Alapige: Máté 14,23

Bibliaviasás: Lukács 6,12–23; János 17,1–5

Milliók élnek Nyugaton (nem is beszélve a föld többi részéről), akik igazán sohasem hallották, vagy ha hallották, sohasem fogadták el Jézus evangéliumát, de akik valójában éheznek és szomjaznak valami mély lelki kielégülésre, és azt sokfelé keresik, de nem az egyetlen megfelelő helyen, nevezetesen az evangéliumokban.

A keresők közül egyesek azt gondolják, hogy megtalálták az igazi mestert, aki lelki kérdéseik megoldásához tudja vezetni őket és keresésüket ki tudja elégíteni.

Aki az utóbbi hónapok és évek folyamán figyelemmel kísérte a híreket, sok közleményben láthatta a fehér szakállú, hosszú hajú kis ember képét, aki magas éneklő hangon beszél és vidáman kacag, legalábbis a nyilvánosság előtt. Ez az indiai Rashikishből származó Maharishi Mahesh Yogi. A szórakoztatóipar egyes fiatal csillagai, mint az Egyesült Államokból Mia Farrow és Angliából a Beatlesek, meglátogatták Indiában és tervezik, hogy Londonban központot építenek számára.

Bizonyára még sok cikk és könyv fog megjelenni és sok beszélgetést fognak közölni rádió és televízió erről az érdekes emberről, és előadásait sokan fogják meghallgatni ebben az országban is. Azok bekövetkezte előtt kötelességemnek érzem néhány gondolatot elmondani a Maharishival, világnézetével és módszerével kapcsolatban, a most rendelkezésre álló adatok alapján.

Aki tanulmányozta a filozófia és a vallások történetét, valami vagy valaki új felbukkanásakor érzi a kötelességét ennek a kérdésnek feltevésére: Az új elmélet vagy az új ember mögött mi az alapvető eszme?

Tehát mi a Maharishi háttere? Azt írják róla, hogy „a Shankara rendszer »szent emberek«, ami az indiai vallástörténet egyik szakasza.

Shankara Kr.u. 800 táján élt Indiában, és az egyik Vedanta „iskolát” hozta létre. „A korai vedantizmus, egyebek mellett, azt hangsúlyozta, hogy az ember a mindenség anyagának a része. Shankara arról híres, hogy ehhez hozzáadta a maga maya- vagy illúziótanát, ami azt állítja, hogy valójában semmi sem létezik, hanem csak egy személytelen brahman. Minden egyéb képzeletbeli, mondta.” Ez a látható „világ valótlán vagy csupán képzeletbeli” – szerinte. A megváltás vagy moksha az egyéni léleknek a világlélekkel, Brahmannel való azonosulása ismeretében következik be” (Ferm: Encyclopedia of Religion. 707.).

Alapvető különbségek vannak e között az indiai vallási eszme és Jézus evangéliuma között. Az egyik különbség ez: Míg az indiai bölcselő kitermelte „a maga teljes vagy fenntartás nélküli monizmus-tanát (azt a nézetet, hogy csak egyetlen fajta végleges lényeg van vagy teljességgel nincs kettősség, ami röviden azt jelenti, hogy egyedül Brahman a valóság, a jelenségvilág nem valóság vagy csupán látszat” (Ferm), addig a Biblia azt tanítja, hogy Isten teremtette a világot és ez a világ Isten teremtményeként valósággal létezik, és nem isten, hanem Isten teremtménye. Vagy amint az 1967-es Hitvallás a Biblia tanítását összegezi: „Isten a tér és idő világát teremtette, hogy az emberekkel való kapcsolatainak a területe legyen”, a valóságos élet valóságos területe (Confession of 1967. 9.16.). Az ember ezt a világot valóságnak kell hogy tekintse és a mindenható Isten szándékának megfelelően kell alakítania. Célokot kell elérnie, feladatokat kell teljesítenie, munkát kell elvégeznie ebben a valóságos világban.

Másik különbség: Az indiai gondolat ködös, határozatlan és teljesen bizonytalan eszme, amely Istent akarja helyettesíteni, miközben a Biblia és benne különösen Jézus evangéliuma Istenről úgy beszél, mint személyről, és Jézus úgy beszél Istennel, mint az egyik személy a másik személlyel, akihez mindenki személyesen szólhat. Minden homályosság szétfoszlik, és az ember, az élő személy, az élő Isten előtt áll, aki magát nyilván kijelenti a természetben, a történelemben és Jézus Krisztus személyében.

Az ember és az Isten személy voltáról igyekezzünk pontosan szólni: nehogy áldozatul essünk annak a téves gondolatnak, hogy Isten és az ember „a mindenség ugyanazon anyagából” van. Határozottan nem! Amint már mondtuk, Isten a Teremtő, a világ pedig és a világban mi teremtmények vagyunk, teljesen különböző valóságok. Isten éppúgy nem azonos a teremtett világával, mint hogy a szobrász nem azonos az általa vésett szobor márványával. Viszont a szobor kifejezi a szobrász gondolatát. A világnak mint teremtménynek a valósága különbözik a teremtő Isten valóságától. Ezért világosan meg kell értenünk, hogy mit jelent az, amikor Istenről mint személyről beszélünk.

Istent nem korlátozza az, hogy személy, viszont az ember teljességét kifejezi és magába zárja az a tény, hogy személy. Isten végtelen, örök és mindenható lényében benne van a személyiség jellemvonása is, úgy, hogy az ember beszélhet vele mint személlyel. Mikor a gondolkozó, intelligens lényről a legnagyobbat próbáljuk mondani, azt mondjuk, hogy személyiség. Erre vonatkozólag ez a legnagyobb szavunk, és mivel ennél nagyobb szavunk nincs, ezt alkalmazzuk Istenre is, jóllehet hisszük, hogy Isten több, mint személy ebben az értelemben, több, mint amit ez a nagy emberi szavunk ki tud fejezni. Isten személy, de végtelenül több is, másabb is, mint személy. De egész természetesen nem személytelen. Ezért az ember a maga legmagasztosabb méltóságában, mint személy, Istenhez fordulhat és kell hogy forduljon imádságban és nem valami ködös elmélkedésben – ahhoz az Istenhez, akiben megvan a személyiség tulajdonsága is, de aki nagyobb, másabb, mint személy. A teremtménynek és a Teremtőnek ebben a kapcsolatában az ember a maga egész lényével vesz részt, miközben Isten őt átölelve helyet ad neki örök kegyelmében. Így hát a céltalan, ködös és személytelen elmélkedés helyett mi mint személy a személyhez imádkozunk Istenhez, akinek a jellemvonásait Jézus Krisztusban látjuk kifejezve emberi formában. A mi Istenhez való imádkozásunk nem valami gyakorlatozás a hiábavalóságban, amit a Maharishi által ajánlott meditációban láthatunk. Ettől eltekintve, a meditáció az agynak megkönnyebbülést jelenthet.

A Maharishi tanításában és gyakorlatában az elmélkedés a központi eszme.

A Post folyóirat cikkírója erről a tárgyról a következő érdekes leírást adta (Post 1968. május 4–18. 30.): A Maharishi „mindig azzal a kérdéssel kezdte [a gyűléseket], hogy kinek-kinek milyen hosszan sikerült meditálnia legutóbbi találkozásuk óta, és emlékszem egyik estére, mikor egy svéd nő türelmetlenül emelte fel a kezét. A Maharishi biztató mosollyal bölintott feléje: – Igen – mondta –, milyen hosszan, kérem? – Negyvenkét órát, Maharishi – mondta a nő. Fakó színű köpenyt viselt, és csúcsteljesítményt bejelentő személy határozott megalégedésével beszélt. A többiek érdeklődéssel fordultak feléje, láthatólag mélyen megilletődve a teljesítménye felett. A Maharishi tapsolt és azt mondta: »Milyen öröm!« Érdeklődött, hogy a nő meditációja harmonikus volt-e? Az igenlé felelet után megkérdezte, hogy emlékszik-e valamire. A nő gondolkozott néhány kínos percig, és akkor így szólt: »Nem, Maharishi.« Maharishi az előbbivel azonos, bátorító mosolyával biztosította afelől, hogy a nő nem követett el hibát, és akkor megkérdezte, hogy valaki tud-e 42 órát jelenteni.”

Negyvenkét órát tölteni el „harmonikus meditációban”, anélkül hogy „valamire is emlékezne”!

A meditáció nagyszerű lelki gyakorlat. De az elmélkedés helyett mi inkább az imádkozást választjuk! A négy evangélium egyike sem jelent arról, hogy Jézus elment elmélkedni. Azt írják, hogy elment imádkozni. János evangéliuma megőrizte Jézus hosszú imáját, amit nyilván hallottak a tanítványai (Jn 17). Imádságát ezzel a szóval kezdte: „Atyám”, és hosszú perceként át szólt Istenhez mint személyhez, tudva, hogy a személyiség az örök és mindenható Isten egyik tulajdonsága.

Abban az imádságban az Isten és Jézus közötti személyi megkülönböztetés nyilvánvalóan megmutatkozott, amikor Jézus ezt mondta: „Atyám dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a Fiú is megdicsőítsen téged... Én megdicsőítettelek a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bízál, hogy elvégezzem: és most te dicsőíts meg, Atyám, önmagadnál azzal a dicsőséggel, amely már akkor az enyém volt tenálad, mielőtt még a világ lett.” Nem tudjuk és nem is szükséges tudnunk, hogy mi, hogyan és mikor, de fontos az a tény, hogy az üdvözítő Krisztus létezett már a látható mindenség teremtése előtt. Így például ha ez a jelenlegi mindenség tízmilliárd évvel ezelőtt teremtett egy „nagy robaj”-jal (Big Bang), az Üdvözítő dicsőségben volt már Istennél, „mielőtt még a világ lett volna” Az ember Jézus ezt az idők előtti létezését az Istennel való beszélgetése, az imádság útján tudta meg, amibe teljesen belemerült. Nem filozófiai elméletet talált fel, mint Platón, hanem ismerte a Teremtőt és Atyát, akivel emberi személyként mint Teremtővel tudott beszélni, aki megéri a személyt. Még abban a több milliárd évi távlatban is Jézus mint személy felismerte és dicsőítette az örök és mindenható Isten lényét.

Hasonlóképpen a teremtmény mint személy imádkozhat Istenhez mint személyhez. Az imádkozáshoz két személy szükséges. Imádkozunk, mert tudjuk, hogy Isten jelenlétében vagyunk. Viszont a meditációnál nincs szükség akár teremtett, akár örök személyre. Az ember elmélkedhet egyedül, talán a köldökét nézve.

A mai emberhez szólva, az 1967-es Hitvallás ezzel kapcsolatban így ír: „Isten az ember vele való személyes kapcsolatban teremtette, hogy az ember válaszolhasson a Teremtő szeretetére. Az élet ajándék, amit hálával kell elfogadni, és feladat, amit bátorsággal kell teljesíteni... Az ember szabad, hogy életét az Isten célja keretében keresse: fejlessze és védje a természeti forrásokat a közjó érdekében, munkálkodjék az igazságért és békéért a társadalomban, és egyéb utakon használja teremtő erőit az emberi élet kiteljesítéséért” (Confession of 1967. 9.17.).

Nincs szükségünk arra, hogy valami hiábavaló és gyümölcstelen elmélkedésbe merüljünk egy órára vagy 42 órára, hanem arra van szükségünk, hogy imádkozunk Istenhez, aki érti az emberi szót, és akire kell összpontosítanunk egész lelkünket, értelmünket, idegünket, érzésünket, csontunkat és húsunkat. Nincs szükség énközpontú elmélkedésre vagy magunknak a „mindenségi anyagba” való belevesztésre, hanem központosított imádságban tudatában vagyunk Isten és teremtése valóságának és az emberi történelem egyedülálló tényének, hogy köldöknéző meditáció helyett Jézus Krisztusban Isten világos kijelentését ismerjük. Minden zilált gondolat, tétlen elmélkedés, meddő önelégültség vagy ideges bizonytalanság eltűnik, és előttünk áll Isten testté vált Igéje Jézusban, Szentlelke pedig, az „igazság Lelke”, „elvezet a teljes igazságra” (Jn 16,13) és megtanít arra, hogy „mit kell mondanunk” (Lk 12,12) és tennünk.

„Keresztyén szempontból nyilvánvaló, hogy az az értelem, amit átítatott az irracionális (talán tudatalatti szinten), aligha képes meghallani az Élet Igéjét. A keresztyén evangélium leginkább nem az elferdített tudatot vonzza (akár kábítószer, akár pszichológiai robbanás okozza az elferdülést), hanem az Isten Lelke által a Jézus Krisztusban való élet jelentésére ráébredt értelmet” (World Vision 1968. május 13.). Természetes tehát, hogy az indiai vallási kultúrával elködösített értelem kirekeszti az evangélium igazságát.

A Biblia íróival együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus élete az emberi történelemnek mind fordulópontja, mind pedig központja, és hogy az élet igazi célját csak Jézus Krisztusban találhatja meg az ember és az emberiség. Amint ugyancsak az 1967-es Hitvallás írja: „A Názáreti Jézusban az igazi emberség valósult meg egyszer s mindenkorra ő kifejezte Isten szeretetét szóban és tettben, és mindenféle bűnös embernek testvérvé lett” (Confession of 1967. 9.08.).

Jézus Krisztusban találjuk meg a helyes központot, amikor Istenhez szólunk, amikor imádkozunk. Ebben a határozott gócpontban Isten ezt mondja nekünk: „Ez az én szerelmes Fiam, akiben gyönyörködöm; őt hallgassátok” (Mt 17,5b). Jézusban látjuk azt „az embert”, aki tetszik Istennek, és aki által Isten felszólít, hogy legyünk hozzá hasonlók. Tehát nem az „én”-nek az elmélkedésbe vagy a Nirvánába való személytelen belevesztéséről van szó, hanem Jézuson át ott van az élő Istenre való imádságos gondolat-összponztosítás kötelezettsége – itt és most. Ez nem tolja át a köteletséget valami „Brahman”-ra, „a világegyetem azonos anyagára”, hanem a keresztyén alázatosan, odaadóan és tudatosan elfogadja Istentől a felelősséget és feladatait, mint személy a személytől.

Ez természetesen hatalmas követelésekkel teljes óriási feladat, itt és most. Rögtöni, határozott feladatok elé állít: „Amit akartok, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, ti is akképpen cselekedjétek velük”; „Ha megcselekedtétek eggyel az én legkisebb atyámfiaival, velem cselekedtétek meg” – ha az éhezőket tápláltátok, a betegeket és foglyokat meglátogattátok, és a mezíteleneket felruháztátok, akkor azt Jézussal, Isten Fiával cselekedtétek meg! Ez világos beszéd, nem ködös elmélkedés.

Az 1967-es Hitvallás különösen négy olyan területről szól, ahol az embereknek meg kell békülniök egymással, és hangsúlyozza, hogy egymással csak akkor tudnak megbékélni, ha megbékélnék Istennel. Ezért hívja fel az új hitvallás egymással megbékélésre 1. a fajokat; 2. a nemzeteket (országokat); 3. a társadalmi osztályokat és 4. a nemeket (férfiakat és nőket).

Így tehát, ha valaki valami újat akar a világunkban, nem kell Indiába utaznia vagy a Maharishi meditációja ködös útjára lépnie, hanem kezdje tanulmányozni a Bibliát, például az 1967-es Hitvallás vezetésével, és teljesítse azokat a feladatokat, amiket Jézus mint az Út, az Igazság és az Élet adott. Imádkozzék!

Őszintén kerestem, de nem tudtam találni semmi megváltó jellemvonást Maharishi Mahish Yogi tanításában és életmódjában. Nem tudok benne megváltót találni, aki az embereket meg tudná szabadítani bűneikből. Márpedig az egyes embernek és az emberiségnek ez az alapvető kérdése. Ki tudja megváltani az embert örült önzéséből, ami minden más élőlényt felfaló ellenségévé teszi és azt a tévhitet ébreszti fel és táplálja benne, hogy ő „isten”?

Ezt csak az egyetlen Megváltó tudja megtenni, aki még a talán lehetséges tízmilliárd év előtti létezése tudatában is, és saját élete oly döntő fontossága ismeretében is, ami vele ezt mondatta: „Én az Atyától jöttem, és eljöttem a világba; de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek” (Jn 16,28) – még mindig így imádkozott Istenhez: „Atyám!”

Nekünk Atyánk van a „mennyben”, aki velünk sokféleképpen ismerteti meg magát, de legfőképpen Jézus Krisztusban történt kijelentésében. Krisztuson át világosan beszél arról, hogy mi a mi részünk és feladatunk az ő teremtő és gondviselő munkájában. Amint Pál apostol írta: „Isten munkatársai vagyunk” (1Kor 3,9). Isten munkatársaiként az igaz úton járhatunk, ha minden vonatkozásban követjük Jézust, abban is, hogy ő gyakran „elvonult magánosan imádkozni” Nem csupán elmélkedni, magában medítni, hanem imádkozni az örök és mindenható Istenhez, Atyájához és a „mi Atyánkhöz”, aki „ad Szentlelket azoknak, akik tőle kérik” (Lk 11,13). Ámen.

Krisztus követése

Alapige: Lukács 9,57–62

Bibliailvasás: Róma 6,1–23

Három különböző ember találkozik Jézussal és Jézusnak mindegyikre egyformán érvényes igényével, hogy álljanak be az őt követők rendjébe, Isten országának hirdetésébe és szolgálatába. A Szentírás nem mutatja be őket, de magatartásukból úgy látjuk, hogy különböző korú emberekkel állunk szemben, mindenik a maga korának jellemző saját-ságaival: egy fiatal, egy középkorú és egy öregrendű emberrel.

Az első egy lelkes ifjú lehetett. Meghallja Jézus tanítását, megérti abból a maga feladatát, s gondolkodás nélkül, fiatalos lelkesedéssel már hozzá is szökik: Uram, itt vagyok, nem kérdem, mi lesz a sorsom, követlek téged, akárhova mégy!

Első olvasásra megdöbbenünk: Miért utasítja el Jézus ezt a szeretetreméltó, kedves ifjút? De azután meg kell értenünk: Jézus senkit sem utasít el, szava nem elutasítás, hanem útbaigazítás. Nem meggondolatlan lelkesedésre van szüksége. Az sohasem tart sokáig. Rendszerint olyan, mint a magvető példázatában a köves föld: a búza hamar felnő benne, de a nap hevétől hamar elszárad. Nyugodt, komoly, meggondolt elhatározásra van szükség ahhoz, hogy őt egy életen át követni tudjuk, méghozzá „akárhova” Szere-tettel figyelmezteti az ifjút: Meggondoltad, mire vállalkozol? Képes leszel követni a hajléktalanságba, megvetettségbe, kigúnyoltságba? Az én életem ilyen, de mintáélet. Aki engem követ, annak számolnia kell azzal, hogy ez lesz az ő sorsa is. Vállalod?

Nem tudjuk, mit felelt erre az ifjú. Nem is az a fontos. A kérdés ugyanis hozzád szól, testvérem. Az a kérdés, hogy te mit felelsz rá. Jézus követése ma sem könnyebb. Felel-ned kell: Vállalod?

A másodikat már egyenesen megszólítja Jézus. Szükség is van rá, hiszen ezer gondal megterhelt, javakorabeli emberről van szó, aki a legjobb akarattal is könnyen elmegy egy újabb feladat, egy újabb teher mellett, hiszen annyi minden van a vállán. Nem elég a maga gondja, az apja sorsát is neki kell elrendeznie, annyi minden egyéb mellett.

Nehogy azt higgyük, testvéreim, hogy Jézus az apja ravatala mellől akarja elszólítani, hogy hagyja ott a halott apát s rohanjon el a koporsója mellől. Palesztinában különben is még aznap eltemették a halottakat, ez nem lett volna akadály. A megszólított ad-dig kéri Jézus türelmét, míg elrendezi öreg édesapja sorsát, míg megvárja annak halálát, míg letudja magáról annak a terhét. Mikor aztán szabaddá válik, akkor majd örömmel vállalja a Jézus követésének a gondját.

Mennyire jellemző ez a mentegetőzés a mi mai korunkra! Minden arravaló embernek annyi a gondja, hogy azt se tudja, melyiket vegye előbbre. Család, munka, pénzkeresés, étel, lakás, fűtés – magának és az övéinek. Van valakinek szíve még többet követelni tőle? Pedig szívesen tenne többet sok-sok ember. Szívesen vállalna közösségi munkát. Szívesen vállalna egyházi szolgálatot, jótékonytságot. Boldogan élne becsületes, szép, tiszta életet, lemondana az önzés minden bűnéről, ha ráérne. Nem is mond le a szolgálat-ról a legtöbb becsületes ember. Hogyne, majd, majd ha szabadabb lesz. Ha végre felépíti házát, férjhez adja lányát, megszerzi a vágyott állást, megkapja nyugdíját, eltemeti ap-ját... Akkor majd ő lesz a legboldogabb, ha követheti Jézus minden parancsát.

Hány ígéretet kaptam én lelkipásztorként arra: Ha nyugdíjba megyek, minden vasár-nap ott leszek a templomban. Egyik sem teljesült. Belesavanyodunk, beleragadunk a mindennapi gondokba. A Jelenések könyvének ígéje lesz érvényes ránk: Az a neved, hogy élsz, pedig már halott vagy, csak magad sem veszed észre. Halott lélekkel, halott reményekkel, halott elhatározásokkal ténferegjük vagy rohanjuk végig napjainkat, éve-

inket, míg végül egy értelmetlenül, haszontalanul eltékozolt élet után behullunk a sírgödörbe. Egy bölcs öreg falusi ember szavai szerint úgy, mint akivel a világ nem volt több, csak sűrűbb.

Ebből a halott életből akarja Jézus kiszakítani a megszólított embert: ma minket, testvéreim. Nincs mire várni. Holnap sem lesz kevesebb teher rajtunk, mint ma. Nem az a kérdés, hogy mit ne csinálj, hanem az, hogy miként csináld, amit tenned kell. Az életed nem lesz könnyebb, de mássá lesz a Krisztus követésében. Könnyűvé válik a teher. Nem akadály, hanem örömmel végzett feladat lesz apád, családot, létfenntartásod, munkád gondja. Jézus a mindennapi kenyér mellé mindennapi örömet ígér, és meg is adja naponként, ha mered őt követni, ha mered magad és tied éltét rábízni. Ha parancsa szerint rá veted minden gondod, s megtapasztalod, milyen gyakorlati igazság az, hogy néki gondja van reád. De vállalnod kell Isten országának hirdetését, nem üres szavakkal, hanem étellel, örömszerzéssel, boldog bizonyágtétellel, hittel és szolgálattal.

Végül egy öreg ember áll Jézus elé, készen a követésre, a szolgálatra, csak éppen... mégse készen. Még kell egy kis búcsúzás. A ház népe itt sokkal többet jelent. Nehéz elbúcsúzni mindattól, amit egy életen át megszoktunk. A megszokott káromkodástól, a lustaságtól, a vasárnapi fel sem öltözéstől, apró vagy éppen másokon taposó önzésünktől s attól a „háznéptől”, a megszokott jó baráti körtől, ahol egyelőre kikacagnának, ha vénségünkre változni szeretnénk, de talán majd holnap. Még van idő. Még várhatunk egy keveset. Még megihatjuk a napi adagot, elzsörtölődhetünk a fiatalabbakkal, elbúcsúzkodhatunk az élet megszokott hitványságaitól, amikről tudjuk, hogy nem valók, de olyan nehéz volna róluk lemondani.

Bizony, így nem egészen vagyunk alkalmasak Isten országára. Vajon meddig tart az ilyen búcsúzkodás? Jézus szava keményen csattan: Bolond, az éjjel elkérik tőled a lelkedet, mikor akarod befejezni búcsúzkodásodat?

A három közül vajon melyik követte végül is Jézust? A feleletet ne a Bibliában keresd. Azt ma magadnak kell megadnod. Ámen.

Egyetemes imahét

Dávid Lajos

A Lélek vezetése

Alapige: Róma 8,14

Az istentiszteletünk elején felolvasott Ige Izrael zarándokútjának egyik válságos szakaszát idézte. A szövetségkötés megtörtént az Úr népe között. De az elpártolt nép szét-törte ezt a szövetséget. Isten büntetése csak annyiban enyhült Mózes közbenjárására, hogy az út további szakaszára angyalt bocsát vezérül népe elé, de ő maga nem szándékoszik népe élére állni. A veszélyt Mózes ismeri fel. A vezérlő angyal jelenléte itt aligha elégséges. Istennek magának kell népe élére állania. Ahogy eddig vezette őket felhő és tűzoszlop által. A zarándok örök kérésére: „mutasd meg nékem a Te utadat” – ez volt a válasz: Ha Isten szívében a szeretet döntött Izrael szabadságáról, a rabság földjétől az ígért földje felé való elmozdulásban sem lehet más vezér, csak egyedül az Úr. S ha az Úr kegyelmében nem dönt szövetsége fenntartása felől, kilátástalan és reménytelen minden lépés. „Ha a te orcád nem jár velünk, ne vigy ki minket innen.” És Isten döntött: Megteszem ezt is, amit kívántál, „hogy az én dicsőségem a te orcád előtt menjen el”

Egyetemes imahetünknek ezen a kezdő napján sok millió keresztyén testvérünkkel együtt kapcsolódunk bele Mózes imájába. Kérjük, hogy az Úr jöjjön velünk, ne bűneink, széttöredezetttségünk, pártosságunk szerint ítéljen, de tekintsen Krisztus lehajló nagy irgalmára s Lelke által álljon élére az országa felé zarándokló választottainak.

Alapigénk szerint három kérdésre kereshetünk és találhatunk választ: 1. Honnan indulunk? 2. Hová érkezhetünk? 3. Kire bízhatjuk magunkat? Kire kell bízunk magunkat, hogy a célt elérhessük?

Lekciónk az elindulás helyét, állapotát így jelöli: a szolgaság háza. Így kerül be ez a fogalom a szövetség okmányának alapjául szolgáló első parancsolatba. A „szolgaság” a tiszta istentudat elhalványulásával kezdődik, majd az ember olyan erők befolyása, uralma alá kerül, melyek megbénítják cselekvőképességét. Dávid úgy élte át ezt a helyzetet, mint „mélységet”, ahol fejét elborítják bűnei; Jónás próféta a menekülésben, majd a vizek mélyére zuhanva a „seol torkában”; a szenvedő Jób a mindent elvesztés, a testi, lelki gyötrelme, az elhagyatottság poklában; Bartimeus a vakság éjszakai sötétjében; Jairus a gyermekét elvesztett apa fájalmában; a bethesdai beteg a gyógyíthatatlanság reménytelenségében; a tanítványok a tengeri viharban; a keresztre feszített lator bűnei mélységébe beleszédülten; a síró Péter felismerve, hogy fogadkozása ellenére tagadóvá lett. A Krisztust üldöző Saulus előbb olyan fényt lát, hogy belevakul, de vakságában látja meg a „nyomorult embert”, „a halál testében” vergődő önmagát. Bizony elég illúzióromboló ez a kép! De vajon nem túl sötét-e ez a háttér?

Nincs-e azoknak igazuk, akik szerint az egyház csak azért mutatja olyan kilátástalannak az ember helyzetét, hogy rászorítsa az általa felkínált egyetlen megoldás elfogadására? Ha létezik is ilyen szándékosság, akkor ez nem más, mint a szeretet, a megmenteni akarás szándékossága. A magát egészségesnek tartót aligha lehet meggyógyítani, az „igazat” nem szükséges megigazítani. Megtérni csak az fog, aki felismerte, hogy utat tévesztett. A Lélek vezetésére is csak az bízza magát, aki elveszítette a magabiztosság gögjét. A felfelé vezető út befelé vezető ösvényen indul, mint a tékozló gyermek hazavivő útja a magába szállással. Hiába akarnánk, ezt a „magunkba vezető”, helyzetünket tisztázó utat nem spórolhatjuk meg. Hogyan kívánkozna a terített asztalhoz az, aki nem éhes; hogyan bízhatná magát teljesen a Lélek vezetésére az, aki kipróbálva más lehető-

ségeket, nem veszítette el minden illúzióját? Az önmegváltás ábrándjának romjain születik csak a kegyelemre való teljes ráhagyatkozás bizodalma. A lét és nemlét határvonalának kérdése ez. Erre figyelmeztet a 13. vers két kulcsszava is: „meghaltok”, „éltek” Erről és nem kevesebbről van szó. Ennyire komolyan kell vennünk a mai Igét, amelyben Krisztus felajánlja a Lélek vezetését.

Ő nem a halált szánta nekem. Nem a vakságot, a kétségbeesést, a bűnt, a disznók válóját. Terített asztalának örömét szánta nekem! A kegyelem fehér ruháját tépett rongyaim helyett; hálás, örvendező szívet az önmarcangolás helyett, a megbocsátás békéjét a bűntudat helyett; szentek közösségét a disznók helyett. Rongyaimban is, a külső szennyezettségben is az örökkévaló Király gyermeke vagyok, akire korona vár!... örökkévaló távlatok... hófödte, tiszta csúcsok...

Szinte hallom a mindenfelől feltörő okvetetlenkedést. Érdemes? Szükséges? Lehet-séges? Súlyos, visszatartó kérdések ezek, megtorpanások, hajótörések okozói. De a Lélek vezetése éppen itt, a mélységben és a veszteglésben jelentkezik. Istenfiúságunkról hoz mindig új és örvendeztető híradást. Kiemel a magunk okozta régi állapotunkból, és felemel a fiúság állapotába. Jövevény és zsellér voltunkban magához fogad, gyermekeivé adoptál. A régi állapot jellemző vonása a félelem, a bizonytalanság, az egyedülvalóság. De „ti nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre” A fogságban szenvedő Pál és Silás a börtönben kalodába zártan is szabad az éneklésre és a bizony-ságtételre. Biztonságot ad számukra az a hit, hogy „sem halál, sem élet nem szakíthat el Krisztus szerelmétől” Ez az új élet jellemvonása: az öröm, a szeretet, a bizalom az Atyával való közösségben. Milyen mély különbség van e két állapot között. Tékozló-ként, de hazatérve, ismét Atyámnak szólíthatom Istent, felölthetem a fiúság palástját, megajándékozhatom a visszafogadás gyűrűjével. Nem csak azt hallom az Atyától Krisztus-tusra nézve: „Ez az én szerelmes gyermekem”, de magamra nézve is: „ez az én fiam... elveszett és megtaláltatott”

Utolsó kérdésünk így hangzik: Hogyan juthatok ennek az örömnak a megtapasztalá-sára, gyermeki mivoltom felismerésére és az abban való megmaradásra, az új étellel együtt járó minden ajándék elfogadására? Alapigénk röviden így válaszol: minderre Isten Lelke vezérel. Nem érdemlem meg, nem magam harcolom ki. Az önmegváltásnak még a gondolata se férhet ide. Botladozó, járni se tudó gyermekként kézen fog. Néha úgy emel magasra, hogy meg ne üssem lábam a kőben. Előttünk megy a járhatatlan ös-vényeken, nem hagy magunkra, cél felé visz. Utamat, járásomat, döntésemet, céljaimat egészen reá kell bíznom, hogy oda vihessen, ahová ő akar. Így gondoskodik arról, hogy a maga szerezte üdvösség birtokába helyezzen és abban megtartson. Az ő akarata, szán-déka, velem kapcsolatos döntése teljeseedik be, ölt testet Szentlélek által Jézus Krisztus-ban.

A „vezérel” szót némelyek Luther nyomán az „űz” szóval fordítják. Maradjunk mi Kálvin értelmezésénél. Az Atya Szentlélek által gyermekeit nem hajtja, kergeti, kényszeríti, hanem: vezet. Isten gyermekei a szeretet viszonyában a szabadság állapotában élnek. Ebben a szabadságban szabad nekünk, mélységben lévő, tétovázó, magános, de fiúságra termett gyermekeinek rábíznunk magunkat a Lélek vezetésére. Figyelj az Igére! Ő nyúl benne utánad a Lélek által. Figyelj a csendre, abban is ő keres! Lehet, hogy nem az első pillanatban értjük meg tanácsát – mint Péter apostol a sikertelen éjszakai halászat után –, miért kell még egyszer bevetni a hálót, mint a poklosoknak, miért kell betegen is útnak indulniuk a papokhoz, mikor nyilvánvaló még a betegség, miért kell a Lázár sírjáról elhengeríteni a követ, mikor a barlang még a halál fészke. De mindenki, aki rá merte bízni magát a Lélek vezetésére, menet közben megtapasztalta az ígéretetek beteljesedésé-nek valóságát, s célhoz ért, mint Ábrahám, mint a zarándok Izrael.

Végül figyeljünk az Úr biztatására, aki szerint ezt a vezérlő, istenfiúságban célba juttató Lelket: Kérni kell! Krisztus úgy tanít minket imádkozni és imádságunkat azzal az ígérettel támogatja, hogy a kitarító könyörgés meghallgatása felől nem lehetnek kétségeink. „Mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik tőle kérik.” Kapcsolódjunk össze lélekben és imádságban, hogy Isten fiaiként Szentlélek vezessen most és egész életünkben. Ámen.

Pálfi József

Közösségben

Alapige: János 14,22–26

Quo vadis Domine? – visszhangzik át a péteri kérdés a 14. fejezetbe Tamás szavai által. A tanítványokat nem hagyja nyugodni Jézus búcsúzása. Megrendülnek, aggódnak, félnek. Okuk van rá. Természetes az a körömszakadtáig való kapaszkodás a Mentsvárba, amely kiérződik a sorok közül. Kérdéseiket is a racionálisan gondolkodó ember realizmusával teszik fel. Jézus búcsúzó szavai – melyek olykor-olykor imádságba csapnak át, majd ismét búcsúbeszédbe a 14–17. fejezetek során – egyértelműen tétetik fel Tamással a Mester elmenetelére vonatkozó kérdést, kérést. Ha már kivonul e világból, legalább az utat mutassa meg. Nem is késlekedik Jézus a válasszal, bár nekik ezt már régóta tudniuk kellett volna. Jézus a rá jellemző nyugalommal válaszol, bár a kérdés igen felháborító, melyet a következő lépésben Fülöp szegez a Mesternek: „mutasd meg nekünk az Atyát, és az nekünk elég” Hiába válaszol Jézus most is kielégítően, a tanítvány-ember – immár Júdás – tovább kérdez: „Miért csak nekünk jelented ki magadat és nem a világnak?”

Fájdalmasak lehettek ezek a kérdések a búcsúzó Mesternek, hiszen mind-mind azt jelzik, hogy igazán még most sem ismerték fel, hogy ki jár-kei közöttük. Ennek ellenére Jézus mégis rájuk bizza az evangéliumot.

A búcsúbeszéd, mely mint irodalmi műfaj egyáltalán nem volt ismeretlen az ókori világban, sem a görög-római, sem a sémita világban (elég az apokrif Izsák végrendeletére vagy a 12 pátiriárka végrendeletére gondolnunk), igen sok kérdést vet föl. Ezek közül alapigénknek figyelembe véve, legalább hármat vessünk fel:

- I. Új viszony – új helyzet – új közösség;
- II. Szálláskészítés;
- III. Megtartó (összetartó) gondoskodás.

I.

A Mester földi küldetésének végéhez közeledik. Ezért kötelessége összehívni az övéit, és tisztán, egyértelműen beszélve előttük, fel kell készítenie őket a következő napokra, történésekre. Az Atyától kapott megbízatás lejárt. Helye, ideje, alkalmá meghatározott volt, s a felkérésnek eleget téve, visszatér az Atya jobbára.

Az első személyre szóló kérdés talán így hangozhatna: Téged is életre hívott az Atya, neked is van személyes küldetésed. Felismered-e? Eleget teszel-e annak?

Jézus földi keretek közül való kivonulása új élethelyzetbe helyezi a tanítványokat. Az új helyzet, a megváltozott körülmények új viszonyt, új közösség kialakulását feltételezik.

Júdás kérdése már felfokozott érzelmeiről vall, s az általa használt kifejezés: „kinyilatkoztatni”, egyfajta misztikus értelmezést sejtet. Így a hangsúly máris áttevődik a lelki síkra, a feltámadás utáni időkre. Ezt megérteni, felfogni csak a hit kapuján átgyalo-

golva lehet megközelíteni. Önerőből még a hit útja sem járható, ezért kell valaki, aki ezt eszedbe juttatja és megtanít hinni.

A kialakult helyzetet közismert szóval akár válsághelyzetnek is nevezhetnénk. Jézus szavai is „besegítettek” ebbe az értelmezésbe, különösen a paradoxonként ható elmegy-visszajön, eltávozik-együttmarad kifejezések hallatán. Jézus tökéletesen érzékeli szavainak hatását a tanítványok lelkében, ezért tudja, mikor kell a kijelentett hitigazságokat könyörgésre átváltania.

Eddigi kapcsolatuk, viszonyuk, közösségük egyértelmű volt, mert fizikailag, szellemileg, lelkileg közöttük volt Jézus. E kapcsolatról János első levele első részének első versében így vall: „amit hallottunk, amit szemekkel láttunk, amit szemléltünk és kezünkkel illettünk, az életnek Igéjéről”.

Ez a helyzet most megváltozott, csak lelki egységről, közösségről lehet szó.

Mi ennek az új kapcsolatnak, viszonynak az alapja? – A Lélek ajándéka, melyet megígért és ki is árasztott.

Mi a feltétele a lelki egység fenntartásának? Jézust szeretni kell és tanítását meg kell tartani.

Mi a következménye mindennek? „Nála fogunk lakni” – vallja Jézus.

Az új viszony következtében létrejövő új közösség lehet csak igazi és teljes. Miért? Mert Jézus elküldi a Szentháromság Isten harmadik személyét, Szentlelket, és ezáltal arra a hatalmas titokra döbönt rá bennünket, hogy Isten maga is egy közösség, mint Atya, Fiú és Szentlélek. Íme, ez a közösség lép be az ember életébe akkor, mikor azt ígéri, hogy „nála fogunk lakni” Milyen biztató ez, hiszen nem egy személytelen erővel, hatalommal kell nekem bibelődni, annak kiismerhetetlen törvényei, útjai között bóklászni, hanem egy személyes hatalommal, mely tökéletes életközösség és életünkbe belépve a mienket is hasonlóvá kívánja átalakítani.

Ezért kell Jézus szavait megtartani, megfogadni, ígéretét készpénzként elfogadni, melyről Pál apostol a Rómabeliekhez írott levelében így vall: „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által.”

Második kérdésünk a következőképpen hangzik: az a közösség, melyben élek, milyen alapokon áll?

II.

Igénk második gondolatkörét egy szó köré építeném, mely konkrétan nem hangzik ugyan el, mégis erről van szó: szálláskészítés.

János evangéliumának az elején azt olvassuk: „az Ige testté lett és lakozék közöttünk” (Jn 1,14). Mostani alapigénkben pedig a következőket: „ahhoz megyünk és annál lakozunk” A két helyen két különböző görög szó áll. Az első sátorverésre vonatkozik, mely így az ideiglenességet sugallja, a második pedig, akár héber, akár arám változatát figyeljük meg, kunyhót, menedékhelyet, sirbortot (végső szálláshelyet) jelent, mely így folytonosságot, állandóságot sugall. Szembetűnő ellentét ez. János e fejezetének elején azt mondja Jézus, hogy most elmegy helyet készíteni, itt pedig arról szól, hogy az Atyával együtt a Lélek által mind visszatérnek és együtt lakozunk, együtt maradunk mindörökké. Akár úgy is fordíthatnánk, hogy mi megyünk a Szentháromság felé mennyországkeresésünkben, ők pedig hozzánk jönnek. Paradoxnak tűnik ez, de csak addig, míg meg nem szakítjuk hagyományos (lineáris) gondolkodásunkat és át nem váltunk a keleti ember pontszerű gondolkodására, melynek következtében megszűnik a téridő dimenziója és lelki síkra terelődik át minden.

Ő jött az idők teljességében („Íme, elközelített a mennyeknek országa” – mondja Keresztelő János), most meg megy helyet készíteni az övéinek, azért, hogy majd ismét közzénk jöve, együtt legyünk tökéletes életközösségben.

Igénk harmadik kérdése így hangzik: miként adok alkalmat Jézusnak hogy eltávozása után az Atyával és a Szentlélekkel egyesülve teljes jogú Úrként bevonuljon az életünkbe? Megteszek-e mindent, úgy személyes, mint közösségi életemben, a szálláskészítés érdekében?

III.

Igénk zárógondolatát tömören talán így lehetne megfogalmazni: a megtartó (összetartó) gondoskodás.

Jézus jövendőt szán nekünk, igazi, valódi életet, ezért küldi el a Vigasztalót. A fordítás során nevezhetjük vigasztalónak, közbenjárónak, ügyvédnek. Teljesen mindegy, hogy melyiket hangsúlyozzuk, mert nélküle tökéletlen lenne minden. A Vigasztaló, a Közbenjáró a Szentháromság Isten harmadik személye, aki az alapja az igazi emberi közösségnek. Egyedül ő tehet képessé igazi életre, igazi közösségre, arra, mely örök vágyként él a paradicsomkertben. Eset őta az ember szívében.

Ő az, aki talpraállítja az egyházat és a nemzetet, ő az, aki emlékeztet a tiszta tanra, az ősök útjára, aki eszünkbe juttatja mindazt, amire szükségünk lehet. Harmadszor – ő az, aki ma és holnap megtanít mindenre.

A negyedik, egyben záró kérdésre már nincs szükség. Ezután már csak a boldog hitvallás marad, melyet a Heidelbergi Káténk első kérdésére adott válaszból olvashatunk ki: Életünkben és halálunkban az az egyetlen vigasztalásunk, hogy a Megváltó tulajdona vagyunk. Ámen.

Antal Zoltán

A fiúság lelkét kaptatok

Alapige: Róma 8,15

Az egyetemes imahét mára kijelölt alapigéje a Lélek útján elvezet a szolgaságból adódó félelmen keresztül a fiúságból fakadó öröm kiáltásához: Abbá, Atyám! Ezen az úton nyílnak meg számunkra a szolgaság és félelem, a fiúság és öröm kapui, azért, hogy belépve rajtuk, örömmel kiáltsuk mi is: Abbá, Atyám!

Ezt a vigasztaló és bátorító üzenetet hozza a mai Ige számunkra is. Bárki vagyok, bárhonnán jöttem, akármilyen testi-lelki állapotban vagyok, most erre az örömuzenetre kell figyelnem, ezt kell szívembe fogadnom: Isten gyermeke vagyok, az ő kezéből senki és semmi ki nem ragadhat. Lehet és szükséges ezért nekünk így szólítanunk őt: Atyám! Isten kegyelmének ajándéka, hogy már itt e földi életünkben megtapasztalhatjuk fiúságunkat.

I.

„Mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre.” Ha meg akarjuk érteni, mi-
ben áll a fiúság lelke, először tisztában kell lennünk azzal, hogy mi és mit ér az ember
önmagában. Úgy kell látnunk magunkat, ahogy az apostol látta magát: önmagunktól és
önmagunkban hiábavalónak, tehetetlennek, nyomorultnak. Az ember lelke önmagában
csak a szolgaság lelke lehet, és ezért örökös, gyötrelmes félelem a sorsa a földön. Az az
ember, aki csak önmagára támaszkodik és csak önmagáért akar élni, a legnyomorultabb

szolgálélek – ha tudja, ha nem. Mert az ilyen ember mindenekelőtt szolgálja a maga indulatainak. Mindannyian a szolgaság állapotában vagyunk, míg fiúságra nem jutunk. A szolgaság állapota a félelem állapota. Félelem a haláltól, betegségtől, büntől. Félünk felebarátainktól, mert becsaphatnak, megcsalhatnak, félünk olyanokkal érintkezni, akiknek rossz a hírük, nehogy minket is velük együtt tartozónak tekintsenek, félünk eltérő véleményt nyilvánítani az egyházban, társadalomban, félünk a jövőtől és még sok mindentől.

A modernnek mondott ember lelkébe észrevétlenül belopózik napjainkban a magától az élettől való félelem is: mit hoz a holnap, mi lesz velem, a családommal, a gyermekeimmel, az egyházzal, a népemmel? A szolgaság állapotában csak a félelem az osztályrészünk, mert a „testnek gondolata halál”

Ez a hatalom megbénítja cselekedeteinket a jóra, beszűkíti az életterületet. Nem Isten Lelke, hanem a magunk szolgaságának lelke válik cselekedeteink, érzéseink forrásává és irányítójává. A szolgaság lelke szüli a Pál apostol által leírt testi cselekedet rútságát: ellenségeskedés, gyűlölködés, harag, patvarkodás, pártütés, irigység, gyilkosság, részegség, tobzódás.

II.

Ha mi ilyenek vagyunk önmagunkban, akkor halljuk az igéből nekünk szóló bátorítást: a fiúság Lelkét kaptátok. Titeket nem a saját lelketek, a szolgaság lelke, hanem Isten Lelke vezérel. Így szól az apostol azokhoz, kik nem önmagukban bíznak, akik nem magukat szeretik, akik elégedetlenek önmagukkal és valami jobbat, szentebbet sóvárognak, mint amilyenek a maguk erejéből lehetnek. Mert azoké a Szentlélek ereje, akik magukat nem önmagukra, hanem Isten lelkére bízzák, hogy az vezesse őket. Nem szolgák, hanem fiúk, nem reszkető, hanem ujjongó lelkek, nem zsarnokok rabjai, hanem szerető Atya boldog gyermekei. Ezzel teszi őket Istennek ama Szentlelke, aki kitölteti az aláztos és sóvárgó lelkekbe.

Vigasztalást és erőt ad ez a mi számunkra, hisz ez azt jelenti, hogy Isten gyermekei vagyunk, ez a mi állapotunk. Ő gyermekeinek nevez, mi Atyánknak szólíthatjuk őt. Ebben a fiúvá fogadtatásunkban már nincs félelem, mert az Atya irántunk való nagy szeretete kiűzi a szolgaság félelmét szívünkéből. Így az Atya tenyerébe helyezett életünk félelmetől mentessé lesz. Isten szeretetében nyugszik meg a lélek, szűnik meg a szolgaság kínzó félelme. A neki való engedelmisséggel válik az élet örvendezővé, Istent és felebarátot szolgálóvá. A vele való együtt járásban mások lesznek cselekedeteink, érzéseink is. Vele és általa teremnek életünkben a Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.

Bárcsak mindannyiunkban felébredne ez a szent vágyakozás az istenfiúság után, hogy cselekedjünk is ezeket az Istennek tetsző dolgokat!

III.

Mindezt nem tudjuk elérni a magunk erejéből. Isten vezet ezen az úton: „Mert akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai.” Az Atya Jézus Krisztusban ígérte nekünk, hogy velünk marad a világ végezetéig. Ez azt jelenti, hogy ma is, holnap is, holnapután is. Valahányszor újból ráébredünk arra, hogy Isten magának elválasztott, gyermekeivé fogadott. Isten gondoskodik arról Szentlelke által, hogy ezt mindennap megtapasztalhassuk, ingyen való kegyelmét elfogadhassuk. Szentlelke által vezérel, minden jótéteményének részesévé tesz, engem vigasztal és mindörökké velem marad, valljuk hitvallásunkban.

E Lélek által kiáltjuk: Abbá, Atyám! Ez a kiáltás az örvendező, a megtalált és megtaláltatott gyermek hálakiáltása. Ez már nem a szolgaság lelkületéből fakadó elvesző élet jajkiáltása, hanem az Atyát megtaláló, a befogadott, visszafogadott fiú hálaírádságszava: „Lássátok, milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak nevezettünk.”

Szentlélek Isten ezt akarja veled is megcselekedni. Te is akarjad, hívjad őt, mert közel van, keresd őt, mert megtalálható, merd magadat rábízni az ő vezetésére, és akkor nem lesz céltalan pusztai vándorlás életed, hanem félelem nélküli, célba érkezett. Betölti lelkedet Szentlélek szolgaságból felszabadító öröme, és Isten birtokába veszi a te életedet a maga céljaira. Bevisz az örök üdvösségbe. Bíz rá magad a Lélek hazaröpítő szárnyaira, és az odaadó szeretet boldog engedelmességével légy azé, aki megváltott és üdvözít téged.

Isten maga kiáltja feléd az ő nevét: „Én az Úr vagyok, a te Istened...”! Megújult lelked visszahangozza válaszodat: Abbá, Atyám! Ámen.

Balogh Barnabás

Kérj, keress, zörgess

Alapige: Máté 7,7–11

Először fordítsuk ezt az Igét önmagunkkal szembe. Tőlem kértek, és én nem voltam hajlandó adni; bennem keresték a támaszt, és csalódnuk kellett: nálam zörgettek, és én makacsul önmagamba zárkóztam.

Másodszor forduljunk ahhoz az Úrhoz, aki téged is kérlel, aki téged is keres, és aki nálad is azért zörget, hogy mindezekre téged megtanítson. E koldusbölcsességből gazdagon meríthetsz – csak végre már kérni, keresni és zörgetni kellene megtanulnod.

I.

A nyugati jóléti társadalomban az emberek elszoktak a kéréstől. Egyik holland ismerősöm, miután már hónapok óta a gyülekezetünkben lakott, és mindig rettenetesen zavarba jött, ha valamire szüksége volt, szinte görcsbe rándult lélekkel mondta ki, hogy nem szeret kérni. Szinte koldussá vált társadalmunkban a szívesség azért a legtermészetesebb, mert mindennap gyakorolják. Krisztus Urunk a Hegyi beszéd e részében arra tanít, hogy ne adjuk fel könnyen, ne nyugodjunk bele hamar a helyzetünkbe, ne gyámoltalankodjunk annyit. Mi lenne, ha valaki bemenne egy üzletbe és órák hosszat bizonytalanul kóvályogna ott, anélkül hogy valamit is kérne az elárúsítótól? Vagy ha a szomszédod váratlanul beállítana egy üres csuporral és várná, amíg kitalálsz, mire van szüksége?

Jézus azért bátorít, mert ő nem együgyű szolgákat akar, hanem azt akarja, hogy mi az ő ügyét szolgáljuk. Ez – minden fokon – az imádság szolgálata. Kérve, keresve és zörgetve! Mintha csak a koldusok bölcsessége, példabeszéde, szólásmondása lenne ez az Ige. Kérj és kérdezz, mert meghallgatást kell találnod! Ne rejtse el szükségedet mások elől! Ha elutasítanak vagy kérésed nem talál azonnal meghallgatásra, akkor keress még a megoldások között, talán rosszul kérted. Talán nem voltál elég határozott vagy kitartó. S ha végül úgy érzed, hogy minden ajtó becsukódott előtted, akkor sem szabad elkeseredned, hiszen az ajtót nem falazták be: zörgess rajta! Hányszor álltál az Úr elé, és csak kéregetél, majd tovább álltál és keresgélteél. Aztán elbizonytalanodtál, és már zörgetni nem volt bátorságod, így aztán félénken füleltél, van-e még benn valaki, aki rajtad segít-

hetne. Pedig ő arra várt, hogy odaadhassa, amit kértél, a saját ajándékával rejtette el szemed elől azt, amit te kerestél – mert ő jobbat akart adni neked. Már rég kinyitotta az ajtót, de te nem tudtál belépni rajta, mert azt hitted, mást vár. Milyen megkapó ez az ifjúsági énekünk: „Jöjj, Izrael, ne félj, bízzál Istenedben, mert ő régen vár. / Nem mond le rólad, visszafogad téged és karjába zár.”

Most is felel, karjába zár, és mint szülő a gyermekét, elkezd tanítani. Merj kérni, gyermekem! Igaz, nem mondja, hogy minden kívánságodat azonnal teljesíti vagy túl is teljesíti. Áldásaimat nem rejtettem annyira mélyen el, hogy ne tudnád megtalálni. A boldogság nincs olyan messze tőled, hogy te ne tudnád elérni, ha igazán keresed. Nézd meg végre, milyen ajtón akarsz bebocsáttatást nyerni.

II.

Milyenek is vagytok ti egymáshoz? Milyenek is vagytok, ti apák, a ti fiaitokhoz? És ti fiak, mit vártok a ti apátoktól? Bibliai igeként ma már meghamisítva idézik ezt a kijelentést: ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel. Ezeknek az igéknek súlyos pedagógiai mondanivalójuk van. Ne halmozd el gyermekedet, várd meg, amíg kér. De amikor kér, vigyázz, mit adsz neki. A félelmetes tapasztalat az, hogy sok gyermek kezében az apáktól kapott kenyér kővé és a tőlük kapott hal kígyóvá változik. Ami arra rendeltetett, hogy életet mentsen (kenyér), életet pusztít (a kő), ami ahelyett, hogy táplálna (a hal), mérgezik (a kígyó). Az jó-e a gyermeknek, amit ő kér? Az jó-e a gyermeknek, ha megadom rögtön, amit kér? Mekkora úr támad ott és akkor, amikor a gyermek már nem kérdez és nem is kér. Akkor az elhidegült szülő már adna, sőt el is halmozná a gyermeket, de az pusztá makacsságból sem fogadja el; esetleg sértő szavakkal együtt dobja vissza az elkésett ajándékot.

III.

De van egy Atya, aki nem is kényezteti el gyermekeit, de minden jót megad nekik. Először gyermekévé tesz, mert nem voltak azok természet szerint szolgák, és az Abba, az Atya gyermekei lesznek. Amíg naponta megvetett gyermekekről vagy elvetélt magzatokról hallunk, van valaki, aki befogad, mégpedig nem menekült státusba, hanem fiaként, örökösökként.

Alapigénk szembeállítja az apák gonoszságát a mennyei Atya jóságával. A szülők ajándéka sokszor veszélyes játékká vagy szenvedélyes elfoglaltsággá lesz. Évtizedekkel ezelőtt történt, amikor gyermeküknek a szülők karácsonyra nagy lelkesedéssel vették meg a vetítőt – sajnós zárlatos volt, még az első képet sem nézhette meg rajta. Komputer és joystek, TV és video túlmaterializálják a szülők szeretetét. Isten a szeretetéből jókat ad. Az ajándék is jó, de amit Urunk ad, az önmagában jó, bármi legyen is az. Ő maga minősíti. Nem az a jó nekünk, ha minden kérésünket és kívánságunkat teljesíti, hanem ha minden a mi javunkat szolgálja. Jakab 1,17-ben ezt olvassuk: Minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről való. Ezek fel is emelnek bennünket, míg a földi szülők ajándékai inkább lehúznak.

Áldott tapasztalat az imádság meghallgatása, de a hitben való növekedés jele az, amikor felismerem, hogy Isten az imádságaim ellenére is meghallgat. Nem mindig azt adja, amit kérek, hanem azt, ami az én üdvösségemet szolgálja.

Ha te már úgy elidegenedtél és úgy eltávolodtál tőle, hogy nem kérsz semmit és nem is keresed őt, és úgy bánatodba és csalódottságodba merevültél, hogy már sem imádkozni, sem keresni, sem zörgetni nem tudsz, akkor csak csendesedj el és kezdj hallgatni, mert ő keresi a szívedet, hogy fia lehess. Keres téged, akiről már sokan lemondtak és

veszni hagytak. Ő keres, ő zörget, hogy bebocsáttatást találjon, és hogy veled vacsorálhasson.

Szentlelkét adja, aki segítségére van a mi erőtelenségünknek, mert amit kérünk kell, amint kellene, nem tudjuk; de maga a Lélek esedezik érettünk (interpellál!) kimondhatatlan fohászkodásokkal. Jövel, teremtő Lélek, szülj újjá minket, és taníts minket Istent Atyánknak neveznünk. Ámen.

Pásztori-Kupán István

Isten örökösei, Krisztus örökös társai

Alapige: Róma 8,17

Emberileg elképzelhetetlen, kigondolhatatlan, elfogadhatatlan az az üzenet, melyet Pál apostol nem csupán a római gyülekezetnek írt, hanem – biztatásul – nekünk is: Isten gyermekei vagyunk (Róma 8,16). Ezt a bizonyoságtételt olvasva vagy hallgatva bizonyára zavarba jön mindenki közülünk. Arról van szó ugyanis, hogy amikor származásunkról kell számot adnunk, akár szóban, akár írásban, akkor mind a törvényesség betartásának, mind lelkiismeretünknek engedve bemondjuk, illetve beírjuk a szüleink nevét. Ezzel megvalljuk azt, hogy ki(k)nek vagyunk a gyermeke(i). Ezt még akkor sem tagadhatjuk le, ha esetleg szégyen reánk nézve az, hogy kik a szüleink. A gyermekek vonatkozásában sokszor elhangzott figyelmeztetés: szégyent ne hozzanak a szülők nevére. Fájdalom, hogy az emberiség története folyamán ennek az ellenkezője is gyakran előfordult! Mi most ezzel nem kívánunk foglalkozni. Sokkal fontosabb viszont az, hogy ez a mostani gyülekezet azt hallja, értse, írja a szívébe, hogy Isten gyermekei vagyunk!

A felolvasott alapige feltételes igemódot használ. A „ha” szócska arra figyelmeztet, hogy nekünk tudnunk kell azt, hogy gyermekek lehetünk. Ebben van mind a jelenlegi, mind pedig a jövőben megmaradó és kiteljesedő reménységünk. Ezt Pál apostol bizonyoságtétele szerint a Biblia így adja mindannyiunk tudtára: „Ha pedig gyermekek, örökösök is...” Földi életünk során sok mindenfélét örökölünk. Mindenekelőtt – a bevett jogszokás szerint – a nevünket. Ennek az alapján várhatjuk el azt, hogy szüleinknek ne csupán a nevét, hanem a vagyonát is örököljük. Ebben az értelemben – ha ugyan ki nem tagadnak vagy ki nem forgatnak jogos családi-gyermeki örökségünkökből – akkor egy bizonyos örökségnek a birtokában tudhatjuk magunkat. Így számolhatunk szellemi-lelki és anyagi örökséggel. Emberi vonatkozásokban az örökség sokszor teherként is jelenthet. Így pl. nem szívesen örököl senki közülünk egy lejáratott családnevet, megterhelt birtokot vagy ezekhez hasonlót. Ilyen esetekben inkább még az örökségről is lemondunk.

Az apostoli bizonyoságtétel azonban olyan örökségről szól, amelyet „ha gyermekek vagyunk” (nem pedig a gyermeki állapot bitorló!), örömmel és hívő reménységgel várhatunk. Nem kisebb dologról van itt szó, mint arról, hogy mi Isten gyermekeiként örökösök vagyunk. Nem kitagadottak, nem az örökségből valamilyen ravaszság által kiforgatottak.

Mindenki természetes módon azt kérdezi közülünk, hogy mi az örökséghez való jutás feltétele, s hogy mi az örökölhető vagyon, amelynek a birtokába jutunk. A feltétel az, hogy tudjuk, amit Szentlélek ír a hívő szívekbe: Isten gyermeke vagyok Jézus Krisztus által. Tehát nem utcagyermek, nem gazdátlan, apátlan-anyátlan ember, hanem olyan, akinek örökökévaló mennyei Atyja van, aki mind a jelen földi életben (Zsolt 23), mind pedig az örök jövőben gondot visel rólam! Ez a keresztyén ember öröme és bizodalma a fellegekkel terhes mindennapokban is! Ez a mai alapige azt akarja a szívünkbe és az elménkbe vésní, hogy mi a mindenható Isten éppen reánk hagyományozott öröksé-

gének lehetünk már itt és most – a saját körülményeink között is! – boldog várományosai! Olyan üzenet ez, amelyet nem akarunk, illetve nem tudunk igazán elhinni. Az örökség ugyanis nem kevesebb, mint Isten országa, bűneink bocsánata és az örök élet. Hihetetlen, emberileg elképzelhetetlen és megvalósíthatatlan örökség. Ilyen örökséget nem tudtak és nem is fognak földi szülők gyermekeikre hagyni. De pontosan ez az a kiváltságos helyzete a Jézus Krisztus anyaszentegyházához tartozó hívek seregének, hogy minden fájdalomban, betegségben, életben és halálban tudhatják: Isten az örökséget számukra fenntartja. Kibeszélhetetlenül nagy öröm tudnunk azt, hogy Isten mind egyéni, mind családi, mind nemzeti vonatkozásban biztosítja számunkra ezt az örökséget. Ennek a tudatában „könnyül sorsunk terhe rajtunk”, megoldódnak „sorsos” gondjaink, bátorodik a szívünk, könnyebben hordjuk a mindennapok keresztyét, s nem kérdezzük pogányos módon azt, hogy „ki tudja merre visz a végzet”? Nem, mert tudjuk, hogy jelenünk és jövőnk, osztályos sorsunk annak a kezében van, aki „tegnap és ma és örökké ugyanaz” (Zsid 13,8).

Az Ige különösen drága ajándéka annak a közlése, hogy Isten Atyánk. Az atyák öröksége a fiaknak, a gyermekeknek van szánva. Amikor Pál erről az örökségről beszél, ugyanakkor azt is jelzi hallgatólagosan, hogy ez az örökség mennyei s ezért romolhatatlan. Örökkévaló, azaz olyan, ahogy azt Isten Jézus Krisztusban minden hívő számára kinyilvánította. Ez másképpen azt jelenti, hogy ebben a mennyei és örökkévaló – tehát romolhatatlan és elveszíthetetlen-elperelhetetlen – örökségben Isten egyszülöttjével, Jézus Krisztussal együtt részesülünk. Ezt a semmi és senki által el nem vehető hívő bizodalmat és a hívek seregének minden kedvezőtlen viszonyok között is megmaradó bátorságát s a mulandó világ sok csábításai között való megmaradásának az alapját a halott ige ezekkel a szavakkal írja a szívünkbe: „Krisztusnak örökös társai” vagyunk. Halhatlan üzenet! Krisztusnak, Isten Egyszülött Fiának örökös társai lehetünk. Annak az örökös társai, aki győzött a Sátán és a halál fölött, aki örökké él és uralkodik mindenen! Akinek mindenek a lábai alá vettek, akie minden hatalom mennyen és földön (lásd 279. ének 3. v.).

Az Ige záróüzenete arra figyelmeztet minden hívőt, hogy ennek a romolhatatlan örökségnek az elnyerése feltételhez kötött. Ezt a feltételt így adja előnkbe a felolvasott alapige: „ha ugyan vele együtt szenvedünk”. Ez nem jelenti sem az önsanyargatás igazolását, sem azt, hogy Krisztus gyermekeinek feltétlenül szenvedniük kellene minden időben és helyen a tanítványság vállalásáért, keresztyén mivoltunk megvallásáért. Döntő viszont az, hogy mi megváltó és „örökös” társunkat kövessük minden körülmények között, „járva pusztaságot, harmatos mezőt” Azok, akik Szentlélek ajándékából magukéinak tudhatják ezt a hitbeli bizonyosságot, azok nem tétovázhatnak, hanem mint „Krisztus örökös társai” a mennyei, hervadhatatlan örökség elnyerésének biztos és hívő reménységében bátran néznek elébe minden „evilági” próbatételnek. Adja az Úr, „örökös társunk”, Jézus Krisztus, hogy ez mind a gyülekezet életén, mind pedig egyéni életünk vonatkozásában senki által kétségbe nem vonható módon megmutatkozzék! Ámen.

Krisztus egységet ad

Alapige: János 17,22

Amikor a konfirmandusainkkal eljutok a Hiszekegy tanulmányozásához, már várom a kérdéseket a Szentháromság titkával kapcsolatosan. A hitvallás hármias beosztásakor már látom szemükben a kétségbeesett kételkedést, hiába akarják megérteni a példát, mellyel hasonlítom az egylényegűséget a hármias megjelenésben, emberi logikájukkal, értelmükkel nem képesek felfogni. Főleg akkor, amikor arra kérem őket, hogy magyarázzák el nekem ezt a titkot, mély hallgatás következik. Ezután megállapítják velem együtt, hogy az Isten egységét megmagyarázni, csupán értelemmel felfogni nem lehet. Megérteni nem lehet, csak elfogadni, hinni, nap mint nap rácsodálkozni. A mi Istenünk lényegében egy, de három személyben jelenik meg. Ezt fedezik fel, ezt figyelik meg a Biblia kijelentéseiben. Ilyenkor nagyon boldogok.

Felolvasott Igénk erre a titokra akar rácsodálkoztatni minket. Az Atya Isten és Jézus Krisztus egy. Erre csodálkozott rá János apostol. A konfirmandusok és mi valamennyien most erre figyelünk fel. Az Atya szereti a Fiút, a Fiú szereti az Atyát. Az Atya a Fiúban, a Fiú az Atyában van. Elválaszthatatlanok, mivel én a tied, te az enyém szoros egységben léteznek. Krisztus vallja: „mi egyek vagyunk” De ennél többet is mondhat vele a szeretet: ha mi, Atyám, egyek vagyunk, legyenek azok is egyek, akiket mi szeretünk. Krisztus annyira szeret minket, hogy az egyetlen feljegyzett, ránk maradt, utolsó imájában azt kéri: legyenek egyek, mivel mindent ezért tettem, hogy olyan egységet képezzenek, miként mi egyek vagyunk. Krisztus nemcsak a mennyek országával, de egymással is össze akar kapcsolni minket. Krisztus egységet hagyott hátra tanítványainak. A keresztyén emberek között közösséget teremtett, mert ő azt akarja, hogy amit az Atyától kapott, azt nekünk adja, hogy mi is kapjuk meg, sőt fogadjuk el az egységet. Krisztus mindent, amit az Atyától kapott, nekünk akarja ajándékozni: az egységet, a szeretetet és a dicsőséget. Elfogadad-e? Ezen a héten el akarod-e fogadni? Krisztus mindenét, ami rá áradt, rád akarja árasztani. Mit teszel vele?

Miért van annyi keresztyén felekezeti? Miért nem egységes a keresztyén világ? Miért szakadozik református anyaszentegyházunk? Miért a sok pártoskodás és ellenségeskedés a gyülekezetekben? Miért van szétzilálva sokszor és sokadszor életed és a munkahelyi közösséged?

Elfelejtetted és elfelejtjük a konfirmációi tanítást, a bibliaolvasás felismerését, hogy amint az Atya egy a Fiúval, úgy a belső egységet, ezt a szoros közösséget Krisztus nekünk akarja adni. Ezért az a dicsőségét nekünk akarja és nekünk tudja ajándékozni. Inkább azokra a különbözőségekre figyelünk, amelyek elválasztanak. Inkább az önzőségekre, a szeretetlenségekre figyelünk, mintsem Istenünk egységet teremtő akaratára. Miért az egység nélküli? Nem akarjuk az ő dicsőségét elfogadni! Nem akarjuk, hogy dicsőségét elfogadva egységben éljünk. Így nem kényelmesebb? Ezt már megszoktuk! Könnyebb panaszkodni, könnyebb siratni bajainkat, mintsem új szívvel és új lélekkel új életet kezdeni.

Az Atya akkor dicsőítette meg Flát, amikor feltámasztotta. A tanítványok akkor dicsőültek meg, amikor találkoztak a feltámasztottal, amikor felismerték őt. Amikor igazán hiszünk benne, akkor részesülünk az ő dicsőségéből, és akkor dicsőülünk meg, amikor majd bevezet mennyei országába. Van-e, találsz-e életedben ilyen dicsőséget? Élész-e vele, vagy csak a magadét munkálsz? A saját dicsőségedet keresed? Csak a szavakét? Vállalod-e az ő megdicsőülését a te életedben, amikor szenvedsz, amikor kísértések között vagy? Dicsőségét érzed-e, átéled-e, amikor érette gyaláznak, kigúnyolnak, amikor

érte szenvedsz? Krisztus a maga dicsőségét nektek adta, és jelen van köztetek akkor, amikor szenvedtek, amikor mint keresztyének élitek hiteteket. Miért nem fedezitek fel a mélységekben is az ő hatalmas dicsőségét?

Nemrég temettem azt az idős hölgyet, aki a rák betegségének súlyos állapotában költözött el. Biztosan kimondatlanul is tudjátok, kire gondolok. Egyik beteglátogatásom alkalmával azzal a szándékkal mentem, hogy hitében megerősítést közvetítsek. Láttam vonagló arcát, hangtalan mozdulatlanságát. Takarékoskodott szinte a lélegzetvétellel is, hisz számára minden energiavesztés és fájdalom volt. Amikor azt mondtam neki, hogy ugye nagyon fáj, hogy nehezen lehet ezt elviselni, akkor azt mondta, hogy megtiszteltetés számára, hogy míg itt él, átélheti azt a szenvedést, mely csak gyufaszálnyi a keresztfához képest. Nem tudtam szóhoz jutni, csak csodáltam a ragyogó arcot, mellyel ki tudta mondani, hogy dicsőség a Krisztus kereszthalálának kínjában részt venni és érezni azt, hogy ő mit vállalt érettünk. Nem én erősítettem őt, hanem ő engem. Akkor és ott letisztult bennem az is, hogy a hit dicsóíthati a tanítványt, mert általa Krisztus megdicsőül benne.

Mennyivel könnyebb lenne a temetéseken, a gyász idején, ha a Feltámadott dicsőségét meglátnánk, ha elfogadnánk azt már ott a koporsóknál, a síroknál! Úgy viselkedünk, mint akik nem kapták meg az isteni dicsőséget. Hol a mi ragyogó arcunk? Ha ragyogna az arcunk, jó ismertetőjel lenne a világ és egymás számára. Ha ragyogna az arcunk, akkor ez erőt adna ahhoz, hogy eggyé váljunk, akkor ez erőt adna a dicsőség elfogadása által arra, hogy egyházunk egy testté formálódjék.

Ez a világ mindaddig nem fogja elhinni, hogy van megváltás, hogy Krisztus a Megváltó, amíg nem látja azt, hogy a hívők egymást szeretik, hogy egyet éreznek és egyet gondolnak, hogy együtt és belsőleg valóban egyek. A világ azt az igényt támasztja irántunk, hogy amíg mi nem leszünk megváltottabb, krisztusibb emberek, addig nem tud hinni a Megváltóban! A mi feladatunk az, hogy az egységet munkáljuk és elfogadjuk. Ez misszió. Az, hogy ez az imahét milyen képet ad majd kifelé és milyen hatással lesz reánk, az a misszió betöltésétől vagy elmulasztásától függ. A mindennapokban az egyháznak láthatatlan egységet kell megjeleníteni és kiryilvánítani, mivel az a Jézus Krisztusban élő valóság.

Krisztus azért imádkozott, hogy mi eggyé formálódjunk. Ezért életét és dicsőségét nekünk adta, csak hogy egyháza, tulajdon teste egységben éljen. E mai alkalommal úgy imádkozunk gyülekezetünk, református anyaszentegyházunk, Krisztus egyetemes egyháza egységéért, mint akik tudjuk, hogy Krisztus mindenét, ami az övé volt, nekünk adta. Imádkozunk ma azért, hogy általunk ez az egység láthatóvá váljék, hogy a Krisztusban való egység a mi közösségeink egységében visszatükröződjék, hogy a világot segítjük abban, hogy higgyen Krisztusban, a dicsőség Királyában, aki az ő örök dicsőségébe felvesz és befogad bennünket. Ámen.

Geréb Attila

Szenvedés – dicsőség

Alapige: Róma 8,18

Nagyon sok balesetről tudósítanak az újságok, a rádió és a TV-hírek. Ezek a híradások beszámolnak az áldozatok létszámáról és többnyire az áldozatok személyi adatairól. Sokféle erők gyarapítják az áldozatok számát: terrortámadások, közlekedési balesetek, természeti katasztrófák, munkabalesetek stb. Ide tartoznak még a szenvedélybeteg

hatalmas táborába tartozók és a keresztyén hitükért szenvedők. Egyszóval sokféle szenvedő van, sokféle terhet hordozó ember szenved.

A szenvedő ember segítségért kiált, nyújtja a kezét, mert megcsonkult életét ki akarja egészíteni. Valósággal képes felkínálni önmagát annak a valakinek vagy valaminek, aki vagy ami szerinte megszabadítja szenvedésétől, élete csonkaságától. Ez a segítség nem mindig úgy megy végbe, hogy pl. az elvesztett láb helyett új láb nő ki. Tanúja voltam egy beszélgetésnek, amikor egy tolókcocsiban ülő férfinak sajnálkozva azt mondta az egyik beszélgetőtársunk, hogy milyen kár a családjának, hogy nem ép ember. Erre a tolókcocsiban ülő azt kérdezte: azt mondd meg, hogy mivel épebb és boldogabb a te családod az enyémnél? Erre nagyon zavarba jött a megkérdezett, ugyanis egyik gyermeke elhagyta a családját, a másik nem dolgozik, eltartatja magát, ő meg a felesége külön élnek.

Az imahéten a mai Ige arra segít minket, hogy megtudjuk: van lehetőség a szenvedés ártalmából való kiszabadulásra. Nem kimondottan a szenvedésből, hanem annak ártalmából.

Pál apostol elsősorban a keresztyén hitük miatt szenvedő emberek megerősítésére írta ezt az üzenetet. Diocletianus császár kitiltotta Rómából a zsidókat. Ő csak annyit tudott, hogy a zsidók miatt viszálykodások vannak. Nem tudta, vagy nem is érdekelte őt, hogy tulajdonképpen a keresztyénné lett zsidók és a nem keresztyén zsidók, illetve a pogány-keresztyének között folyt a hitvita. Évekre terjedt a városból való kitiltási törvényének érvényessége és következménye.

Róma az akkori világ fővárosa volt. Pál apostol világosan érzékelte, hogy a keresztyének életvitele a társadalmi érdeklődés gyújtópontjában van. Ha életük Krisztust követi, akkor lépten-nyomon összeütközésbe kerülnek a Krisztus-ellenes zsidósággal és a császári hatalommal. Ebből származtak azok a szenvedések, amelyekről Igénkben szó van. Ha pedig valamiben megalkudtak, vagy megtagadták a már elfogadott Krisztust, akkor ebből a tagadásból sebek, élettörések, szenvedések származtak. De ezek másfajta szenvedések voltak. Ezekre Isten nem ígér dicsőséges elégtételt.

Egy alkalommal a kórházban az egyik beteg férfi elmondta, hogy ő azért került oda, mert Isten megbüntette. Azt is többször hangsúlyozta, hogy nyilvánvalóan jogosan büntette meg. Arról volt szó, hogy ő valakinek Isten nevében megígérte, hogy egynapos szekeres munkával megsegíti. Az illető rá volt szorulva. Ennek ellenére egy kivételesen jól jövedelmező fuvarért elnapolta a megígért segítséget. Úgy gondolta, hogy egy nappal később is ráér az. Számítása azonban hibásnak bizonyult. A jól jövedelmezőnek ígérkező fuvarozás első perceiben lábára esett az egyik láda. Lábszártöréssel került a kórházba. Ebből származó szenvedését nem lehet és nem szabad egyenrangú szenvedésként értelmezni azzal, amelyre Isten dicsőséges elégtételt ígért. Azonban büntudatnak, bűnbánatnak, megtérésnek válhat elindítójává.

Isten megígérte az elégtételt. Például Kol 3,4-ben ezt olvashatjuk: „Mikor a Krisztus, a mi életünk megjelen, akkor majd ti is övele együtt megjelentek dicsőségben.” Azt is megfigyelhetjük, hogy ez az ígélet miképpen érvényes. Csak abban a valóságban, ha a mi életünk Krisztus életét példázza. Mindjárt azt mondhatjuk, hogy az csak képes beszéd, melynek megvalósítására képtelenek vagyunk. Viszont maga Jézus Krisztus így ígérte: „aki nekem szolgál, engem kövessen, s ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálóm is” (Jn 12,26).

A nagy feszültségben élő keresztyén embert Isten bátorítja a Krisztusnak való szolgálatában. Csak ott történhet az ő szolgálata, ahol jelen van ő. Nem működhet a keresztyén ember Krisztustól, Istentől elkülönülve – mondjuk egy privát, keresztyén kft.-vállalkozásban. Nem azt mondom: „Nézd, Uram Isten, nekem megvan az én magam

élete, harca, küzdelme, kenyérkeresete, vállalkozása, amiben én rendelkezem – de megadom a neked járó százalékot. Én a munkásaimmel, az alkalmazottaimmal úgy rendelkezem, ahogy nekem tetszik, abba ne szólj bele. Én úgy ügyeskedem, ahogy a körülmények, a kereskedelem farkastörvényei megkívánják, de te, Uram, megkapod a magad 1, vagy 2, vagy 10%-át. Pénzben is, istentiszteleti látogatásban is, úrvacsoravételben is, presbiteri munkában is. De te, Uram, ebbe ne szólj bele!” Az ilyenfajta keresztyén ember nem fogja fel Isten bátorítását, ezért önmaga bátorságában akar erős lenni. És amikor önmaga hibájából csödbe kerül, vagy csak ideiglenesen tervei zátonyra futnak, vagy megsebződik személyes becsvágya, akkor azonnal Istent hibáztatja: „Mit tettél velem?” „Miért engedted meg?”

Isten mire bátorít? Milyen szenvedésre ígéri a mennyei dicsőséget? Azoknak, akik a Krisztus szenvedésének tanúi. Péter apostolról és még sok akkori meg későbbi tanítványról tudjuk, hogy tanúja volt. De a mai keresztyén ember csak látványos mártírsággal vagy szenvedéssel vívhatja ki azt a dicsőséget, amit az alapigénken olvashatunk. Nem csak rendkívüli szenvedéssel!

A keresztyén élet útjai, ösvényei Krisztus követésében nem csak látványos csúcson, nem csak sziklabércen gerincein vezetnek. Például lássuk és hallgassuk meg azt a kisiskolás gyermeket, aki este a családi közösségben sírva fakadt, holott senki se bántotta ott a családban. Szülei faggatására elmondta, hogy őt néhány gyermek megverte, kigúnyolta, mert nem hazudott velük együtt. Egy másik eset: az alkalmazottat más munkakörbe tették, mert nem fogadta el a lopott dolgokból a részesedést, amit – szépen megfogalmazva – feketefuvarból szereztek. Férjének elmondta, de az is lebarmozta. Harmadik példa: Szinte évtized múltával tudta meg az egyik szerelőmunkás, hogy miért tartottak rendkívüli leltározást raktárában és miért nem dobták ki onnan, amikor oly biztosra vették, hogy nagy értékű felszerelés hiányzik? Azért, mert a célzatosan elvitt és eldugott leltári tárgyat másvalaki még idejében „visszalopta” a raktárba. Neki nem tudtak ártani, holott ez elhatározott céljuk volt. De a másikat más okkal kirúgták az állásból. Ez utóbbi zokszó nélkül vállalta a büntetést a munkatársa rejtett védelméért.

A fenti példák közül egyik sem nevezhető látványosan a Krisztushoz való hűség példájának. És mégis, mindegyik a maga módján megszenvedte azt a döntést, amely keresztyén magatartásából fakadt. Aki kicsinyli, kevesli az ezekben a példákban szereplő személyek példaadását, mivel nem hangzott el bennük a név szerinti és szó szerinti bizonyosságtevés, annak idézem Mt 7,21-ből Jézus szavát: „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.”

Sohasem szabad elfelednünk, hogy a többség annak idején Jézusnak csak a megcsúfoltatását, szenvedését és halálát látta. Azt vette tudomásul, és azt tartotta meg emlékezetében. Tehát egy megcsúfolt és meghalt messiási kép maradt a hitetlenek emlékezetében. Feltámadásának valóságát és titkát csak a Szentlélek fogadhatja el a hívó emberrel. Emiatt a botorkáló, kételkedő hitben járóknak csak hasznavehetetlen szószaporításnak tűnik a Krisztus szenvedésének ajándéka. Azt tartják, hogy „elég az én szenvedésem, miért szenvedjek még Krisztus miatt is”

Ezért van, hogy a Krisztus szerinti szenvedés többségében a világ elől elrejtett szenvedés. Nem lehet ezt meggyőzően a világi gondolkodásuk elé tárni, holott vágyunk rá. A világi gondolkodásuk azt szeretnék tudni, hogy egy hónap, egy negyedév vagy egy év után mennyi kamatot kapnak ezért. Az örök üdvösség túl távolinak és ráfizetésesnek tűnik számukra. Viszont ezek az emberek – és sokszor mi is közéjük tartozunk – a hitetlenség veszteségeit nem számolják fel, amiként Pál apostol tette, amikor kárnak és szemétnak ítélte mindent, amit nem Krisztussal vagy Krisztusért tett.

Ha többnyire a világ előtt rejtett a Krisztusban való szenvedésünk, azért a krisztusi élet többnyire nyilvánvalóan működik. Kivált a folyamatosan megismétlődő krisztusi indulat vagy elismerésre, vagy csodálkozásra, vagy ingerültségre irritálja a szemlélőket. A hatvanas évek elején két munkáslány lakott egy albérleti szobában. Nem sok idő múltán nyilvánvalóvá vált, hogy egyikük önhitt, zsarnok, istenkáromló természetű, míg a másik ennek ellentéte volt. A gőgös természetű egyre sűrűbben sértegette, aláta meg a lakótársát. Ez utóbbi már az elköltözést tervezte, nem bírta a folytonos istentelen s embert megalázó lakótárs magatartását. Azonban az őt meglátogató nagynénje egy furcsa javaslatával közbelépett. A javaslata szerint minden megalázó jelenetet némán elhallgattott és utána vett egy cserép virágot. Egy hónap sem telt el, és a gőgös lakótárs elköltözött a „virágházból” Fél év múlva bocsánatot kért és visszakerédezett, de már helyét olyan foglalta el, akit nem zavartak a megbocsátás virágai.

A mai Ige tehát bátorítás, türelemre intés és buzdítás a krisztusi szenvedések elhordozására, amelynek felettébb nagy jutalma van: az Istentől megígért dicsőség hervadhatatlan koronája (1Pt 5,4). Ámen.

Lugosi Mihály

Megdicsőítetem őbennük

Alapige: János 17,5–10

Dicséretes, hogy az ökumenikus imahét textuáriumából nem maradt ki János evangéliumának e megragadó, egyben sorsunkat, jövőnket meghatározó igeszakasza. Minden biztonnal a szerkesztők azzal a céllal állították össze e hét tematikáját, hogy a világon élő keresztyének közös imában, elmélkedésben keressék Istent, és bár nyelvben, színben, hitük gyakorlásában különböznek, egy akarattal a Krisztusban épülő egység építőjévé vállaljanak.

Búcsúimájában Isten egyszülötte azokért – nem a világért – könyörög, akiket vérén pecsételt el, akik a világ fundamentumának megvetésétől az Ige és Szentlélek által arra választattak ki, hogy oltalmazott és megtartott seregben éljenek (HK 54). Ebben a kegyelem által összegyűjtött seregben a világ világosságaként fényt, a világ sójaként ízt adhatnak a bűn által megfertőzött teremtsnek.

Krisztus szelidsége, racionálisan megragadhatatlan alázata és kibeszélhetetlenül áldozatos megüresítése fényében kell vizsgálnunk és magyaráznunk az Igét. Csak abban a szolgálai formában, amit megváltónk önként vett magára, láthatjuk és érthetjük meg az ő kibeszélhetetlen nagyságát, világkormányzó és fenntartó hatalmát. Csak a betlehemi pásztorok és a fárasztó utat vállaló keleti bölcsek szemével érzékelhetjük ebben az istállóvá süllyedt világban, hogy ő nem csecsemő, tehetetlen és kiszolgáltatott, Heródesek kénye-kedvének odadobott pária, hanem értünk könyörgő, bűneinkért vért verejtékező király.

Érthetetlen és logikailag megmagyarázhatatlan az áldozathozatal is, amit Krisztus hoz az emberiségért, még akkor is, ha az Írás tanúsága szerint a reá nézve teremtett világot teszi: „Mert őbenne teremtett minden, ami van a mennyekben és a földön, láthatók és láthatatlanok mindenenk őáltal és őreá nézve teremtettek” (Kol 1,16). Ennek ismeretében érdemes elgondolkozni azon, hogy Jézus imájába mégsem foglalja bele az oikomenét, az egyetemes teremtést, csak azokat, akiket az Atya neki adott, akik kiválasztottak, akiket erre predesztináltak. Ez az imádság figyelmeztetés is. Ne bízzuk el és ne érezzük magunkat olyan kiváltságos helyzetben, mint akiknek minden megengedett, ne érezzük magunkat a mennyország melegében, mert a világ teremtője szuverén Úr és

az is marad, és az ő kizárólagos döntése szerint tartatunk meg. Ezzel a tanítással kapcsolatosan az Ószövetség két, egymástól eltérő, de mégis ide vonatkozó történetét idézem. Noé nem azért választotta ki Isten, hogy döntési joga legyen azok tekintetében, akik megmenekülhetnek a biztos pusztulástól, csupán megbízatást kapott a bárka megépítésére s úgymond a menekülés szervezéséért lett felelős. Azokra nézve, akik felkerülhettek a menedékre, Isten konkrétan adott utasítást (1Móz 6,19–20). A másik leírás szerint úgy tűnik, hogy Ábrahám nemhiába alkudozik Istennel Sodoma városának megmentéséért, hiszen az eredetileg kért ötven igazból tízzel is megelégszik. A valóságban Sodoma sorsa Ábrahámától teljesen függetlenül dőlt el (1Móz 18,26–33). Így válik világossá előttünk az, amit a Heidelbergi Kátéban tanulunk: Hát bárki, aki csak teremtmény, megfizethet miérettünk? Ebben értjük meg, hogy egyrészt Isten nem akar más teremtményt megbüntetni helyettünk, de azt is, hogy a teremtmény képtelen erre (HK 14. k.). Hitvallásos énekünk is Jézusra mutat mint egyetlen alapra: „Az egyháznak a Jézus a fundamentuma, / A Szent Igére épül fel lelki temploma” (Nv. Ék. 363.). Az ének második versében evangéliumi szellemben fogalmazódik meg az a tudat, amit Izrael, úgymond, privilégiumának tekintett, és ez is azt támasztja alá, hogy Krisztus nem egy népért vagy népekért, hanem megváltottaiért könyörög: „Kihívott minden népből / egy lelki népet itt, / Kit egy Úr, egy keresztség / és egy hit egyesít.”

Erre felnőni, ebben tudatosan élni csak úgy és akkor lehet, ha a hit nemcsak biztos ismeret vagy tudományosan vizsgálható érték, hanem olyan szívbeli bizodalom is, amiről Isten gondoskodik, és csak az kapja meg, akinek ő akarja adni. Hit által válik érthetővé az a féltő szeretet, amit Krisztusban ismertet meg teremtményeivel. Ezért elengedhetetlen az Ige megértése és magyarázása során az összefüggések szem előtt tartása. Fel kell mutatnunk azokat az összefüggéseket, melyek Jézus életművét a testiség fölé emelik és az örök élet kontextusában ismertetik meg. E fejezet 13. versében ezt olvassuk: „Most pedig tehozzád megyek” – de az ima folytatásában arról is megbizonyosodhatunk, hogy Jézus mennybemenetelének célja azokkal az értékekkel gazdagszik, akiket maga mellett akar tudni. Erről vall a 24. vers: „Atyám, akiket nékem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, azok is énvelem legyenek.” Krisztus tanításában és váltságművében világosodik meg az, hogy a földi élet végső célja az Istenhez való megérkezés és nem a néant, a teljes megsemmisülés, hanem egy olyan örömteljes állapot, ahol a bűnnek nincs szava és a szív békére lel. Ez nem elmélet, nem utópia vagy vita tárgya, nem filozófiai tétel. Ez olyan valós ajándék, amit Isten, Jézus példázatára utalva, talentumként bízott a teremtményeire.

A 6. versben ezt olvassuk: „Megjelentettem a te nevedet az embereknek, akiket a világból nékem adtál”, de e kijelentésnek akkor van értelme, ha ezt a magot a 8. versben olvasható termésként ismerjük meg: „Mert ama beszédek, amelyeket nékem adtál, őnekik adtam; és ők befogadták és igazán megismerték.” Ezáltal és ebben a hitbeli érettségben kristályosodik ki, hogy minden, amit Istentől kaptunk és kapunk, csak akkor válik javunkra, ha annak nem csupán hallgatói, hanem megtartói vagyunk.

Sajnos ezeket az értékeket mindig vegyes érzéssel fogadta a világ. Az első századok keresztyénüldözése, a faji, hitbeli megkülönböztetés, az egyéni vagy csoportérdek előttérbe helyezése mind azt bizonyítja, hogy gátrendszerek épültek az evangélium útjába. Ma élő ifjaink is emlékeznek azokra a véleményekre, nézetekre és tanításokra, melyek Krisztus tanítását dekadens, divatjamúlt és megvalósíthatatlan ideológiának minősítették. Az ateizmus minden tőle telhetőt megtett a vallásosság kiirtásáért. Olyan kampányt indítottak, melynek során templomainkból lerakatokat, legjobb esetben múzeumokat létesítettek. Gyermekeinket eltiltották az egyháztól, megbélyegezték, vallásos meggyőződésük miatt embertársaink hátrányos helyzetbe kerültek. Úgy látszott, hogy temp-

lomaink is iskoláink és szeretetintézményeink sorsára fognak jutni. A nagy terv sikertelensége csak részben múlt rajtunk, a valóságban Isten csodája volt.

Bár a világegyetem, Isten grandiózus teremtése nagy, a világban a keresztyénység mindig kisebbségben volt. A látszólagos vallásdivatban ma is kisebbségben van országunkban. Éppen ez a felismerés határozza meg gondolkozását; tudja, hogy kiért él és miért dolgozik. Jézus váltságműve szintézisében, életműve tükrében látja és vallja mindazt, amit ebben az imában felismer, nevezetesen, hogy neki speciális feladata van és ezt minden egyes korra nézve Isten jelöli meg, úgy, mint Noé vagy Ábrahám korában.

Gondolkozzunk el Jézus imádsága kapcsán, hogy mi miért imádkozunk a jelenben. Imádságunkban van-e őszinte hálaadás, belefoglaljuk-e embertársainkat vagy hangulatunktól függően magunkért könyörgünk? Az nem baj, ha saját és sajátos kéréseinket Isten elé visszük, de az önzőségtől áthatott ima nagyon távol áll az ökumenikustól. Ma, amikor az emberiség összerövel törekszik és dolgozik az élettér tisztaságáért, azért, hogy az Istentől kapott örökséget átmentse gyermekeinek, unokáinak, feltétlenül fel kell ismernie az ilyen és hasonló kezdeményezések közösségformáló erejét. Máté evangéliumának figyelmeztetése e századvégre nézve nagyon időszerű: „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát” (7,21). Hagyományainkban, istentiszteleteink rendjében, kultúránkban különbözőek vagyunk. Az európai ember, szokás szerint, ima előtt összekulcsolja a kezét, más népek felemelik, mi többnyire prózában imádkozunk, több egyházban eléneklik az imát. Mi illő komolysággal szállunk magunkba, ha imádkozunk, mások táncolnak. A látható különbségek azonban csak megjelenési formák, a lényegben egyházaink csak Istenben és Megváltó Urunkban maradhatnak meg a változó világban: „Mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk...” (ApCsel 17,28), és mert közös hálaadásunkban, kérésünkben Teremtőnkre és Üdvözítőnkre néz világunk ezen a héten, érezzük meg, hogy ma is beteljesednek az ő szavai, úgy, mint a 10. versben: „...és megdicsőítetem őbennük.”

E bibliai részben az értünk könyörgő Krisztusra nézve, Luther legszebb imádságunkról, a Miatyánkról írt szavaival fogalmazódjék meg köszönetünk és hálánk: „Bízva könyörgünk tehozzád, / Mert tied, Uram, az ország, / Tied a teljes hatalom, / Égi, földi birodalom; / Tied dicséret, dicsőség, / Ó, mennyei örök Felség!” (Nv. Ék. 160, 12.) Ámen.

Csiha Kálmán

Kétféle sóhajtozás

Alapige: Róma 8,22

A mai ige így szól: „Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ egyetemben fohászkodik és nyög mind ideig.” Amikor ezt az igét elolvassuk, és azt, hogy az egész világ egyetemben fohászkodik, akkor az első gondolatunk az, hogy ez ma már nem így van. A teremtett világ nagyon is kis része fohászkodik. Hogyha fohászkodik is, nem teljes lélekből fohászkodik Istenhez. A teremtett világ gyűlölködik, a teremtett világ háborúzik, a teremtett világ meglopja a másikat, a teremtett embervilág gyalázza az Isten nevét, a teremtett embervilág megöli születés előtt a gyermekeket. A teremtett embervilág nem egyetemben imádkozó embervilág.

Vajon nem így volt Pál apostol életében? Akkor is így volt. Hiszen ő is mondta, ő is vallotta, hogy mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek, nincs aki jót cselekedjék, nincsen csak egy igaz is. Akkor miért írja mégis ebben a levélben Pál

apostol, hogy az egész teremtett világ egyetemben fohászcodik? Az eredeti szöveg szerint az egész teremtett világ együtt sóhajtozik s együtt fekszik szülési fájdalmakban egész mostanáig. Így már mi is elmondhatjuk Pál apostollal együtt, mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ együtt sóhajtozik és együtt fekszik szülési fájdalmakban. Egy nagy sóhajtás az egész világ. Egymás után jönnek új szellemi áramlatok, új ideológiák, új háborúk, új szülési fájdalmak, új csalódások, új temetések, új reménytelenségek, új sóhajtások. Az egész teremtett világon a bűn miatt valami nagy-nagy fájdalom vonul végig. De ugyanakkor végigvonul valami nagy-nagy vágyakozás is Isten után, a megváltás után, az új élet után.

Mikor fog megváltozni a világ arculata? Amikor ebből a nagy keserű sóhajtozásból Istenhez való fohászcodás lesz, amikor új sóhajtások születnek. Az egész teremtett világon a bűn miatt valami nagy-nagy fájdalom vonul végig. De ugyanakkor végigvonul valami nagy-nagy vágyakozás is Isten után. A megváltás után, az új élet után.

Mikor fog megváltozni a világ arculata? Amikor ebből a nagy keserű sóhajtozásból Istenhez való fohászcodás lesz. Amikor az emberek engedni fogják, hogy szívükben megszülessen Jézus.

Ezen az egyetemes imahéten fel kell figyelnünk az emberiség minden sóhajára, minden vágyódására, minden keserves szülésére, de ezen az egyetemes imahéten azt kellene kérjünk, hogy ebből a keserves, sokszor panaszkodó sóhajtásból imádság legyen. Hogy hiábavaló szüléseinkből, vajúdásainkból Istenhez térjünk, hogy megszülessen bennünk Jézus Krisztus, hogy elmondhassuk: élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.

Ebben az egyetemes nagy sóhajtásban benne van a 43 országba szétszakadt magyar református gyülekezetek sóhajtása is. Benne van Kárpátalja és Erdély sóhajtása is. Isten talán azért adott sok próbát reánk, hogy megtanuljunk először együtt sóhajteni. Mert sóhajteni lehet külön is, sóhajteni lehet egymás ellen is és egymás nélkül is. De a sóhajtásokból csak akkor jön áldás, amikor eljutunk oda, hogy legalább együtt sóhajtsunk, és amikor észre vesszük egymás könnyét, bánatát, reménytelenségét, fájdalmát, amikor egymásért is tudunk sóhajteni. Hogy aztán tanuljunk meg együtt imádkozni és egymásért is imádkozni.

Ezt a nagy, reménytelen, fájdalmas emberi sóhajtást hallotta meg valamikor Krisztus fent a mennyekben, és azért indult hozzánk, hogy ebből a nagy, keserű emberi sóhajtásból a bizonyosságot magában hordozó fohászcodás, imádság legyen, hogy öröm és béke teremjen a mi külön és együttes sóhajtásunkból. Akkor, amikor elérkezik a szívünk mélyéig Krisztus, valami szép fog születni.

Bánatokat hordozó nép vagyunk, még a nemzeti ünnepeink is olyanok, hogy mind az elbukásra emlékeztetnek. Ilyen 1848 is és ilyen 1956. Isten pedig azt akarja, hogy örömet megérő, örömszerző néppé és emberré legyünk. Ezért küldte el hozzánk az ő szent Fiát, és azért adja az egyetemes imahetet is, hogy ne csak kesergő nép, hanem Isten dicsőítő, Krisztust boldogan követő néppé tudjunk lenni.

Az Újszövetség tanítása szerint az egész teremtett világ hordozza az ember bűnét. Az ősbűn mindent megrontott, és a bennünk lévő bűn tovább rontja a teremtett világot. Sóhajtanak az ipari szennyezés következtében tönkretett erdők. Sóhajt a védő ózonréteget lassan elvesztő föld, sóhajtanak és nyögnek az egyre szaporodó rákos betegek, a csernobili robbanás megfertőzött áldozatai. Sóhajtanak Lengyelországban és Jugoszláviában és szerte a világban a tömegsírok, a diktatúrák áldozatai, legyilkolt embermilliók, sóhajtanak a tönkretett életek, amelyek nem tudtak kibontakozni, sok helyen sóhajtanak az üres templomok és az üressé vált szívek. Sóhajtanak a születések előtt megölt gyermekek, az alkohol által tönkretett családok, az elvált szülők egyedül maradt, sérült lelkű gyerme-

kei, sóhajtanak a lelkük mélyén az Istent gyalázó emberek és mindazok, akik elvesztették lelkük békességét. Beismerten vagy beismeretlenül egy nagy sóhajtás az egész világ.

Ebben a nagy sóhajtásban jön Jézus! Jön az egyetemes imahét alkalmain is, jön, hogy a sóhajtásból öröm legyen. A 104. zsoltár 29. és következő versei arról beszélnek, hogy ha Isten elfordítja orcáját, az élet eltűnik, megháborodnak az élőlények, kimúlnak és pórrá lesznek újra. De ha Isten kibocsátja Lelkét, megújulnak és újjá lesz a föld színe.

Isten tegye újjá a sóhajtó világot, és tegye újjá a mi sóhajtó szívünket is az ő örök kegyelméből. Ámen.

Veres K. Attila

Eljött az öröm napja!

Alapige: Ézsaiás 61,1–11

Mintha a választott nép életében a kürtölés éve jött volna el újra (3Móz 25), a hétszer hetedik utáni, a megszentelt idő – olyan boldogság és magasztosság szállja meg a prófétát és rajta keresztül a népet az Istennel kötött szövetség helyreállása kapcsán, a Babilonból történt hazajövetel okán. Ismét van jó hír, melyet a fogságból hazajöttek meghallhatnak. Vége a sanyarúságnak, az örökösnek tűnő második büntetésnek. A hazajövetel nem népvándorlás volt csupán, hanem szent processzus, rituálé, vallásos szertartás, melyben – mint az „elhagyott asszonyt” a férje (Ézs 54) – visszafogadja az Úr Izrael népet. Vége a gyásznak és a sírásnak, új időszámítás kezdődik, új prófétát, a harmadik Ézsaiást hívja el az Úr, aki a visszafogadottaknak örömet hirdet. Gyönyörű dalra fakad Izrael, melynek bevezetője a próféta elhívása, második része pedig himnikus szárnyalású. Nem emberi rendelkezés váltja ki ezt az örömet, hanem Isten készítette azt elő. Az igazi hazatalálás, a magaménak érzett haza megtalálása nem politikai erők bölcs végzésének következménye, hanem isteni akarat teljesülése. E második fogságból sem lehet haza a nép, míg a bűnhődés idejét végig nem szenved. Épp az az evangélium Ézsaiás próféta könyve 56–66. részeiben, hogy ebben a történelmi helyzetben Isten cselekedete hozza meg a remélt megoldást a nép életében, nem pedig az együtttható emberi törekvések sokasága.

Nem hirdetheti ezt egyetlen proklamáció, egyetlen nyilatkozat vagy egyetlen békeszerződés betűje sem, csakis Isten „felkent” prófétája. Az új helyzetben Isten is új megoldáshoz folyamodik. Míg a fogsága előtt királyi kegy volt csupán a felkenetés (2Sám 23), nem pedig a próféták elhívásának része (kivéve Ezékielt), addig a jelen helyzetben olyan „nagy hír vár közlésre, ami nem fér el egy embernyi „úrtartalmú” lélekben, Szentlélekkel való felkenetés kell hozzá. Mint egy királynak, olyan tekintélyt ad a Lélek kenete a prófétának. Kézen fogja az Úr, és bevezeti mennyei udvartartásába, közli vele akaratát, miközben felruhazza akarata továbbításának lelki fegyverzetével. Ki hinné el a lehetetlennek látszó szabadulás hírét, a bűnös visszafogadásának kegyelmi üzenetét – a mi prédikációnkat –, ha nem Lélektől és Lélekből szólná, szólnánk azt? Csak aki a pünkösdi szélben edzte lelkét, bátorkodhat Istentől kapott méltósággal hírközlővé válni. Az „én”-kategóriában tett kinyilatkoztatás királyi magatartás: „Az Úrnak Lelke van énrajtam...” Isten ezt a magas méltóságot adja megbízottjának, felkent prófétájának. A királyi felkeneteskör, és ezennel a prófétai felkeneteskör is, az egész nép lelkében messiási reménységek újulnak meg. Ezért visszhangzik újszövetségi Igeként és beteljesült reménységként Jézus Krisztus ajkán az ézsaiási üzenet (Lk 4,18–21). Amit az Ószövetségben Isten megjövendölt, az a Megváltóban valósággá lett.

Mi a tartalma az örömuzenetnek?

Ugyanaz, mint a jubileumi évben meghirdetett kegyelem: öröm a szegényeknek, kötés a megsebzett szívűeknek, szabadulás a foglyoknak, feloldozás a megkötözötteknek. Mennyire ismerős, hiszen az Egyiptomból hazajötteknek is ugyanez a fogságot feledtető isteni üzenet szól. Nem teljesedett be maradéktalanul Isten ígérete? Vigasztalanok maradtak a szegények, vérzőek maradtak a megsebzett szívek, rabságban maradtak a „szabadult” foglyok és kötelékekben maradtak a megkötözöttek? Igen! Nehémiás is meghirdeti az adósság elengedésének a kürtölés évére emlékeztető és apelláló cselekedetét, hogy teljesítse Isten parancsát. Az első jubileumi év isteni rendelkezései nem váltak valóra hiánytalanul. Sőt, a nehémiási sem hozta meg a teljes feloldozást. Mindig lesznek az örömhír továbbításának és végrehajtásának lélek-károsultjai, amíg Jézus Krisztus be nem teljesíti, végre nem hajtja az Atya rendelkezését, míg meg nem jeleníti az ő országát itt a földön. Akik elfogadják Jézus Krisztust, azok lelkében-életében új jubileumi év, kürtölési év hirdetik a Megváltó által. Jézus hozzá is fűzi, hogy most teljesedett be a próféták által megjövendölt szabadulás. A legnagyobb, nem években vagy évtizedekben mérhető fogság: a bűn rabsága. Ebből szabadít meg – próféciaikat teljesítve – Krisztus az ő kereszthalála által.

A szabadulás az egész népnek öröme és kincse lesz. Nem csak a babiloni fogságból hazajötteket kell értenünk a nép alatt, hanem a hazatért gyülekezetnek azt a részét, amelyet a fogság emlékén és kínzó örökségén túl még a nyomor, az eladósodás és a rabszolgává válás veszélye is fenyegeti. A mindentől megszabadító prófécia hallatán és megtapasztalását követően maga a nép lép elő és lesz az „én”-kategória megtestesítője: együtt hirdetik Isten jókedvét. Theologusok véleménye szerint az ézsaiási prófécia az egész nép, a Sion zengte; azok, akiket mélyen megrázott és megkínzott a szenvedés, a foglyok, akik igazán tudnak örülni „az Úr jókedve esztendejének” Ők az a közösség, amely magasztalja az Isten nevét ezért. Gyászruha és fejükre szórt hamu helyett ünnepi lakoma lesz részük, az öröm és tisztesség jeléül olajjal kenik meg fejüket. Olyanok lesznek, mint az évszázados hatalmas fák (Izráelben ilyenekké nőnek a fák), melyek a megmaradás és az állandóság jelképei. A hívek boldog jövődjének képe ez.

De ugyanez a közösség kell hogy hirdesse, mert kapta hozzá az elhívás bátorságot adó Lelkét, „az Istennek bosszúálló napját”, a harag napját. Mindazokat sújtja e nap, akik akár a saját maguk életében, akár a közösségi életben nem gyakorolják a tartozás elengedését, a megbocsátást, a szabadítást és a feloldozást. A helyreállítás napja jön el Isten által. Ő az, aki a rosszat jóvá teszi, a fonákot visszafordítja a színére és a félreмарgázott szavait kiigazítja (lásd Ézs 59,17–18). Jézus a Lk 18,7–8-ban teljességgel felvállalja ezt a próféciaát.

A helyreállítás a láthatókra, azaz a tulajdonképpeni romokra és a lelkekre – a hitéletre – is vonatkozik. Az újjáépítés új prófétát igényel, aki Isten parancsára levezeti a romok helyreállítását. A fogság idején Izráelben letelepedett pogány népek végzik majd a látható építkezést, míg az elhívott nép a papi szolgálatot, a lelki helyreállítást cselekszi: az istentiszteleti szolgálatban foglalatoskodik a templom körül és a templomon belül.

„Úrtól megáldott magok” lesznek – szól a prófécia, melynek igazi értelmét Pál apostol a Róm 4,13–22-ben adja meg. Azaz Izráel jövője nem a fizikai szaporulásán vagy külső megépülésén múlik, hanem a szövetséghez való hűségén és az Ábrahám Istenének áldásán. Milyen roppant erejű üzenet ez a számbeli fogyásunk miatti búsulásunkra és a gazdagság külhoni szolgálatába szaladt fiaink hiánya fölötti keserűségünkre.

Nem is fejezhető be másként ez a prófécia, mint a bevezetőben már említett gyönyörű himnusszal, melyet az Úrnak énekel a prófétával az egész nép. Olyan ez a dal, mint egy lakodalmi ének szövege, mely ismerős volt abban az időben Keleten. Az ünnepi ruha nem más, mint a megváltás, az igazságosság, a győzelem, azaz a teljesség lelki

palástja, mely elfedi a múlt rabságos örökségét. Ezt a palástot viselheti a nép, mint a menyegzőn a pap, mert helyreállt a szövetség Isten és az ő népe között. Isten visszafogadta az ő népét. Ámen.

Sógor Gyula

A reménység megtartó ereje

Alapige: Róma 8,24

A szomszédunk felakasztotta magát. Felesége rémülten kérte segítségemet. Borzasztó látványban volt részem. Soha nem tudom felejteni. Ki volt ez az ember? A régi világ dédelgetett vezetője volt. Hályog képződött a szemén. Félt a műtétől. Nem tudott reménykedni az operáció sikerében. Attól félt, hogy megvakul. Terhére lesz a családjának. Ezért dobta el az életét. Soha nem járt ez az ember templomba. Mindig akkor talált valamilyen munkát, mikor kezdtük az istentiszteletet. Igyekezett csendünket zavarni. Elpusztult egy ember. Halálának oka: a csüggedés. Így is mondhatnók: nem volt reménysége.

A magára maradt, közösségből kiszakadt, mindentől elidegenedett ember szomorú helyzetét szemlélteti ez az eset. Nem minden reménység nélküli ember cselekszik hozzá hasonlóan. A kötél helyett választhatják az alkohol kábulatát. Az aggodalmaktól, félelmektől nehezen tudunk megszabadulni. Nem csoda, ha idegrendszerünk meggyengül vagy egyenesen összeomlik. Bibliánk tud egy olyan lehetőségről, mely a csüggedés mocsarából is ki tudja szabadítani az embert. Reménységről beszél. Azt állítja, hogy az megtarthatja az embert. Vajon van-e nekünk ilyen tapasztalatunk? Átéltük-e valaha teljes mélységében ezt az örömezenetet? Figyeljünk néhány percig arra: mi is ez a reménység, s milyen hasznát vehetjük neki?

A hittel együtt a nem látott dolgokról való meggyőződés. Az ókori mondás szerint, amíg szuszogni tudunk, reménykednünk lehet. Soha nem mondhatunk le a reménységről. Tudnunk kell azonban, hogy ezt semmiféle igyekezettel megszerezni nem lehet. Isten ajándéka ez. A hittel és a szeretettel együtt. Eleven közösségbe kell kerülnünk az élő Istennel, akkor boldogan tapasztaljuk, hogy ez valóban megtartó erőt jelent. A Szentírás igéit Isten nekünk szóló üzeneteként olvashatjuk és hallgathatjuk, kereshetjük az Istenben hívő ember társaságát, és akkor boldogan fogjuk tapasztalni, hogy megszabadultunk létbizonytalanságunk gyötrelmeitől, erőt nyertünk, bírjuk a megterhelést és győzedelmes életet tudunk élni. Isten nem kötelet nyújt nekünk, hogy véget vessünk életünknek, hanem segítségre kész kezét. Meg tudom én azt ragadni, és akkor minden rendben. Nekünk az a nagy bajunk, hogy csak a magunk erejét és lehetőségeit ismerjük. Nem tudjuk elképzelni, hogy rajtunk kívül van valaki erősebb és hatalmasabb. Ez a Római levél éppen arról szól, hogy az emberi tehetetlenségek között miképpen bontakozik ki az Isten ereje. A hit által való megigazulás ragyogó írása ez a levél. Így fogalmaznám meg üzenetét: sokkal többre vagyunk és leszünk képesek, mint amennyire saját erőnkől futná. A lehetetlenség konok falát is összezúzhatjuk, ha eljutunk erre a boldog felismerésre: sokkal nagyobb az Isten kegyelme, mint az én bűnöm és tehetetlenségem. Ingyen való az. Nem kell erőlködnöm sokat, mert anélkül is lehetségessé válhat az, amivel hiába próbálkoztam eddig. Gyakran elveszítjük a kedvünket. Nem sikerülnek terveink. Belebetegszünk. Nem tudjuk újramelegedni. Mennyi baj származik ebből! Hány összetört életű ember vonzolja kényszeredetten élete igáját! Ugye nem rólad beszélek? Ha van életkedved, ha le tudod győzni a mélységbe húzó erőket, ha újra tudod kezdeni, amibe beletört a bicskád, tudd meg, hogy jó úton jársz. Semmi nincs elveszve. Nem bukácsoló, hanem diadalmas

életre rendelt téged az Isten. A zsoltáros szerint boldog az, akinek reménysége van az Úrban. Az igazakról pedig azt olvashatjuk, hogy még a halálunk idején is reménységünk van (Péld 14,32). Hadd emlékeztesselek a Péter apostol idejére: újonnan szült minket élő reménységre az Isten. Jó lesz, ha elgondolkozunk e kérdéseken. Ha úgy látjuk, hogy úrrá lett rajtunk a csüggedés, a kiábrándulás, komolyan számolhatunk azzal, hogy Istennel való viszonyunk megromlása ennek az oka. De ne mondd ki a végső, megmásíthatatlan szót: úgyszólván hiába minden. Isten még nem mondott le rólad. Ő még tud kezdeni valamit veled. Ne kételkedj benne. Ha pedig úgy sejtöd, hogy te erőd feletti munkákra, küzdelmekre is képes vagy, ajándéknak tekintsed, mellyel élni kell. Légy mindig kész számot adni a benned lévő reménységről. Olyan fontos ez, hogy egyik kiváló theológusunk a reménység teológiájáról külön könyvet írt. Érdemes lenne elolvasni és épülni belőle.

A reménység teológiája arra emlékeztet, hogy nagyon sok rejtett lelki energiataratlékunk van, melyet kihasználatlanul hagyni súlyos véték. Sok bibliai példát tudunk felsorolni ennek igazolására. A süllyedő hajón mindenki már a halálra készülődött. Pál apostol pedig arra buzdítja a rémületben lévő utasokat, hogy ne veszítsék el a reménységüket, mert Istennek az a végzése, hogy senki el ne vesszen. Börtönben szenvedő testvéreinktől tudjuk, mit jelentett számukra, halálra ítélt, életfogytiglani kényszermunkára ítélt emberek számára ez a reménység. A te életedben is volt már olyan helyzet, melyből emberi számítás szerint nem lett volna szabadulás. És itt vagy és élsz. Tanulhatunk ebből. A gondviselésről szóló katekézést ezt mondja: a kedvünk ellenére való dolgokban türelmesek legyünk, bízva abban, hogy Istenünk még a rosszat is javunkra tudja fordítani. A próbatételt éppen azért adja, hogy szívünkben reménységet ébresszen.

Még egy kérdést tisztáznunk kellene a reménységgel kapcsolatban. Csak e földi életre vonatkozik ez, vagy ezen túl is érvénye van neki? Csak addig reménykedhetünk, amíg szuszogni tudunk? Reménységünknek nem csak földi alapja van. Bibliánk arról szól, hogy a mi Istenünk irántunk való szeretetében olyan dolgot művelt, melynek érvénye földi életünk végével sem ér véget. Isten emberré lett. Szenvedett és meghalt a mi bűneink bocsánatáért. Feltámadott a mi megigazulásunkért. Sem halál, sem élet nem tud minket tőle elszakítani többé. Igénket én így is érteném: nemcsak a bennem lévő reménységnek köszönhetem, hogy földi életem minden küzdelmében és nyomorúságában meg tudom állni a helyemet, hanem még valami egyébre is számíthatok. Reménységre, a halálon diadalmaskodó élet reménységére tartott meg eddig az Isten. Mindaz, amit eddig elértem, nem az én érdemem, hanem az Istené. Földi életem idején megtapasztalt reménységem továbbmutat a halálból való feltámadás és az örök élet irányába. Ebbe az irányba tájolt be engem az Isten. Higgyétek el, nem rossz irány ez. Sok hasznunk van és lesz ebből, ha nem tévesztjük szem elől ezt az irányt. A megtartatás szó azt is jelzi, hogy üdvösségre tartott meg eddig minket az Isten. Ne keressük készakarva a kárhozatunkat!

Befejezésül még csak ennyit hadd mondjak el. A Biblia valahányszor a reménységről beszél, mindig a jövődő távlatát nyitja fel előttünk. A múltban, pontosabban a Jézus Krisztus halálában és feltámadásában jövődönk érdekében olyan esemény történt, mely e földi életen túli, örök életünkre döntő hatással van. Manapság gyakran beszélnek az emberek a megmaradásunkról. Égető kérdésünk mindnyájunknak ez. Nem mindegy, hogy a végsőkig tántoríthatatlanul kitartunk elhívásunk gyakorlásában, vagy pedig időnap előtt feladjuk a küzdelmet és megfutamodunk. A meghátrálás embereiről mondja az Írás, hogy elvesznek. A hit emberei pedig életet, nemcsak földi, hanem örök életet is nyernek.

Ha pedig lebecsültük a Krisztusba vetett reménységünket, ezután többet törődjünk vele. Jobban gyakoroljuk a reménység vallását.

Isten egyszeri, tökéletes és végérvényes megváltásfolyamatába. A kérdés csak az, hogy akarunk-e. Mert ha igen, akkor ezután már természetes, hogy önként szolgálunk és imádjuk az Urat.

Igénk egy szép himnusszal folytatódik. Az öröm forrását így jelölhetnénk egy kissé szabad fordításban: Izráel Isten mesterműve. A megváltott Izráel a látható kifejeződése Isten dicsőségének. Az egész kozmosz részt vesz a megváltott nép örömeiben. A hallgató hegyek kőhalmjai, a lélektelen növényvilág, a fák örömben törnek ki. Ég, föld és a mélység egységet alkot. Egy nagy kórus az egész Isten által teremtett világ, s nincs olyan hely, ahol ne dicsérnék az Urat.

Jákób megváltását az Úr viszi végbe, végzi el. A keresztyének számára Jézusnak a kereszten hallatott „elvégeztetett” kijelentése az öröm forrása. Isten Krisztusban elvégezte a mi megváltásunkat is. A végidők képei tűnnek fel előttünk. Az egyenetlen egyenessé válik, a halmok aláereszkednek, s csak egy hegy emelkedik ki: a Sion. Minden másnál magasabban áll a Golgota, az evangélium az egész világon hirdetik, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére. Az ő nevére hajlik meg minden térd, mennyieiké és földieké egyaránt. Isten váltságműve elvégeztetett. Olyan boldogság várhat reánk, amilyent soha emberi szem nem látott, emberi fül nem hallott és emberi szív meg sem gondolt. Csak tőlünk függ, és meglátszódnak rajtunk is Isten dicsősége.

A következő versek körültekintően, de meglepően készítik elő azt a tényt, mely szerint Isten Círus pogány perzsa király által viszi tovább a dávidi hagyatékot. A 28. vers „Pásztorom”-nak mondja őt. A fátyolos ígéret konkretizálódik, és a jóslat be is teljeseedik (Ezsd 1,1–4). Isten az, aki egyedül oka minden elmúlnak, létezőnek és leendőnek. Így értjük meg, hogy a teremtés és a történelem nem két különböző aktus, hanem egy folyamatos egység. Az ember számára titok és csoda Izráel. Megváltója meghiúsítja a babiloni varázslók, hamis próféták, félrebeszélők jóvendöléseit, s megszegyeníti a babiloni király bölcseit. Ezzel szemben Isten szolgáinak, a fogság előtti prófétáknak a beszédei beteljesednek, valóra válnak. A babiloni birodalom megdől, de Círus uralkodásának nem a világalom a célja, hanem egyszerűen az, hogy Isten tetszése teljesedjék be. Az Úr népe között akar lakni. Ehhez pedig nemcsak a városoknak szükséges új alapot vetni, hanem a templomnak is meg kell épülnie.

Isten útjai kifürkészhetetlenek. Az ő útjai nem a mi útjaink, gondolatai nem a mi gondolataink. Sokszor csodálkozunk is a dolgok felett, és értetlenül állunk a furcsának tűnő megoldások előtt. Viszont Istennek hatalma van bárkit a maga céljainak megfelelően szolgálatba állítani. Nemcsak a szívből, hanem a színből történő szolgálat által is épülhet az ő országa. Az ő ügye nemcsak Dávidok, de Círusok által is haladhat előre. Isten bennünket is ki akar vezetni a bűn babiloni fogságából. Tőlünk is válaszként várja a megtérést. Ehhez pedig hitre van szükségünk, ami hallásból van. Vigyáznunk kell tehát, hogy ne a hamis prófétákra hallgassunk, ne holmi varázslók makogásaira vagy magukat bölcsnek tartók eszmefuttatásaira, hanem arra az ígére, amelyik élő és ható, amelyik elhat a velők megoszlásáig, s amelyik egyedül elégséges az üdvösségre. Meg kell hogy építsük a Szentlélek templomát, mint élő kövek, fel kell épülnünk lelki házzá. Magasztaljuk hát mindenkor a Jákób-Izráel Istenét, aki úgy szerette e világot, hogy az ő egy szülött Fiát adta, hogy valaki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen (Jn 3,16). Amen.

Segítség az erőtelenségben

Alapige: Róma 8,26

A felolvasott Igénk alapján az egyetemes imahetet s általában minden istentiszteletet, bibliaórát erőgyűjtésnek is nevezhetünk. Az egyetemes imaheteken azért mozdul meg a keresztyén világ olyan nagy számban, mert mindenhol érzik az emberek a maguk erőtelenségét, segítségre szorulását.

Az élet mindenekelőtt az erőnek a kérdése. A megszületett egészséges gyermekre azt mondják: életerős. A gyermek növekedésével nő a testi ereje is. A kifejlődött, életerős ember jókedvvel végzi a mindennapi munkáját. Erőt vesz magához a mindennapi jó táplálékból, megújul az ereje, ha jól kipiheni magát. A sportolók rendszeres edzéssel fokozzák erejüket, teljesítőképességüket, a cirkuszi eróművészek ámulatba ejtik a nézőközönséget, a világot.

Mind a kisgyermeknek, mind a felnőttnek segítségre van szüksége ahhoz, hogy ereje sokasodjék, megmaradjon. Az emberi testet akkumulátorhoz is hasonlíthatjuk, amely csak akkor tud erőt kifejteni, ha előbb feltöltődik az áramforrásból s a kapcsolatát nem szakítja meg az erőforrással.

Mindez vonatkozik a lelki életünkre is. Születésünktől kezdve szükségünk van a lelki táplálékra, erőgyűjtésre, ellenkező esetben kimerülünk, elerőtlenedünk. Mindannyiunk erőforrása a mi gondviselő Istenünk, aki szeretetével közel jött hozzánk az ő szent Fia által, s a mennybe ment Krisztus elküldte a Szentlelket, hogy segítségére legyen az erőtelen embereknek.

Mind az Ó-, mind az Újszövetség elválasztott szolgálói érezték a maguk erőtelenségét, de érezték azt is, hogy ha segítségül hívják az Urat, erejük megújul. Vágyakoztak Isten közelébe kerülni, hogy mindig megújult erővel folytathassák életüket és munkájukat. A gyengeséget, az erőtelenséget minden ember, hitetlen és hívő egyaránt érzi. Ha szeretet nélkül élünk az emberek között, vagy úrrá lesz rajtunk valamilyen káros szenvedély, ez mindig a gyengeségünk nyilvánvaló jele. Az elerőtlenedett ember valahol segítséget keres. Istenhez rendszerint utoljára fordul támogatásért, de akkor sem tudja, hogy miként kérje segítségét. Az Igénk erre ad útmutatást: keresésünkben segít a Lélek, aki lehetővé teszi, hogy imánk, kérésünk meghallgatást nyerjen. Természetesen a Lélek csak annak a kérését tolmácsolja, aki elmondja könyörgését, vagyis kér. Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. Döntő tehát és fontos, hogy imádkozzunk, ha erőtlenül is, de szívből, és a Lélek akkor továbbviszi azt Isten színe elé. Esedezik érettünk kimondhatatlan fohászokodásokkal.

Erőtelenségünket érezve indulunk mindig templomba, bibliaórára, egyetemes imahétre. Az egyéni mélységünkből küldjük Istenhez fohászunkat – gondoljunk a minden istentiszteletünkön elhangzó előfohászunkra –: „A mi segedelmünk jöjjön Istentől...” Igen sok énekünk, különösen a bűnbánatiak, a mélységből a magasság felé emelik lelkünket, s Istentől kérnek mennyei segítséget: „Gondviselő jó Atyám vagy...” Ím, nagy Isten, most előtted...” „Hogyha éltünk vándorútja...” stb. A 32. zsoltár szerint erőtelenségünk csontjaink megavulását és életünk ellankadását jelenti. Oka egyfelől a bűneink elhallgatása, másfelől az, hogy Isten bűn elleni haragja reánk fordult, minket személy szerint sújt mindaddig, míg el nem szakítjuk magunkat a bűntől. Az 51. zsoltár ezt az erőtelenséget tisztátalanságnak nevezi, s e tisztátalanságon olyan állapotot ért, mely a bélpoklossághoz hasonlít. Ez a megrendítő állapot az, amelyből kiindul az Isten segítségét kérő imádság. A gyülekezet együtt fohászkozik: „Boldog ember az, akinek az

Úr bünt nem tulajdonít. A kegyelembe fogadott bűnösök, a gyógyulás felől megbizonyosodott betegek vannak együtt a kegyelmező és gyógyító Istennel.

Az Igénk központi üzenete éppen erről beszél, amikor így szól: „A Lélek is segítségére van a mi erőtelenségünknek.” Ebből az üzenetből először a segítség súlyos nehézségét kell megértenünk, hogy azután megismerhessük azt, hogy van segítség. Az apostol azt mondja: Isten Szentleke részt vesz életünkben. Erőtelenségünk akkor lesz igazán nyilvánvalóvá, amikor kéréseinket Isten színe elé akarjuk vinni. Isten ott áll mellettünk, de mi nem tudunk úgy szólni, hogy ő meghallja és megértse, bár sokszor több nyelven is tudunk szólni és sokan ismerik közülünk az ékesszólás művészetét, Isten előtt mégis elnémulunk: „Azt, amit kérünk kell, amit kellene, nem tudjuk.” Ez a bibliai ítélet azt jelenti, hogy ha esetleg megtaláljuk is a hangot és a szót, nem találjuk meg a célhoz vezető értelmet. Pál apostolnak már az ősegyházban küzdenie kellett az értelmetlen istentiszteleti beszédek ellen, s hányszor érezzük mi is, hogy a gyülekezetben, Isten előtt elmondott beszédünk üres.

Amikor erőtelenségünk némaságunk miatt megszégyenülésre fordul, akkor szólal meg az Ige nagy vigasztalása, akkor nyerjük ezt a bátorítást, amely Istenhez fordulásunkat mégis lehetővé teszi: „A Lélek is segítségünkre van.” Az eredeti bibliai szöveg szerint ez azt jelenti, hogy Isten Lelke velünk együtt aláveti magát a rajtunk levő tehernek, minket felkészít arra, hogy ki tudjuk mondani azt a kérést, amelyben benne van a lelki betegségből, a bűnből való szabadulás vágya, és úgy tudjuk kimondani, hogy azt meghallja, elfogadja, megértse, meghallgassa Isten.

Az imádkozó lélek előtt nem ismeretlen az a kép, amellyel itt Pál apostol a Lélek segítségadását kifejezi. Tulajdonképpen tolmácsolásról, sóhajtozásaink és nyögéseink igazi, Istenhez méltó imádságra való fordításáról van szó. A Lélek összegyűjti a mi sokféle tökéletlen, formátlan, rosszul fogalmazott kéréseinket, és azokat igazi imádsággá formálva viszi be a mennyei Atya szentélyébe.

Ez a Kálvintól származó kifejezés: belépni a mennyország szentélyébe – azt jelenti, hogy Isten maga, az ő Lelke által indít minket arra, hogy mi őt megszólítsuk; Lelke vezet, hogy felérkezzünk lakóhelyére, és Lelke erejével nyitja fel előttünk – mint egy trónterem ajtaját – az ő szentélyét. Itt már a keresztyén élet és a keresztyén istentisztelet végső céljánál vagyunk; reformátorunk szavai szerint „Istennel társalogni lépünk be a mennybe”. De éppen ezt kell kérdeznünk: ki az közülünk, aki társalkodik Istennel? Az Ószövetségben is csak a próféták társalkodtak vele, az Újszövetségben pedig igazán egyedül Jézus Krisztus az, aki állandóan, szüntelenül beszél, „beszélget” Istennel. A Zsidókhoz írt levél is azt mondja, hogy a mi főpapunk, Jézus Krisztus az, aki áthatolt az egeken és a kegyelem királyi széke elé lépett. Ha tehát igazán csak Jézus Krisztus tudta és tudja legyőzni Isten és ember távolságát, akkor nagy kérdés az: miben áll a segítség, melyet a Szentlélek nekünk nyújt? Mindenki előtt világos, éppen azért vagyunk istentiszteleten, azért kérjük a segédelmet, mert még nem jutottunk el a meghallgatott imádság, az Istennel való társalkodás magaslatára. Kérjük, hogy Isten szálljon alá hozzánk. A Léleknek ezt a csodálatos „alászállását” jellemzi így a felolvasott bibliai vers: „esedezik értünk kimondhatatlan foháskodásokkal”

Isten Szentleke imádságra nevel minket. Mi ezerféle szükségünkben hívjuk Istent, ő minden alkalommal hív minket, hogy tanuljunk meg szükségéink Istenhez való emelésének szavát: az imádságot.

És végül a Lélek győz, az ő kimondhatatlan foháskodásaiból megszületik a mi kimondott, hallható, Istent hívó imádságunk. Hol következik be a Szentléleknek ez a győzelme? Hol szakad fel a némaságban összeszoruló erőtlen lélekből az imádság: Abba-Atyám!? A lelki erőtelenség felett – ezt jól tudja minden szülő és minden orvos – csak

egy nagy megrázkódtatás hoz változást. A Lélek ott rázza fel változást hozó, győzelmes módon a mi lelkünket, ott segít a mi erőtelenségünknek, ahol odaállít minket Krisztus keresztyje alá.

A Lélek örök munkája ez: erőtelenségünkben felemeli tekintetünket a kereszten érettünk erőtelenné lett nagy Szenvedőre, s amikor meglátjuk őt, az érettünk megáldoztatott Jézust, áttör minden némaságunkon az Istenhez méltó kiáltás: Mi Atyánk!

Mondjunk le boldogan arról, hogy az imádkozás egyéni teljesítmény. Engedjük át neki a vezetést, s próbáljuk utánamondani, amit kérünk kell.

Felszabadulva eszméljünk rá, hogy nem lehet azt elrontani. Ne ijedjünk meg attól, hogy „kimondhatatlan”, hanem jó bizodalommal egyezzünk bele, hogy aki a szíveket vizsgálja, nem a mi, hanem a Lélek gondolatát fogja teljesíteni.

Legyen a hit örök erőforrása, hogy a Szentlélek gondolata nem rögtönzés, hanem Isten eleve megformált örök terveivel összhangban maradó folytonos tevékenység, melyet Isten biztos „ámen”-e követ.

Így erősödik meg erőtelen életünk ez imahéten. Krisztus nekünk adja az igazságát, erejét, s megújultan folytathatjuk életünket és munkánkat mindaddig, amíg országába nem érkezzünk. Ámen.

Ifj. Csúry István

Kicsoda az Úr szolgálója?

Alapige: Ézsaiás 42,1–3

Korunkat úgy is lehetne jellemezni, mint az elzárkózók korát, de úgy is, mint a legtöbb önjelölt jelentkezésének az időszakát. Ott vannak ifjaink, akik egyedül bámulnak a játékgépek képernyőjére, egyedül ülnek a filmvászon elé, sőt egyedül táncolnak a hangos diszkóban. De egyedül maradnak az idősek, a kevéspénzűek, a betegek is. Lehet, egyedül vagy te is. Otthon senkid sincs, és itt a templomban is idegennek érzed magad. Másfelől felkészületlenül, alkalmatlanul, sokat ígérve, keveset teljesítve önjelöltek jelentkeznek közösségek vezetésére. Fogva tartanak külső és belső gondok. Úgy tűnik, nincs kiút a fogságból, a sötétség és a kétségbeesés mindenek fölé nőtt. A reménytelenség kísértete közeleg, majd betelepszik szívekbe, családi hajlékokba, gyülekezetekbe, és elszomorítja a világot. A babiloni fogságban fogva tartott nép szenvedései élednek koronként, tájanként, máskor és máshol, de semmiképpen nem másként, hanem mindig sebekkel, könnyekkel, fájdalommal. Nincs a világnak olyan égtája, ahol ne hallatszana ma is az oly gyakran sajátunkká vált kiáltás: „Ó, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” (Róm 7,24) „Kire nézzünk, ki reménnyel biztassa szívünket...”

A nép még mindig elhiszi, hogy a sötétségnek kell engedelmeskedni, hogy az elzárkózás az egyetlen elviselhető létállapot, hogy az önjelöltek lendülete vihet előbbre, hogy csak a fájdalom fogalmazhat lángoló bizonyágtételt. Pedig Isten másként rendelkezett. Még Babilonban, a deportáltak között, sőt manapság a kisajátítással „privatizáló” hazafiak mellett is hangzik a parancs: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet!” (Ézs 40,1)

Isten a vigasztalást saját szolgálójára bízta: íme az én szolgám! Vajon ki lehet? Nagyon pontosan meghatározott cselekedetek jelenítik meg ezt az Isten akarata szerinti szolgát. Olyannyira, hogy Jézus Krisztus az újszövetségben ilyen ismérvek fényében szemlélteti saját messiási küldetését (Mt 12,17–21). Ez a szolga is messiási utat tár fel előttünk, olyat, amit a szabadítás küldetésében mindannyiunknak járni kell és lehet, természetesen tudva, hogy ez messze nem azonos a Jézus Krisztus útjával. Ez a szolga nem

hal meg a kereszten, és nem támad fel másokért, nem emelkedik a mennybe, és nem küldi el a vigasztalót, mint Jézus, de amit emberként Isten mértéke szerint megtehet, megcselekszi. Jézus Krisztus messiási útja a földről a mennybe ível, hogy onnan is szüntelenül közbenjárjon, most már tökéletes messiási hatalommal, a teremtett világ megváltásának üzenetével. Jézus Krisztus a Messiás, azonban előtte és utána voltak és lesznek, akiket Isten a messiási szolgálatba bevon. Isten szolgálatait használ fel ma is az élet kis és nagy sebeinek gyógyítására. A haldoklás és a halál rémítésének enyhítésére, tudott vagy rejtett bánat csillapítására.

A messiási utak drámák és tragédiák között kanyarognak, a szolgák meg-megfáradnak, meg is hátrálnának, ha nem kapnák szüntelen Isten ígéreteit, amelyek Jézus Krisztusban teljesen megvalósultak, s amelyek azóta is teljeseznek a mindenkori szolgák életében, a mindennapi szolgálat területén.

Vegyük számba ezeket az ígéreteket magunkra nézve, hogy még több feladat végzését vállalhassuk. Imádkozzunk az elfáradókért, a meghátrálókért ugyancsak ezen ígérek meglevenítésével, hogy mi magunk is elevenedjünk.

1. Akit gyámoltok – ezt ígéri Isten –, támogatók, mondanánk ma újabb keletű szóval. És mindkettőben érezzük a magunk szükségét, hogy gyámként legyen valaki mellettünk árvaságunkban. Magunkba roskadó életünk ne csak ideig-óráig való omlás-veszélyszünetet nyerjen, hanem támfalat, amely akár százesztendőket is kibír.

2. Én választottam – hallatszik Isten ajkáról a mindannyiunknak kedves bizonyág. Jó, ha kiválasztanak; jó, ha érzem, hogy választott vagyok. Magának választ Isten. Mennyivel jelent ez most többet, mint ha megválasztának valamilyen magas tisztség betöltésére, akár sok pénzzel járó hatalom bársonyszékébe. Sok választás csalódása ne tántorítson el a mai ígértől: én választalak.

3. Akit szívem kedvel – akiben gyönyörködöm. Isten a szívével látja bennem a szépet. A kincset, amit ő helyez el, ami mélyre került, de ami mégsem veszett el. Hányszor szomorodunk el elvesztettnek hitt csodák miatt, és íme, Isten gyönyörködő szíve kedvét leli most az ő szolgájában.

4. Lelkemet adtam öbelé – a teremtés ismétlődik. Isten mindig megismétli azt, ami nagyon kell, ami nagyon fontos az ő gyermekének. Így ismétli az ő kegyelmességét, szeretetét. Azért ismétlődnek a napok, hogy a tegnapi mulasztások holnap megvalósítások lehessenek. Ismétli a bűnbocsánat ajándékát, hogy új léte ne eméssze könnyen kétségeskedő lelkünket.

5. Törvényt beszél a népnek – új alkotmányt alkot Isten, ahol a büntetés megszűnik és a vigasztalás beszéde kerül előtérbe. Ez a törvény evangéliummá lesz. A félelmes előírások, a fenyegetés szavai eltűnnek, mert Isten más feladattal bízta meg az ő szolgáját. Minden másnak most el kell hallgatnia.

Isten közelségének ünnepélyes csendjében az ő szolgája nem tehet másként, csak úgy, ahogy ő maga is megtapasztalta a kegyelem és az irgalom kiáradásakor. „Megrepedt nádat nem tör el” – mintegy igazolva, hogy „közel van az Úr a megtört szívekhez, és megsegíti a sebhedt lelkeket” (Zsolt 34,19). A pislogó gyertyabelet nem oltja ki: a halál vagy a haldokló élet határán az alig létezők nagy bátorítása ez. A megfáradtak és megterheltek ígérete ez: „és én megnyugosztalak titeket” (Mt 11,28).

Az igazi törvény a szeretet törvénye. Itt és most a fogság szenvedéseinek mélységében mutat rá erre a titokzatos, Isten adta kincsre. A szeretet törvénye a mi modern fogságunk sötétségének legyőző fénye. Ámen.

Incze Sándor

A Lélek esedezik a szentekért

Alapige: Róma 8,27

Isten kegyelméből elérkeztünk 1998 egyetemes imahetének záró istentiszteletéhez. Öröm- és hálaadásképpen csendül fel a zsoltár a mi ajkunkon: „Szívemet hozzád emelem, és benned bízom, Uram.” Erre az ének-imádságra a felelet a mai szentlecke címe: A Lélek esedezik a szentekért. Annak az Úrnak felséges üzenete, „aki a szíveket vizsgálja” Mikor Isten előtt vagyunk, vajon mit lát a mi szívünkben az Úr? Ha e kérdésre őszintén akarunk felelni, örömünk egy kissé szomorúságra fordul: önzés, ellenségeskedés, hatalomvágy, pénzéhség és hosszasan lehetne felsorakoztatni azokat a bűnöket, amelyek terhelik az életünket. A nagy költő, Ady az évszázad elején írt versében belső szomorúságát kesergi el:

Szinte ömölnek tört szívemből
A keserű igék.

Az egyetemes imahét közös gondolata és vágya, hogy Isten teremtsen békességet a lelkünkben. Minden emberre nézve egyaránt érvényes a jónak az igénylése, csak a jóra való törekvésnek az útját nem egyforma indításból kezdi el az ember. Természetesen itt elsősorban azokra gondolunk, akik Isten lelkének a segítségül hívását óhajtják. A mai napig még nem jutottunk el odáig, hogy egyetemesen keressük a végső célba jutás útját, amelynek akadályja a bennünk lakozó bűn. Biztos, hogy az ember szeretne megszabadulni a bűntől, de sajnós míg e testben járunk, soha nem lehetünk tökéletesek. Ezért sóhajtott fel fájdalmasan Pál apostol: „Ó, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg e halál-nak testéből.” A benne lakozó lélek által adja meg a választ e fájó panaszra: „Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által” (Róm 7,22.25). Egyedül csak Krisztus tudja igazán, hogy mi a Lélek gondolata.

Mi Krisztus tanítványai végső fokon mind a teljesség felé törekedünk, hogy „elérjük hitünk célját, a lélek idvességét” (1Pt 1,9). Ezt azonban magunktól soha nem tudjuk elérni, ennek ismeretében jön segítségünkre a Lélek, aki esedezik a szentekért.

Ezen a mai egyetemes imahét záró istentiszteletünkön is kérjük a Szentlélek segítségét, hogy a Lélek gondolata javunkra munkálkodjon, mert szükség van a bűnből és a betegségből való szabadulásra, gyógyulásra. Testi fájdalmunk gyógyításáért minden áldozatot meghozunk, a gyógyszerek sokféleségét kipróbáljuk, orvostól orvosig megyünk, csak hogy megeljük testünk gyógyítását. A keresztyén ember mikor rádöbben, hogy szenved bűnei miatt, nem kell hogy mást keressen, hanem az egyedül igaz Orvoshoz kell elmennie, aki a szíveket vizsgálja. Csodálatos, hogy ő maga hív: „Jöjjetek én-hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugosztlak titeket” (Mt 11,28). Nemcsak hív, hanem biztat is: keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitvatik néktek. Ha az eredményt nem látjuk rögtön, jó hallani az Ige üzenetét: a Lélek esedezik a szentekért.

Hallgatva ezt az Igét, felmerül a kérdés, hogy ki a szent. Tudjuk, hogy vannak egyházak, amelyekben különlegesen kiemelt hangsúlyt nyer a szent megnevezés. Református egyházunkat teljes nevén református anyaszentegyháznak nevezzük, megkereszteltetésünk óta tagjai vagyunk ennek az egyháznak. Valljuk, hogy az egyház Krisztus teste s mi az ő tagjai vagyunk. Az egyház Urához kapcsol ama két szentség, amely által gyakoroljuk tagságunkat: a szent keresztség és az Úr szent vacsorája. Az idők folyamán e két szentségnek a jelentősége a bűn következtében elhalványult. Ezért maradnak gyak-

ran hosszú ideig gyermekek keresztleletlenül, s ezért nem élnek nagyon sokan az Úr szent vacsorájával rendszeresen.

Látjuk, milyen szomorú következménye van annak, hogy a mai ember számára szinte semmi sem szent. Fel lehet sorolni következőképpen az elhatalmasodását a terrorizmusnak, a kábítószer-fogyasztásnak, a sírok meggyalázásának, amelyek következtében szenved az ember.

A bűn szennyes áradata fenyegeti létünket. Ma igazán szükség van arra, hogy amikor egyetemesen nyög a világ a sötét terhek alatt, közösen imádkozzunk ahhoz az Úrhoz, aki egyedül tud megvédelmezni és megtartani bennünket. Ezért jó nekünk egy évben egy héten át ökumenikus imahéten imádkozni Istenhez, aki mindeneket megvizsgál és igaz bíró; hogy mi eléje tudjunk állani, a Lélek esedezik érettünk. Isten Szentlelkének könyörgése nélkül nem volna lehetséges az emberi lét. Isten már a teremtés hajnalán gondoskodott arról, hogy ne a sötétség, hanem a világosság ragyogjon föl: „Isten Lelke lebegett a vizek felett” (1Móz 1,2). Maga az ember teremtése is Isten Lelkének a csodálatos műve, általa formáltatott az ember élő lélekké, s így lett hasonlatos a szent Istenhez. Ezt a szent ábrázatot szüntelen meg akarja rontani a sátán. Ez történt akkor is, amikor Káin kezét emelt és megölte az ő testvérét, Ábelt. Aztán maga a történelem is tele van háborúkkal, kifogynék az időből, ha felsorakoztatnám azokat, de ne csak a népek közötti háborúkra gondoljunk, hányszor dúlt testvérháború a nemzeteken belül is, vagy még szomorúbb, vallásháború Krisztus nevében! Nem szükséges a múlt felelevenítése, hogy a bűn elhatalmasodását lássuk. Gyötrelmes jelenben élünk, és emberileg szólva, félelmetes-sötét jövő felhője gomolyog felettünk. Ebben a demoralizálódó hangulatban jön számunkra az üzenet Isten Igéje által: „a Lélek esedezik a szentekért”. Érettünk is.

Mikor ezt így hallgatjuk, magunkra nézve vagy magadra nézve, akik hordozzuk bűneink terhét, elmondhatjuk-e, hogy érettünk is esedezik a Lélek, mert szentek vagyunk? Őszintén magunkba nézve megdöbben a kérdés. Keressük a lelkünkben felmerült kérdésre a választ. Hadd emlékezzünk a nagy reformátorra, Luther Mártonra, amikor körülvette az aggodalom, a félelem, a szomorúság, milyen vigasztaló volt a rövid bizonygátétele: „Meg vagyok kereszteleve.” Egyszerre elárasztotta szívét az öröm, hogy ő Krisztushoz tartozik. Mi is beletartozunk a szentek közösségébe, számtalanszor vallást teszünk arról, hogy „hiszem a szentek egyességét” Ezáltal én Krisztusnak és minden ő javainak részese vagyok, azért, hogy magamat neki élő hálaáldozatul adjam, a bűn és a Sátán ellen szabad lelkiismerettel viaskodhassam, a Káténk tanítása szerint.

Lehangoló és elszomorító, amikor azt látjuk, hogy mindent, ami szent, ma nagyon sokan lekicsinyléssel vagy gúnyolódással kezelnek. Mikor mi ezt tapasztaljuk a mindennapi életben, készek vagyunk kemény ítélettel szólani. Emlékezzünk arra, hogy amikor Jézus Jeruzsálemba készült felmenni, Samáriában elutasítással találkozott az apostolok. János és Jakab emberi módon szólott: „Uram, akarod-e, hogy mondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből és eméssze meg ezeket?” (Lk 9,54) A magunk emberi gondolatai szerint mi is egyetértünk a tanítványokkal. Jézus felelete akkor és ma a mi felháborodásunkra ugyanaz: „Nem tudjátok, minémű lélek van tibennetek. Mert az embernek Fia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa” (Lk 9,55–56). Amikor megvizsgálja a mi szívünket és gondolatainkat, Isten most is elsősorban nem ítéletre, hanem megtérésre hív bennünket, mert ő nem gyönyörködik a bűnös halálában, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen. Az egyetemes imahét annak a tudatosítása és hangsúlyozása, hogy mi mindnyájan a föld kerektségén Isten gyermekei vagyunk. Különbség csak abban van, hogy észreveszi-e az egyes ember ezt a kiténtető isteni ajándékot vagy nem. Természetes, hogy „akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai” Hangsúlyozzuk, hogy akiket megkereszteltek, azok tagjai Isten anyaszentegyházának és kötelessé-

gük ennek bizonyosságát adni. Ott, ahol ellenségeskedés, egyenlőtlenség, gyűlölködés és irigység lakozik, ott nem kérték Isten Szentlelkének bűneiket megtisztító erejét.

A naptári év időbeosztásában megkülönböztetjük a hétköznapokat és ünnepeinket, és ez így van rendjén. A különböző ünnepekre találó énekeket szoktunk választani: karácsonyi, húsvéti, pünkösd-i és más ünnepi alkalmakra. Föl kell figyelni arra, hogy nemcsak pünkösdben, hanem máskor is kérnünk kell: „Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szívünket éppen”, hogy semmi más, csak Isten Lelke foglalja el a mi szívünket és töltsse be áldásával.

A mai Ige üzenetét örömmel és hálával kell tudomásul vennünk, hogy amikor Isten megvizsgál minket (és bennünk jót nem talál), a Lélek esedezik érettünk. Megkérdezhetjük, hogy miért. Azért, mert Isten minket elválasztott, mi polgártársai vagyunk a szenteknek, és azt akarja, hogy örökösök is legyünk. Amikor betegek vagyunk, nem elég csak felírni a gyógyszert az orvossal, hanem azt használni is kell a gyógyulás érdekében. Nem elég csak arra gondolni, hogy Isten engem kegyelmével megajándékozott, hanem teremni is kell a háládatosság gyümölcseit. Ha arra gondolunk, melyek ezek, akkor eligazít bennünket az apostol a galáciai gyülekezethez írott levelében: „szeretet, öröm, békeesség, békéttűrés, szíveség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség” (Gal 5,22).

Erre a mi szívünket megörvendeztető és mások hasznát szolgáló gyümölcstermesre a magunk erejéből képtelenek vagyunk, mert a mi legjobb cselekedeteink is bűnökkel fertőzöttek. Ennek a felismerésnek a jegyében kell Isten elé járulni, hogy eredményesen tudjunk eleget tenni hivatásunknak. Igen szépen írja a zsoltáros: „Szűnjék meg, kérlek, a gonoszok rosszasága, és erősítsd meg az igazat, mert az igaz Isten vizsgálja meg a szíveket és veséket” (Zsolt 7,10). Egyedül csak az Isten Fia, Jézus nem tért el soha Isten igazságától. Amikor 40 napig készült a pusztában szolgálata beteljesítésére, hiába kínálna Jézusnak a sátán a hatalom és a gazdagság csábító ígérését. Jézus válasza határozott volt: „Távozz tőlem, sátán!” Isten Igéjét hallgatva mi vajon ellene tudunk-e állani a kísértésnek, amely ma a meggazdagodási vágyban és az önzésben szüntelen jelentkezik? Ha megérezzük erőtelenségünket, Isten feltárja számunkra a kísértéstől való szabadulásunkat, nagyon egyszerű megfogalmazásban: „imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek” Amennyiben mégis úgy látjuk, hogy erősebb a mi ellenségünk, elcsüggedni akkor sem szabad, mert harcol velünk megváltó Jézusunk.

Az egyetemes imahét drága alkalom, amikor megkülönböztetés nélkül imádkozhatunk embertársainkért, hogy közösen tudjuk Isten akaratát teljesíteni. Tudom, hogy nagy feladattal terhel mindennapi életünk egyen-egyenként, de életünk végső határán majd az igaz bíró meg fogja kérdezni, hogy mit cselekedtünk embertársaink javára.

Egyre gyakrabban hangzik el, hogy a századunk végére az emberi élet „vákuumba” jutott. A mélységből való kikerülést különböző utakon keresik, de kevesen vállalják az áldozatot. Mi hálaadással gondolunk szüntelenül arra, hogy Isten nem hagyta magára bűneiben az embert, hanem elküldötte váltságul az ő Fiát, aki „nem aranyon vagy ezüstön, hanem az ő drága véréen váltott meg bennünket”. Jézus a kínereszten is imádkozott, esedezett érettünk, mondván: Atyám, bocsáss meg nekik. Krisztus szenvedése után Isten olyan nevet adott neki, mely minden név felett való, és mi őszinte meghajlással tartozunk az Úr előtt azért, hogy megváltott minket.

Jézus tanítványai félelemben és kétségek között maradtak mennybemenetele után. Ő azonban elküldte Szentlelkét, aminek az lett az eredménye, hogy megalakult az anyaszentegyház, amelynek tagjai vagyunk. Most, amikor mi mindennapi gondjainkkal és félelemmel a szívünkben előtte állunk, imádságunkra biztosan felel.

Manapság sokféle módon kutatja az emberiség a jövő kérdéseit, vizsgáljuk, hogy mi módon lehetne egységre jutni. Örömmel vesszük tudomásul, hogy Isten is megvizsgál

bennünket és vigyázóan őrködik felettünk. Nekünk, ha őszintén megvalljuk erőtelenségünket, tehetetlenségünket, meg kell hallanunk a vigasztaló üzenetet: a Lélek esedezik érettünk.

Adjunk hálát a gondviselő Istennek, mert általa találunk alkalmas időben segítséget megtartásunkra itt a földön, és általa találjuk meg üdvösségünket ott, ahol ő van, ülvén Istennek jobbján, ahonnan léssen eljövendő, hogy minket is átvigyen az Atya örök dicsőségébe.

E megtartó reménység a mi számunkra az evangélium örömezene 1998-ban és mindenkoron. Ámen.

E. Széles Mária

Az én lelkemet adtam belétek, hogy megéledjete

Alapige: Ezékiel 37,1–14

Megdöböntő prófétai látomás tárul elénk alapigénkben. Szétszórta heverő csontok tömege borzongat, mert egy olyan sokaság végpusztulásáról tanúskodik, amelyet lekasabolgtak, temetetlenül hagytak a bomlasztást elindító Nap hevében, a ragadozó állatok prédájául. A teljes reménytelenség képe ez, ahol a halál teljesen, végérvényesen diadal-maskodott. Mennyire megdöbenthetette ez a látomás Ezékiel prófétát, az egykori jeruzsálemi papot, a kultikus tisztaság örét! Látszik egész prófétai bizonyágtételén, hogy mennyire érzékeny minden tisztátalanságra Babilonban, a kultikus értelemben vett tisztátalanság helyén. A halott: tisztátalan; a kiaszott tetemek csontmezeje: tisztátalan és sérti a kultikus törvény előírásait. Izráel fiai ma is kezet mosnak minden temetés után, amikor kilépnek a temetőből.

E kultikus szemléletnél azonban többről van szó alapigénkben. A drámaiság abban áll, hogy ez a látomás a választott népet, a szövetséges Izráelt szemlélteti. Az egész prófécia tele van bizarr képekkel és jelképes cselekvésekkel. A bűnei rothadásában (33,10) élő nép végpusztulásának rajza ez a látomás. A megdöböntő az, hogy a világ minden népéből kiválasztott, méltóságra emelt „fiú”, Izráel – most halott. Csak a szétszórta csontok emlékeztetnek az egykori életre. Isten pedig életre és az élet szolgálatára rendelte választott népét. Ezért szabadította ki Egyiptomból, viselte gondját a pusztában, kötött vele szövetséget, vezette be az ígéret földjére. Isten minden üdvígéretének letéteményesévé lett, hogy rajta keresztül érkezék el Isten szabadító kegyelme minden emberhez. Ez a terv, ez a küldetés most, a babiloni fogságban meghiúsultnak látszik. Ebben a csődheizetben valóban megsemmisült Isten terve? A csontmező képében kiábrázolt helyzet azonban nem sors, hanem következmény. A megízetlenült só helyzete ez, amely „létaazonosságát” elvesztve, csak arra való, hogy kidobják és eltáposssák.

Ez a babiloni kép áttöri a századok sorompóit, és ismétlően láttatja magát. Nemcsak kísért, hanem valóságos helyzetképet ad Isten mindenkori egyházáról, ha letér szolgálata teljesítésének útjáról, ha nem tud ízt adni a világ étrendjében, ha az életéből áradó világgossággal nem tudja megtörni az áthatolhatatlannak tűnő sötétséget.

Az egyetemes imahét éppen a hét utolsó istentiszteletén szembesít bennünket: a gyülekezeteket, Isten egyetemes anyaszentegyházát, pásztoraival és tanítóival, vezető személyiségeivel együtt. A nagy kérdés Isten terve és szándéka szerint valójában ez: élünk-e, vagy a lét valamilyen elemi fokán vegetálunk? Komolyan vesszük-e környezetünk nehézségeit egyéni, családi, egyházi és népünk vonatkozásában, vagy pedig saját érdekeink érvényesítésével csak úszunk az árban?

Isten nem akarja, hogy prófétája ebben a megbénító látomásban maradjon. A prófétának hallania kell az Igét, és azt kell bizonyágtétel formájában hitelesen elmondania.

Ezékielnek legelőször Isten megszólítását kell meghallania: „Embernek fia, vajon megélednek-e ezek a tetemek?” Embernek fia – azt jelenti: te „föld fia”, te esendő, véges, korlátozott lehetőségek között élő ember, te kortárs vagy felebarát, aki felelős vagy embertársadért, akinek közösséget kell vállalnod az elhurcolt foglyokkal, éppen az életelen tetemekkel. Tudni kell, hogy itt van a szolgálat, a reménytelenség helyén. Isten kérdése nemcsak helyzetfelmérésre indít, hanem sejteti is azt a következő lépést, amelyet Isten készül megtenni a mélységből való kivezetés útján. Ez a kérdés egyelőre megmutatja a halál győzelmének valóságát: itt van a vég.

A próféta csak ennyit tud mondani: „Uram Isten, te tudod!” Ez a válasz nem tanácsalanságot fejez ki, hanem az emberi tehetetlenségről szóló bizonyágtételt, amely számol az élet Istenének hatalmával.

A meglepő az, hogy Isten ebben a kritikus helyzetben nem tesz semmit, hanem a prófétát mozgósítja: cselekvésre készíti. A prófétának egyszerűen prófétai szolgálatát kell gyakorolnia: a teremtő Igét kell hirdetni. A történelem kritikus pontjain Isten mindig csak ígéhirdetésre hívta fel szolgálóit, annak az Igének a hirdetésére, amely egyszerre szó és tett, amely legelőször meghatározza a szolga életvitelét és az egész élet bizonyágtétele nyomán lesz hiteles és hitet ébresztő a hallgatók, a befogadók körében. Az anyaszentegyház szolgálatának mindenkor nagy ügye ez! Ma, a huszonegyedik század küszöbén élő egyháznak létkérdése az, hogy meg tudja-e szólaltatni a tiszta evangéliumot – és valóban azt szólja-e – a szekularizált és a diktatúra romjaiból ocsúdó ember számára. Eszerint válhat a „föld sójává”, vagy vállalnia kell a kivetés és a megtapodtatás sorsát!

A halott tetemek, a kiaszott csontok egyedül a teremtő Ige által elevenedhetnek meg. Az Ige hirdetése legtöbbször reménytelen környezetben hangzik el. Emberileg úgy látszik, hogy nincs fogantatja, nem látszik az eredmény, késik vagy elmarad a gyümölcs-termés. Itt mindenképp felett Isten lehetőségeivel kell számolni. A szolgának, a sáfárnak egyetlen feladata van: a hűséges, fáradhatatlan szolgálat. Csak a vetés az ember munkája, a növekedés rajta kívül álló folyamat.

A próféta szolgálat az, hogy a halott tetemeket (!) felszólítsa és felkészítse arra a felséges történetre, hogy Isten mindenképp ellenére, a fogságban, az ítélet helyén – ismét szól és cselekszik! Ezt jelenti a megbízás: „...mondjad nekik: ti megszáradt tetemek, halljátok meg az Úr beszédét!”

A próféta szolgálat az, hogy helyet készítsen a meglevevítő Úrnak, az élet Istenének, aki Igéje és Lelke által az új teremtés aktusát végzi el.

A teremtő, a megváltó és a megszentelő Isten szólal meg itt és cselekszik a teljes reménytelenség helyén. Az egész ezékieli prófécia diadalmasan hirdeti, hogy a választott népnek végpusztulása ellenére, amikor megszűnt királysága, romokban hever az ország, amikor kiégett és leromboltatott a templom – van jövője, amelyet az élet Istene készít szövetséges népeknek.

A teremtés hajnalának eseményei elevenednek meg, és elővételezik a Krisztusban bekövetkező új teremtés ígését, amelyről Pál apostol beszél (1Kor 15; 2Kor 5,17).

Istennek teremtő szándéka, életigenlése érvényesül újra, aki nem halálra, hanem életre teremtette az embert. Bármennyire is valóság a halál mint a bűn kikerülhetetlen „zsoldja” (Róm 6,23), mégsem lehet az emberi élet utolsó állomása, mert Isten nem a holtaknak, hanem az élőknek az Istene. Isten megengedte a bűnt és igazságánál fogva fenntartotta annak következményét: a halált, de az élet győzelmét mindenképp megbizonyította.

A teremtett ember nem herosz, nem angyal, nem valami közlépény, hanem Isten alkotása: istenképi, életre teremtett gyermek. Földi eredetű (1Móz 2,7), de mennyei természetű. A kiaszott csontokat Isten azáltal formálja hús-vér emberekké, hogy izmokat rak” a csontokra és azokat inakkal köti össze. Az ember azonban a megelevenítő Lélek által válik élővé, és pedig úgy, hogy az az „élet leheleteként” olyan páratlan módon érkezik hozzá, ahogy a teremtett világban egyetlen élőlény sem érzékelheti. Ez a test és lélek egységében élő személyiség: Isten gyermeke, a felelős ember, aki elsősorban Urához kapcsolódik, azután pedig létazonossága alapján embertársaihoz és életterének minden más teremtményéhez.

Isten ennek az embernek adta azt a „mandátumot”, hogy sáfárként őrizve és gondozva uralkodjék a világban (1Móz 1,27; 2,15).

A teremtő Lélek ugyanúgy „lebeg” életforrásként a tetemek felett, miként jelen volt a teremtés kezdetén a mélységek felett.

Hisszük, hogy emberi életünk pusztaságában, a kilátástalanság és reménytelenség közepette ma is jelen van a teremtő Lélek. Ma is át tudja forrasítani a gyarló módon hirdetett Igét, meg tudja tüzesíteni az emberi erőtelen szolgálatot a mai „csontmezőkön”: modern életünk sok területén, ahol tanácstalanul áll az ember és azon töpreng, hogy „megélednek-e ezek a tetemek”

Ezékiel próféta engedelmesen belesimul Isten tervébe, és kész teljesíteni akaratát. Nem aggályoskodik, nincs ellentétele, nem tölti el kétség, nem vitatkozik és nem magyaráz semmit, hanem azt teszi, amit Isten parancsol: hirdeti a teremtő Igét. A próféta bizalommal engedelmeskedik. Isten most is meglepő módon cselekszik: életre támaszt, életet ad.

Isten parancsa szerint prófétálni kell, hívni kell a Lelket, az újjászüelő, teremtő Lelket. A Szentlélek szuverén módon munkálkodik: „a szél fű, ahová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod, honnan jő és hová megy...” (Jn 3,8) – de megszoríthatjuk, ha nem biztosítunk számára munkaterületet éppen a szívünkben (1Thessz 4,19; Ef 4,30).

Isten megelevenítő munkája közösségi jellegű. Isten Igéje és Lelke által nem egy kiválasztott tetemet elevenített meg, hanem mindenkit a csontmezőn, Izráel egész házáat. Az Ige hirdetése által Isten mindenkit hív és mindenkit meg akar eleveníteni a gyülekezetek közösségében.

Istennek erről a megelevenítő munkájáról szólt ezen az egyetemes imahéten minden elhangzott bizonyágtétel szerte a világon. Isten nem kis közösségeket akar megeleveníteni, amelyek elfoglalják magukat saját kegyességük kérdéseivel s ezért nem látják a cselekvést igénylő nagy közösség égető kérdéseit. Az egyetemes imahét éppen ezért nem csak imádságra int, hanem cselekvésre kötelez, hogy teljesítsük a sárdisi gyülekezethez intézett parancsot: „erősítsd meg a többieket, akik halófélben vannak” (Jel 3,2).

Nagy szükségünk van arra, hogy nagyon szétnézzünk a magunk körében és meglásuk ifjúságunk, elhagyott öregjeink, az egyháztól elidegenedettek, a különféle szükségben levők sok-sok kérdését. Ott végezzük el szolgálatunkat hitünk bizonyóságaként.

Ezért ígéri: „És adok néktek új szívet, és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet. És az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolataimban járjatok és az én törvényeimet megőrizzék és betöltsék” (Ez 36,26–27). Ámen.

Alkalmi prédikációk

Esketési beszéd

Sándor Endre

Vámosújfalu, Magyarország

Isten nászajándéka

Alapige: 2Timóteus 1,7

Nem tudom, eszettekbe jutott-e már valaha, hogy mennyi mindent kapunk egy életen át? Ti is mennyi szeretetet, gondoskodást, odaadást kaptatok szüleitektől, rokonaitoktól, tanáraitoktól, barátaitoktól. S mennyi mindent kaptatok az élő Istentől, aki őket és titeket szeretettel és odaadással elhalmozott. Adjatok hálát Istennek ma mindezért! Köszönjétek meg neki a családot, ahol eddig felnőhettetek, dicsőítsétek Istent édesapátokért, amiért munkás kezet, jóakaratot és szorgalmat adott neki. Dicsőítsétek Istent édesanyátokért, aki fiatalságát, szépségét, erejét és idejét adta érettetek, hogy felneveljen, hogy gondtalanul tanuljatok. De ők voltak azok, akik imádságra, hitre, Isten- és emberszeretetre, a templom és a Biblia szeretetére megtanítottak titeket. Eddig benne éltetek egy szűk családban, ami most az új fészekrakással megszűnik. Sem az érzelem, sem a megértés nem beszél arról, hogy a házasságra lépés könnyű lépés lenne. Napjainkban sok fiatal el is bizonytalanodik e téren. A napokban valaki így töprengett: Elég érett vagyok én a házasságra? Képes leszek egy életen át örömet, boldogságot, szeretetet adni a társamnak? Elég szabad vagyok-e ahhoz, hogy ha kell, az érdekeimet meg tudjam majd védeni? S elég erős vagyok-e ahhoz, hogy a megalkuvásokat el tudjam hordozni?

Boldog vagyok, hogy ti minden emberi tűnődés ellenére most mégis ezt az együttes utat választottátok. Ti választottatok jól. Ezért Isten az ő Igéjéből most itt ebben az ünnepi pillanatban általam egy nászajándékot kíván nektek átadni. „Mert nem a félelemnek a lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” Óriási dolog, amikor ifjú emberek elindulnak együtt egyenesen és rendíthetetlenül a házaselet útján. Az ember önmagában kevés, kicsi az ereje, de Isten Lelke, mint „erő”, ajándékként jelenik meg kettőtök életében is. Egykor és ma is ő hozza mozgásba a keresztyén embert és a gyülekezetet. Ha mi nem tudunk lépni, ha mi nem látunk kiutat, akkor ő adja meg a kezdeményező lépést, s szünet nélkül kényszerít minket, hogy meg ne álljunk, bele ne nyugodjunk olyan helyzetekbe, amelyek nem jók. Isten Lelke ad nektek erőt napról napra a házaseletetekben. Isten Lelke tanít meg arra, hogy nézz előre, aztán nézz vissza. Tervezd a jövőt, de ne szűnj meg alakítani a jelent! S mindig legyen annyi időtök, hogy élményeiteket fel tudjátok dolgozni.

Mit is ad tehát nektek Isten nászajándékba?

1. Legelőször is azt a tudatot, hogy nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten! Nagyon fontos, hogy erről soha ne feledkeztek el. Ma nagyon sok ember fél. Fél a holnaptól, fél a betegségektől, egyáltalán fél a jövőtől. Mindig szomorúan hallom, amikor ifjú emberek így nyilatkoznak: Mire nőüljek meg? Miért szüljek gyereket? Olyan bizonytalan és olyan kiszámíthatatlan minden. De ti nem a félelem lelkét kaptátok! Valóban bizonytalan az élet annak, aki nem hisz. Bizonytalan annak, aki csak magában vagy egy-egy változó politikai vagy gazdasági áramlatban bíz. Aki tudja, hogy élő Istene van s az élete az Isten kezében van, az sohasem felejt el még a nehezebb napokban sem; ahogy Luther Márton írta a zsoltár alapján: „Erős vár a mi Istenünk!” Nála menedéket találunk, nála biztonságban érezhetitek ti is magatokat. S így nem kell fél-

nünk senkitől és semmitől! Bízzátok hát rá magatokat erre a hatalmas Istenre. Nem elég az életeteket egymásra bízni. Együtt bízzátok rá életeteket Istenre! Hogy is van hát? Ha tehát Isten nem a félelem lelkét adta nektek, akkor mit adott? Adta az erőt, a szeretet és a józanság lelkét.

2. Ember voltunk tele van panasszal. Környezetünkben sokszor halljuk: nincs eröm! Ezt nemcsak a betegek, nemcsak az öregek, hanem a fiatalok és az egészségesek is mondják. Kedves ifjú testvéreim! Nektek Isten erőt ígér! Az erőnek lelkét adja nektek. Mire való az erő? Hogy ne legyetek elesettek és adjatok példát hívőknek és hitetleneknek egyaránt. De ott motoszkál bennetek is a kérdés: Hogyan lehet erőhöz jutni? Nem úgy, ahogy ma embereket ámitanak, hogy nekem van „energiám” és én adok belőle a másoknak, hogy feltöltsem egy időre. A teljes Szentírás arra tanít, hogy csak úgy lehet erőhöz jutni, ha megállunk. Csak úgy lehet erőhöz jutni, ha elcsendesedünk. Az autó is csak akkor jut erőforráshoz, ha megáll. A benzinkútnál csak álló járműveket tudnak feltölteni. A repülőgépek is csak akkor jutnak kerozinhoz, ha leszállnak. Az embereknek is adott Isten egy ritmust: hat nap a munkára, egy a feltöltekészésre. Hat nap nektek, egy az Istennek. Tudom, van Bibliátok, ismeritek egyházunk hetilapját, olvassátok kiadványainkat, bízom benne, hogy együtt is meg fogjátok találni az Isten házát. Erőt szeretnétek? Gyakoroljátok a magányos és közösségi keresztyén életet! Akkor lehettek erősek, ha a Teremtő és Megváltó erejével feltöltekésztek napról napra egyéni imádságban, családi áhítatban, hetenkénti istentiszteleteken. Ezek lehetőségek. Isten kész benneteket megajándékozni, de ezt az ajándékot is nektek kell elfogadni!

3. Adja nektek a szeretet lelkét. Azt hiszem, nem kell különösebben ecsetelnem, hogy mennyi szeretetlenség van a világban. S azt sem, hogy milyen önzők tudnak lenni az emberek. Most idézem éppen annak az idős édesanyának a szeretetotthonba juttatását, akit kórházba vittek, súlyos műtét után gyermekei – akik meg voltak győződve, hogy úgyszólván meghal – aláírták vele, hogy eladja a házát. A pénzecskén elosztottak, de az édesanya meggyógyult s nincs hol fejét lehajtania. Minden gyermekénél van már egy öreg szülő, a házastársaké, neki nincs hely! Pedig szeretetben nevelt fel, tanítatott három gyermeket. S ma hajléktalan!

Rajtatok viszont látom, hogy sugárzik a szeretet. Ne feledjétek soha, hogy a szeretet forrása Jézus! Egyedül rá van szüksége minden embernek, hogy szeretete el ne apadjon. Jézusnál van az igazi szeretet, aki önmagát adta értünk, értetek, hogy boldogok legyetek, a szeretetetek soha el ne fogyjon (1Kor 13).

4. Kaptok még egy nászajándékot, a józanság lelkét. S ez nem csak azt jelenti, hogy józanul éltek, nem fogyasztotok alkoholt, hanem azt is, hogy az élet dolgait mindig reálisan látjátok. Józanul szemlélitek a világot. Nem estek túlzásokba. Nem engedtek a csábításoknak. Nem engedtek semmiféle tévelygésnek, semmiféle emberi lelkesedésnek, hogy eltérítsen benneteket a helyes úttól, hanem a Biblia és a Heidelbergi Káté alapján józanul ítéletek meg a világot, a másik embert, Istent és saját életeteket. A józanság lelke erre az életszemléletre serkent benneteket.

Ez az ajándék mindenkinek szól, mindenki megkaphatja, természetesen azok is, akik most megtöltitek a templomot. Isten felkínálja nektek is mindezt.

Mindannyian, akik ismerünk, szeretünk titeket, hálaadással mondjuk el: boldog emberek vagytok. Mindkettőtöknek van jó munkahelye – a mai világban ez nagyon nagy dolog –, kaptatok szolgálati lakást, van élő hitetek, van bennetek krisztusi szeretet. Kérlek, soha ne feledjétek Isten nagy nászajándékát, amivel ma megajándékozott benneteket: Nem a félelemnek lelkét adja nekünk az Isten, hanem az erőnek, szeretetnek és a józanságnak lelkét. Így éljétek! Ámen.

Temetési beszédek

Szabó András geryeszegi lelkipásztor temetésén

Csiha Kálmán

Öv, fáklya, ajtó

Alapige: Lukács 12,35–40

Ebben a hirtelen jött, megdöbbenő gyászunkban az Úr Jézus szavait hallottuk, melyeket egykor a tanítványainak, ma elsősorban a lelkipásztoroknak, de mindannyiunknak mondott és mond. Az őrségben való helytállásról van szó benne, és egy láthatatlan nagy házról, az anyaszentegyházról, a mi erdélyi anyaszentegyházunkról is, ahol a változó időben, napsütésben és jégverésben egyaránt, felővezve derekukat, meggyújtva szövétnekeiket, ott kell úgy álljanak a lelkipásztorok a gyülekezetek ajtainál, várva a gazdát, hogy amikor megjön és zörget, akkor megnyissák neki az ajtót. Ti is azért legyetek készen – mondja az Úr Jézus. S legyetek hasonlók az olyan emberekhez, akik felővezik magukat.

Abban a régi időben az emberek ruházata olyan volt, hogy amikor dolgozni indultak vagy őrséget állni indultak, akkor egy derékövvel körül kellett övezzék magukat, hogy dolgozni tudjanak. A katonaviselt emberek különösképpen tudják azt, hogy mit jelent a derékszíj, hogy amikor felteszem, akkor szolgálatban vagyok, akkor nem a magam ura vagyok, hanem azé, aki engem odaállított az őrségre. Minden lelkipásztoron rajta van ez a láthatatlan öv, ez a mennyei derékszíj, amivel felővez minket Jézus. Ezt vesszük el az ő kezéből és magunkra övezzük, hogy ott álljunk, ahová ő állított bennünket, és hogy egyszer majd beszámoljunk arról, hogy miként tudtuk őrizni a mi anyaszentegyházunkat, a mi népünket.

Szabó András lelkipásztor testvérünk is átvette ezt az övet; az egyház kezéből vette el, amikor az egyház felhatalmazta őt arra, hogy lelkipásztor legyen. Azonban ez az öv régi. Ezen a szolgálati övön megtalálható Bod Péter keze nyoma, a régi gályarabok szenvedése, rajta van az apák hite, Jézus Krisztus küldő parancsa, és ott vagyunk mi is. Nemzedékről nemzedékre, amikor felesketjük a lelkipásztorainkat, továbbadjuk ezt az övet, ezt a drága övet, amit ránk bízott az Úr Isten, hogy minden lelkipásztor legyen felővezve a hűség és a szolgálat drága parancsával, és álljon a vártán.

Más ez az öv kívülről, és más ez az öv belülről. Kívülről lehet, hogy fényesnek látszik, csillogónak, irigylésre méltónak, de akik a lelkükre kapcsolják ezt az övet, azok érzik belül azt a fájdalmat, amivel felhorzsolja a lelküket. Ott belül ezen az övön rajta van minden személyes probléma, minden belső lelki válság, minden belső lelki szenvedés, amit nem kell hogy lássanak mások, amit csak az tud, aki viseli az övet, és az az Isten, aki adta ezt az övet.

Szabó András testvérünk életében is más volt ez a külső öv, mert másképpen látszott sokak számára, de csak ő tudta ennek az övnek a belső oldalát, ami felvérezte sokszor a lábát, csak ő tudta a gyermekei feletti gondot s azt, hogy miként tudott egyedül élni az utolsó három évben. Akik kívül voltak, mi, akik kívül voltunk, csak kívülről tudtuk az övet megítélni. Láttuk, hogy hűségesen végezte a szolgálatát, hogy megállt azon a helyen, ahova állítottuk, és ahová Isten állította őt. Az ő belső sérüléseit csak Isten látta. Legyetek olyanok, mint akik felővezik magukat. Még akkor is, ha sok belső sérülés van,

az övnek kívül feszesen kell állnia, és mindegyikünknek ott kell állnia hűséggel a vártán, ahova Isten állított.

S legyen a ti szövétneketek meggyújtva – mondja az Úr Jézus. Tudjátok-e, milyen a szövétnek, a fáklya? Tulajdonképpen egy rúdra tekert rongydarab, amit szurokba mártanak, de ami önmagában még nem ér semmit, mert csak akkor lesz értékes, amikor meggyújtják. A theologiai tudomány is ilyen, a lelkipásztori szolgálat is ilyen: csak akkor ér valamit, ha meggyújtják, ha égni kezd egy lelkipásztor lelke, ha nem elégszik meg azzal, amit tud, hanem át akarja azt adni; ha nem elégszik meg azzal, hogy neki világossága van, hanem azt akarja, hogy az ő sokszor sötétségben és viharban járó népe is sok nehéz történelmi éjszakán világosságban járjon; ha nemzedékről nemzedékre meggyújtja a fáklyát. Krisztus Urunktól és a reformációtól kezdve úgy volt, mint az olimpiai játékokon, amikor jöttek a staféták és átadták egymásnak az olimpiai lángot, hogy azt vigyék tovább, hogy majd a staféta végén meggyúljon a láng és elkezdődhessék az ünnepély.

Mi egy különös, nagyszerű ünnepélyre készítjük fel a mi népünket: az örök élet szép ünnepélyére, a Jézus Krisztus megérkezésének szép ünnepélyére és az addig való megmaradásunk szép ünnepélyére. Lelkipásztori nemzedékek nemzedékről nemzedékre továbbadják a lángot, egyik fáklya gyúl a másiktól, és nem engedjük, hogy kilobbanjon ez a láng és sötétség hulljon a népünkre.

Szabó András testvérünk is megkapta e lángot. Egy lelkipásztori családon át kapta meg, az édesapjától és az édesanyjától kapta meg. Otthon a családban kapta meg, ahol érezte, hogy ez a láng lobog; ahol érezte, hogy a szülei nem csak azért élnek, hogy valamilyen foglalkozásuk legyen, hanem a lelkipásztori család minden gyermekével együtt azért él, hogy az Úr Istent igazán dicsérje és a mi népünket igazán szolgálja. Milyen drága és áldott dolog lehetett, amikor az édesapa és az édesanya szívetől meggyúlt az ő fáklyája is, az ő lángja is. És ezt a lángot vitte tovább.

Legyetek olyanok, mint akik az ő Urukát várják, hogy mikor megjelen a menyegzőről és zörget, megnyissák neki az ajtót.

Szabó András lelkipásztor testvérünkre az anyaszentegyházon keresztül három ajtót bízott az Úr Isten: a marosvásárhelyi segédlelkészség ajtaját, egy nagy gyülekezet ajtaját, ahol boldog volt, ahol született első gyermekük; azután a székelypompai ajtót, majd a gernyeszegi ajtót.

Ti, akik szerettétek, és akiket szeretett, akiknél élete utolsó három évét boldogan töltötte, ti tudjátok, hogy hűséggel állt az ajtónál. Ha jött az Úr Jézus és zörgetett, ha a régi igékkel zörgetett szívének ajtaján, megnyitotta a Szentírás ajtaját, a gyülekezet ajtaját, hogy jöjjön a mennyei gazda, mert tudta, hogy a gazda mindig menyegzőről jön. Tudta, hogy Jézus sohasem hoz szomorúságot, tudta, hogy Jézus még a legnehezebb percekben is a menyegző örömét hozza.

Tudta, hogy Jézus azért állította ide, hogy nyissa meg az ajtót. És most ez az árva gyülekezet, ez az árván maradt nép megköszöni az Úr Istennek megboldogult lelkipásztor sokszori ajtónyitását, amikor szívetekre hullhatott egy-egy Ige, amikor Isten jósága közel jött hozzátok.

Mivel az Úr Jézus figyelmeztette a tanítványait, azért ti is legyetek készen, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, amelyben eljön az embernek Fia.

Emlékezzetek! Ti sem gondoltátok, ő sem gondolta még reggel, hogy este már jön a Gazda és most nem másokat kell hívogatni, vigasztalni, biztatni, hanem jön a mennyei Gazda, zörget, megnyitja az ajtót és el kell indulni utána csodálatos magasságok felé, hogy az örökkévaló Isten trónja előtt beszámoljon arról, hogy miként hordozta ezt a drága övet, amelyet rábíztak, hogy miként őrizte a lángot, amellyel meggyújtotta szívet az Isten, és hogy miként őrizte az ajtófélfát, amikor viharok támadtak, amikor

tűző nap égetett, amikor vad idők szét akarták tépni ezt a házat, amikor éveken át őrizte Gernyeszeg ajtóját, népe szívének ajtóját. Még ő maga sem tudta, amikor reggel a kongruaosztáson a lelkipásztor testvéreinek arról az Igéről beszélt, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennybe, és hogy ez a legfontosabb. Nem tudta, hogy este már neki kell meglátnia, hogy ott van az ő neve beírva. Nem tudjuk mi sem, testvéreim, sem a napot, sem az órát. Ez figyelmeztetés nekünk is. Nagy figyelmeztetés ez, nagy figyelmeztetés nektek is, gondnoknak, presbitereknek, gyülekezetnek, szereteteinek, hogy nem tudjuk azt a napot és azt az órát, amelyben Jézus jön, vagy amelyben mi megyünk Jézushoz. Azt csak Jézus tudja egyedül, aki most eljött, aki most zörget, és egy megdöbbenő percben utána kellett indulnia. E megdöbbenő percben lehullt az őv és itt maradt.

Itt maradt és itt fekszik a gyász porában. Mi most csendben felvesszük ezt az övet. Megtörölgetjük és elsiratjuk egy drága szolgatársunkat, aki viselte ezt az övet. S azt várjuk, hogy valaki majd azt mondja: most én csatolom magamra helyette ezt az övet és viszem tovább, hogy ne legyenek gazdátlanok ezek a mennyei övek itt Erdélyben, a mi anyaszentegyházunkban.

Itt és most nagy sötétség borult reánk, a családra, az édesapára, az édesanyára, az öt testvére, a családtagokra, szereteteire, a gernyeszegi gyülekezetre, a volt osztálytársakra és a mi szívünkre is. A lelkipásztorok szívére nagy, fájó sötétség borult. Itt és most egy helyen, egy vártán, egy ajtónál nincs aki magasra tartsa a lángot, hogy a mi népünk nyaktörő, nehéz utakon, fergeteges, vad éjszakákon is lásson. Mi csendben lehajolunk és felvesszük a fáklyát, hogy majd továbbadjuk azt. Gernyeszeg népe, imádkoztatok azért, hogy legyen majd olyan lelkipásztorok, akiben tovább ég a láng, s aki magasra tartja a fáklyát, hogy mindig lássátok. Íme, egy ajtó üres lett a szülői házban is, a testvérei, szerettei szívében is, itt nálatok a parókián is. Egy ajtó nagyon üres lett a mi szívünkben is. De hisszük, hogy e mellett az ajtó mellett ott áll láthatatlanul a mi Urunk Jézus Krisztus és védi ezt az ajtót. Gernyeszeg népe, gondnokok és presbiterek! Vigyázzatok erre az ajtóra, és imádkoztatok, hogy hűséges őrálló érkezzék majd ide, hogy ez a sok évszázados ajtó ne maradjon üresen, és ne csapdossa a szívekben az ajtót összevissza a szél kavargó vonulása, hanem Jézus Krisztus kegyelméből hűséges őrálló legyen itt.

Búcsút veszünk most tőle; átvesszük tőle az övet, amelyet tőlünk kapott. Tőlünk kapta? Nem! Krisztustól kapta. Átvesszük tőle ezt a fáklyát, amit egy édesanyai, édesapai szív gyújtott meg, hogy tovább világítson. Ki gyújtotta meg ezt a fáklyát? Krisztus gyújtotta meg! Átvesszük tőle az ajtót, amelyhez odaállítottátok őt. Ti állítottátok? Nem! Krisztus állította oda. Mi hisszük, hogy ettől az ajtótól elindult a mennyei ajtó felé, s valahol ott jár a mi Krisztus Urunk áldott országában, hogy beszámoljon neki erről az övről, erről a fáklyáról, erről az ajtóról, egy lelkipásztori életről, hogy visszaadhassa mindezt az ő Krisztusának, aki váratlanul érkezve jött, és aki hazahívta őt a földi szolgálatból. Egyszer így lesz majd mindannyiunkkal, lelkipásztorokkal és nem lelkipásztorokkal, öregekkel és fiatalokkal, egyszer elindulunk Krisztus után. Milyen jó, hogy mindegyikünket vár a Gazda, hogy most is, ezen a nehéz órán a menyegzőről jött és menyegzőbe megy az ő szolgájával az örök életbe, akit hazahívott földi szolgálatából.

Nekünk ez a vigasztalásunk. Ti valamennyien tudjátok, édesanyja, édesapja, testvérei, lelkipásztor testvérei valamennyien tudjátok, presbiterek, gyülekezeti tagok, valamennyien tudjátok, hogy minden földi feketeségen túl, a halál rettentő hatalmán túl a mennyei menyegzőre vár bennünket a mi Urunk. Neki számolunk majd be, ha majd egyszer ő maga nyitja meg előttünk az ajtót, hogy az ő világossága mellett meheszünk be az ő országába, aki értünk hordozta a töviskoronát, s aki értünk halt meg a keresztfán, hogy nekünk örök életünk, vigasztalásunk és üdvösségünk legyen. Ámen.

Szétosztotta önmagát

Alapige: Jób 19,25

Mély megdöbbenéssel, de Isten akaratában megnyugodva állunk e koporsó mellett mindnyájan. Emberi szó vigasztalást már nem adhat, egyedül ahhoz menekülhetünk, akinek keresztjéhez leroskadhatunk, ahhoz, akiről Jób így tesz bizonytságot: Mert én tudom, hogy az én megváltóm él és utoljára az én porom felett megáll. Erről a Megváltóról tett egész életével és szolgálatával közöttünk bizonytságot drága lelkipásztorunk, akit 1992 őszén rendelt erre a szolgálati helyre Isten.

Sok-sok áldott szolgálata volt ez idő alatt, melyeket nem számokban mérünk, hanem abban az erőben, amit lelkünkbe adott. Tiszta, csengő hangja, egyszerű, világos igehirdetésének mélységesen átélt üzenete betöltötte szívünket és a templomot. Mellettünk állt bizonytságtételével és az örök életbe vetett reménységgel, valahányszor koporsó mellett szolgált. Áradt a szívéből az öröm, amikor boldogságunkkal jöttünk Isten házába. Nevelte gyermekeinket és ifjainkat úgy, hogy nem magát állította példának, hanem elindította őket arra az útra, ahol mindnyájan meghallhatták Jézus szavát: „Kövess engem!” Bárki kérhette segítségét, mert soha nem fordított hátat senkinek. Építette a lelkeket, és megálmodta a templom megújítását is, melyhez hozzákezdett, amelyet most ránk hagyott, de rá emlékezve ígérjük Isten színe előtt, hogy megvalósítjuk álmait az egész gyülekezet és a presbitérium összefogásával. Annyi ajándékot kaptunk benne, hogy nem lehet felmérni azokat. Szétosztotta önmagát családjának, gyermekeinek, barátainak, gyülekezetének. Élete gyertyáját mindkét oldaláról egyszerre égette. Örök nyugtalanságban, felfokozott tenni akarásban teltek napjai. Szerettük volna sokszor megállítani, de nem lehetett, néhány pillanatra megpihent, és aztán megint rohant tovább.

Mi elől menekült? Csak Isten a tudója, talán fájalmát, a lelke mélyén meghúzódó magányt akarta felejtetni; az elvesztett családot siratta; a boldogságot kereste, és rájött, hogy nem jól kereste. Mindezt csak Isten tudja, mert egyedül ő ítélheti meg kegyelmesen az életet. Mindnyájunk számára szólt a vigasztalás az elmúlt napok bibliai üzenetében, ahol azt hallottuk, hogy a tékozló fiú egyszer hazatalál, mert útja végére érve kiszalad elébe az atya, megcsókolja, keblére öleli és hajlékába fogadja a büntől, fájdalomtól megterhelt gyermekét. Hisszük, hogy őt is keblére ölelte teremtő Istenünk. Ezzel a reménységgel kérünk vigasztalást mindnyájunk számára. Isten velünk, viszontlátásra. Ámen.

Köllő Gábor

római katolikus lelkész

Amit Isten készít az őt szeretőknek

Alapige: 1Korinthus 2,9

Képek tolongnak bennem, emlékek, közös hittanórák, ökumenikus imahetek, mélyenszántó közös tervek és fájalmak. Hollandiai közös együttlét, minden-minden, ami két jó barátot és paptestvért összeköt, s aztán a pillanat töredéke, mely lelkemet azóta is rázza, mióta halálának hírért vettem. Minden porcikám fáj, András, mert elveszítettelek. Most élem át egészen, bár áttélesen, de mégis közlelrol a halált szerettemben. Édesanyám és teológiai rektorom után (akik a kezeim között haltak meg) te következel, kinek lelkét, szellemét, szenvedéseit, bátorságát, reményét és humorát jól ismertem. Mindenki előtt kijelentem és állítom, hogy bennünket a szenvedés mélyreható és megtisztító ereje

hozott össze. Tíz évvel ezelőtti marosvásárhelyi találkozásunkkor éreztem, hogy szándékunk azonos s bár nem egy felekezethez tartozunk, mégis ugyanazt a Fájdalmak Férfiát, a szenvedő szolgát szolgáljuk.

Előttem van a kép, amikor mint két naiv kezdő autóvezető, Árus Lajos temetésére eljutni akarván, egy kiló kávéval autót koldultunk. Örültünk egymás jelenlétének, vitatkoztunk az Igéről, Erdély történetéről. Fájt mindkettőnknek népünk sorsa és élete. Ez utóbbi itt maradt nekem és szolgatársaimnak. Te most elmentél, itt maradtak gyermekeid, feleséged, szüleid, testvéreid, szeretett gyülekezeted, barátaid. Gyorsan elmentél, s ezért maga a titok, a misztérium annál égetőbben fáj a titkokat megismerni akaró lelkeknek. Egy héttel ezelőtt Szováta utaztunk együtt, amikor fáradt lényemnek akartál segíteni azzal, hogy megmutatod nekem Szováta patakát, az égre kiáltó rengeteget, melyben feloldódik a gondokkal küszködő lelkipásztor lelke. Ki is fejeztem köszönetemet neked, mondván: „atyámfia, nagy örömet szereztél nekem” – mire te: „mindezt barátságunk kis ajándékának tekintem” „Mondd csak – folytattam –, ugye mi mindig segíteni fogjuk egymást?”; mire te: – „Ezt a kérdést fel se tedd” – Ez volt; majd otthon, a geryeszegi parókián éjszakába menően elbeszélgettünk. Mintha éreztem volna, hogy utolsó alkalommal találkoztunk. A társaságban ott ülő harmadik személynek megjegyeztem, hogy számomra jó ember vagy. Most nem akarok nagy szavakat mondani, de úgy érzem, hogy mindenkori dialógusunkat folytatnom kell. Most az Igéhez menekülök és ismétlem: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor 2,9).

I.

Amikor kijelentem, hogy „szem nem látta”, lemondok az időről, határtalan teret szolgáltatok az emlékezésnek és beleásom magamat az eljövendő jelenbe. Ez az alapállásom az örökkévalóságig hatol. A kétségbeesésnek semmi hasznát sem látom, mert az elfordítana engem és kedves szeretteidet Isten boldog színe látásának reményétől. Hiszem, hogy most még tükörben, homályosan látok és a tudásom is csak töredékes, de azt szilárdan remélem, hogy Isten téged úgy ismer, mint ahogy te hagytad működni benned őt. Ilyen esetben az én fájdalmam és a szeretteidé, a hiányérzet, a nagybetűvel írott Léted Istent célozza meg. S ha letépjük az irrealitás fátylát, látni fogjuk, hogy ami után vágyakoztunk, lényege szerint birtokunkban van. Ha ezt belátjuk, egy ideig továbbra is szenvedünk még, de már boldogok vagyunk.

II.

„Fül nem hallotta” – szenvedni fogunk attól, hogy ettől arrafelé nem hallhatjuk a hangodat, mert az már egy kicsit illuzórikus lenne, de nagyon nehéz ezt elfogadni. De tudjuk azt, hogy a vágyakozásunk az iránt, hogy téged halljunk, egyáltalán nem illuzórikus. Le kell szállnunk hát önmagunkba, oda, ahol a valóságos énünk székel. Ez olyan, mint az éhség, amikor az ember táplálékról képzeleg, de maga az éhség valóság. Ezt kell elfogadnunk. Mivel távolléted reális, ezért merjük Isten végtelen nagy szeretetébe beleképzelni kibontakozó lelked életét és megerősödni abban, amit az Ige mond: „fül nem hallotta”

III.

„Emberi szív föl nem fogta.” Ebben együtt elismerjük, hogy Krisztus ismer minden emberi nyomorúságot a bűn kivételével. Ezért van az, hogy az én bűnökkel tele életem

az ő közvetlen közelében lehet, mely tökéletesen tiszta jelenlét. Úgy is mondhatnám, hogy Isten jelenléte, közelsége a lelkekhez fölötte áll a vigasz és a fájdalom helyének. Ezt csak a Biblia által meghatározott ész helye, a szív tapinthatja meg, egészen közvetlenül. Szent Ágoston így fogalmaz, amikor erről elmélkedik: „Nem mi veszítettük el szeretteinket – ők hagyták el a mi világunkat.”

Beszédemet Selma Lagerlöf gondolataival zárom: „Ó, halál, sápadt barátom, olyan igaz is az, mint amilyen vigasztaló, valamikor én is találkozom veled? Hozzám is eljössz, akármilyen soká tudom is elviselni a földi munka terhét, lehúzod lábamról az elrongyolódott cipőt, kiveszed kezemből a seprűt és a lisztesbödönt, és levetteted munkaruhámat, gyöngéd erőszakkal csipkés ágyra fektetsz, vászonba, selyembe takarsz. Lábamnak nincsen már szüksége cipőre, de a kezemre hófehér kesztyűt húznak, munka azokat már nem mocskolja. Bevezetsz engem az édes nyugalomba, s ezeréves álmodok én! Ó, Megváltó! Én vagyok a legtovább habozó földi munkás, mégis gyönyörűséggel teljes reszketéssel álmodok arról a pillanatról, amikor befogadnak a te országodba.” Ámen.

Kállay László

Isten szolgálói

Alapige: 2Korinthus 6,4–10

A „nekieresztett kantárszárral vágató Halál” (Sipos Domokos: Vágtat a halál) kiragadta családtagjai közül, kiragadta közületek, gyászoló gyülekezet, és kiragadta közülünk, a Görgényi Református Egyházmegye lelkeszi közösségéből, Szabó András lelkipásztort.

Amit itt mondani kívánok, az nem a volt szolgatárs fejére helyezett szép szavak koszorúja, mert az életnek koronáját a mi megváltó Jézusunk adja annak, aki hű marad mindhalálig.

Nem is a saját szavaimmal, hanem az Írás, tehát a Biblia beszédével akarom Szabó András földi képét, lelkipásztori arcát megismertetni és elismertetni. Egyetlen lelkipásztort sem lehet különválasztani emberi mivoltától, de emberi-földi mivoltába beleoltja a teremtő és elhívó Isten az ő mennyei szíromleveleinek színes gyönyörűségeit is.

Az az igei tükör, amelyben Szabó András arcát szeretném láttatni, a 2Korinthus 6,4–10-ig terjedő versekben áll elénk.

Ezt mondja Pál apostol magáról és munkatársairól: ajánljuk magunkat mint Isten szolgálói.

Isten a maga titkaival (1Kor 4,1) való sáfárságra hívta el az ő édesapját, testvérét és őt is. Szolgálatunk itt folyik, de mennyei erők táplálják. Boldog az a szolga, akit az ő Ura így fogad be az ő házába: jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután, menj be a te uradnak örömébe” (Mt 25,21).

Isten szolgálói az említett Ige szerint a türeásban kell hogy példát mutassanak, tudván, hogy az, akinek szolgálatában állunk, „hosszasan tűr értünk, nem akarván, hogy némi elvesszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson” Ez a lelkiület vezeti a lelkipásztort a vallásórák megtartásakor a csintalan gyermek irányításában és nevelésében. Türelemmel várja a gyümölcsök beérését igehirdetési szolgálatai, pasztori beszélgetései után. És türelemmel hallgat el, zár szívébe nem egy bántó, sértő megjegyzést, mert Isten szeretetével lett teljessé szíve és a szeretet hosszútűrő, a Léleknek gyümölcse pedig: béketűrő (Gal 5,22).

Egy másik velejárója Isten szolgájának a küszködés. Azon való fáradozás tehát, hogy az Úr szőlőskertjében mindenek szépen és ékesen, Isten dicsőségére történjenek, hogy a gyülekezet épüljön, hogy a templom javítása megtörténjék, hogy az Úrnak házába vasárnapról vasárnapra a hívek eljöjjenek, hogy a gyülekezet egysége és békessége erősödjék. Az Ige küzdőterének is nevezi a szolgálatot, és a lelkeszt arra készíti, hogy kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdőtér, nézvén a hitnek fejedelmére, Jézusra.

Ebben a küszködésben az itteni gyülekezeti területen és egyházmegyei lelkészi közösségben is nagy részt vállalt Szabó András lelkipásztor.

Isten szolgájának egy másik ismertetője alapigénk tükrében: a tudomány. De az úgy van a mi birtokunkban, mint ahogyan az Úr Jézus mondotta: „az én tudományom nem az enyém, hanem azé, aki elküldött engem” (Jn 7,16).

Egyházmegyei lelkészértekezleti elnöki tisztségében Szabó András igyekezett mindig azokat szólani, amelyek az egészséges tudományt szolgálták (Tit 2,1). Halála napján tartott bibliamagyarázatával odakötötte mindnyájunk szívét az Igéhez és megváltó Krisztusunkhoz. „Ne azon örüljete, hogy a lelkek engednek nektek, hanem sokkal inkább azon, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyekben” – szinte előrevetítette nevének földi elvesztését és a mennyekbe való beírását.

Nem mehetünk el Szabó Andrásnak mint Isten szolgájának egy másik jellemvonása mellett sem meghajlás nélkül: ajánljuk magunkat szívességben. Ez a fogalom a jó szív emberét vetíti elénk. Nem tudtuk mi és úgy gondolom, még sokan mások, megkérni úgy egy szívességre, hogy azt készséggel meg ne tegye. Szívesen segített, közbenjárt, eljárta gyülekezeti és baráti ügyeket elintézni. A szolgának Ura gyűjtött világosságot szolgájának szívében Isten és a felebarát szeretetére, neki való szívességre.

Szabó András nem beszélt sokat erről, de mi láttuk, néha-néha megérezte és vele mint Isten szolgájával, „mint bánkódóval, noha mindig örvendezővel” szívesen társalogtunk.

Az egykor feleséggel és három gyermekkel rendelkező férj és apa valószínű átélte a Szombati Szabó István református pap-költő Éjtszakák robotosa című költeményében leírtakat: Az éjtszakák ölében, szent gyötrelmek ölében / lettem halott, lettem halott. / Én csak szomorú voltam. Én is messiás voltam. / Senki se hitte. Senki se hitte.

Vagy:

S valahány hegy van: mind Golgota-hegy!
Ön-Golgotáján messiás legyen
Mindenki, aki a hegyre megy.

S ki hegyre jut és megáll a hegyen:
A keresztjét is magával cipelje,
S elhiggye, hogy az Golgota legyen.

Mert gyötrelmek a messiási kéjek,
S halállal bokrétázza fel magát,
Ki sorsokat lát és sorsokba mélyed.

(Hitvallás messiások földjén)

Bánkódók, noha mindig örvendezők. Ez volt ő, és ezek vagyunk mi.

Szabó András öröme a családja, a gyülekezete és a népe öröme volt. Hisszük, hogy Krisztus, akinek hű szolgája volt, itt a földön sokszor megérezte vele a Zsoltáros valómását: siralmamat vigasságra fordítottad, körülöveztél örömmel (Zsolt 30,12).

Jézus mondja szolgáinak: örüljete és örvendezzete, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben (Lk 6,23). Ámen.

Bányai László

Szomorkodni, de nem esni kétségbe

Alapige: 1Mózes 23,2

Nagy szomorúság érte Ábrahámot, Sára meghalt.

Nagy szomorúság ért benneteket is, gyászoló testvéreim. Azt, akit oly nagyon szeretetek, aki éjt nappallá téve dolgozott érettetek, most elveszítettetek. Örök álmra zárta le szemét a halál. Emberi gondolkodásunk szerint még élhetett volna. Nemrég, még a múlt hónapban is dolgozott. Nyugdíjaztatása után sem tétlenkedett, két kis unokáját nevelte.

A koporsóban nyugvó testvérnőnket életében is sok szomorúság érte. Szülei korán elhaltak, árvaságra jutott. Egy jószívű távoli rokona vette magához, felnevelte, szárnyaira bocsátotta. Első férje a második világháborúból nem tért haza. Két gyermeke tragikus módon egymás után halt meg. A földrengés alkalmával háza összeomlott, ő maga is súlyosan megsérült.

A szomorúság sokszor ránehezedik az ember életére. Olyan felhőhöz hasonlít, ami esőt, szélvihart és sötétséget okoz. Szomorúak vagyunk, ha betegség, rossz hír, kellemetlen esemény ér bennünket. De talán szomorúságunk akkor a legnagyobb, amikor szeretteink koporsója mellett kell állanunk. Megérezzük ekkor tehetetlenségünket, kicsinységünket. Jóvá akarnánk tenni a meghalttal szembeni hibáinkat, de már nem lehet. Ennek és az örök elválásnak a tudata még jobban elszomorítanak minket.

Nagyon hiányzott Ábrahámnak és Izsáknak Sára.

Minden biznnyal nektek is nagyon hiányzik az eltávozott. Hiányzik, mert megszoktátok kedves mosolyát, simogató tekintetét, fáradhatatlan szeretetét. Ezt a hiányt nem lehet pótolni. Örök úr marad a helyén, pótolhatatlan fehér folt. Így is fogalmazhatnánk: a hiányok hiányát jelenti az ő halála számotokra.

Először Ábrahámnak hiányzott Sára. Először neked, szerető szívű férj, fog hiányozni feleséged elvesztése. Isten az asszonyt a férj számára segítőtársnak rendelte. Segítőtárs a mindennapi kenyér megszerzésében, a gyermeknevelésben, az élet nemes megharcolásában. A hitvestársakat egy életen keresztül a szeretet láncá fűzi egybe. E lánc a halállal elszakad, minden csak emlék marad.

Másodszor Sára Izsáknak hiányzott. Másodszor neked, kedves gyermeke, fog hiányozni édesanyád távolléte. Az anyai szeretetet Isten adta az édesanyák szívébe. Ezt a szeretetet megérik a gyermekek, ezért ragaszkodnak olyan nagyon az édesanyákhoz. Ezt mi is átérezzük, és róla itt bizonyosságot teszünk.

Olyan jó volt hármásban, de halála után nélkülözniük kellett Sárát.

Olyan jó volt nektek is hármásban, a meleget adó és békességet nyújtó családi fészekben. Később pedig, Isten áldásából, ez a hármass kör kibővült ötös körré, a két unoka megszületésével. És most valakit nélkülözniük kell; a hitvestársat, az édesanyát, a nagymamát.

Mi valamit mindig nélkülözünk. Emberi voltunkban nem tudjuk Jézus elvárását megvalósítani, betölteni. Nem tudunk tökéletesek lenni, mint a mi mennyei Atyánk, jól lehet Isten az embernek erre pedig mindent megadott és megad.

Nélkülözésünkben Istenre vagyunk utalva. Milyen jó, hogy Isten kérésünket meghallgatja, nélkülözésünket orvosolja. Így akarja majd a ti nélkülözéséteket is pótolni Isten kegyelme és szeretete. Először úgy, hogy felszárítja orcátokról a könnyet. Másodszor pedig úgy, hogy adja a megvigasztalódás ajándékát és biztosítja továbbra is az életet.

A temetés szolgálata volt az utolsó végtisztesség, amit még Sára iránt tehettek. Ezért nagy tisztességgel temették el a halottat Makpéla barlangjába.

A mi utunk is ez. Már semmit sem tehetünk a meghaltért, csak azt, hogy utolsó útján elkísérjük, végtisztességgel eltemetjük. Végtisztességtételünk abban van, hogy Istennek mondunk köszönetet és neki adunk hálát, hogy eddig nektek, nekünk ajándékozta őt. És amikor úgy látja jónak Isten, a mindeneknek Ura, hogy elérkeztünk földi életünk utolsó mérföldkövéhez, akkor – akárcsak a koporsóban nyugvót – hazahív bennünket is.

Temetési szolgálatunk végtisztességtételét ékesen igazolja az a tény, hogy temetőnk kápolnája zsúfolásig megtelt azokkal a végtisztességet tevőkkel, akik őt ismerték, szerették és becsülték. Itt vannak azok a munkatársak, akikkel egy életen át dolgozott. De nem hiányoznak a végtisztességtételi szolgálatról a jó szomszédok és ismerősök sem, az Erdélyből jött rokonok sem; az egyháznak azon buzgó tagjai sem, akikkel vasárnapról vasárnapra együtt vett részt az istentiszteleteken, a csütörtöki bibliaórákon, a nőszövetségi gyűléseken és azokban a szociális munkálatokban, amelyek a szegények és árvák gondozását tűzték ki célul.

Ábrahám gyászolta és siratta Sára halálát.

Mi is gyászoljuk és siratjuk asszonytestvérünk halálát. Gyászoljuk és siratjuk őt, mert nincs többé közöttünk, nem örvendezhetünk együtt az életnek. Gyásznkból és keserűségünkből tekintsünk fel az égre, és vegyük észre, hogy égi Atyánk szent Fiában, az Úr Jézus Krisztusban a gyászolóknak és a szomorkodóknak egyedüli vigasztalója és igaz megtartója.

Gyászoljuk és siratjuk emberi nyomorúságunkat, vétkes voltunkat. Sokszori meg-gondolatlanságunkat, durvaságunkat és szeretetlenségünket. E gyásznk és keserűségünk között, hadd szóljon hozzánk az Úr Jézus szava: Ne féljeteK, én meggyőztem e világot... Én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.

Ábrahám és Izsák tudták, hogy nem a halálé az utolsó szó.

Nekünk is tudnunk kell: a halál átmenetel az örök életbe. Át kell mennünk a túlsó partra, mert nincs itt maradandó városunk. A túlsó partra való menetelünk csak Jézus Krisztussal, az ő segítségével lehetséges, mert ő az a biztos út, amely a mennyországba vezet.

Sára hitben halt meg, s bármennyire hiányzott is nekik az anya és a feleség, ez a tudat nagy vigasztalás volt számukra.

Az legyen a ti megvigasztalódásotok alapja is, hogy hitben halt meg, hisz életében hitéről gyakorta tett bizonyosságot jó cselekedetei által. Híres volt jószívűségéről. Egy koldus, egy szegény sem jött ki üres kézzel a házából. Az egyházi adakozások rendjén mindig az elsőK között volt. Tudta és betöltötte az Igét: Jobb adni, mint kapni.

Aki hitben hal meg, az tudja, hogy átment az örök életbe. Hinnünk kell, hogy Jézus Krisztus azért halt meg és támadott fel, hogy mind az élőkön, mind a holtakon uralkodjék. Szabad és kell reménykednünk az Úr Jézus Krisztusban. Szabad és lehet hinnünk a feltámadásban, hisz maga Jézus jelentette ki: Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él.

Azzal a szent meggyőződéssel és hittel veszünk búcsút meghalt asszonytestvérünktől, hogy majd viszontlátjuk őt a mennyek országában. Ámen.

A lapot alapította: D. Dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Nagy László

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Korrektor: Hatházy Ferenc

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

